ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2023-2026 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტი

შესავალი

წინამდებარე დოკუმენტი ასახავს ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2023-2026 წლების საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმის პრიორიტეტულ მიმართულებებს და პროგრამებს, რომელთა განხორციელებაც გათვალისწინებულია ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტით.

პრიორიტეტების დოკუმენტი მომზადებულია „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ და „პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგიის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2011 წლის 8 ივნისის №385 ბრძანების მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

საქართველოს მთავრობისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დასახული პრიორიტეტების, ასევე ქალაქ ბათუმში არსებული სიტუაციის ანალიზის გათვალისწინებით ჩამოყალიბდა საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმა და განისაზღვრა შემდეგი პრიორიტეტული მიმართულებები:

- *მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება (02 00)*
- *ქალაქის დასუფთავება, ეკოლოგიური მდგომარეობისა და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება (03 00)*
- *განათლება (04 00)*
- *კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი (05 00)*
- *ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა (06 00)*
- *ქალაქის ეკონომიკური და ურბანული განვითარება (07 00)*
- *მუნიციპალური სერვისების განვითარება (08 00)*
- *წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების დაფინანსება (01 00)*

თავი I. ზოგადი ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის შესახებ

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტი შედგება 14 ადმინისტრაციული ერთეულისგან და მისი საერთო ფართობი 64,94 კვ/კმ-ს შეადგენს და აღნიშნული მაჩვენებლით, ქვეყნის მასშტაბით მე-3 ქალაქია. ქ. ბათუმის ფართობი ქვეყნის ფართობის 0,09%-ს, ხოლო რეგიონის ფართობის 2,2%-ს შეადგენს. გზების საერთო სიგრძე შეადგენს 377 865,0 მეტრს.

ზღვისპირა აჭარა (ბათუმის მუნიციპალიტეტი) მოიცავს ვაკე-დაბლობებს და სუბტროპიკული ჰავისათვის დამახასიათებელი მაღალი თერმული რეჟიმით გამოირჩევა (საშუალო წლიური ტემპერატურა 14,5 გრ.ც., ზამთრის ყველაზე ცივი თვის – იანვრის საშუალო ტემპერატურა +6 გრ.ც.-ია). ნალექების საშუალო წლიური რაოდენობა 2 200 მმ, ხოლო ჰაერის სინოტივე 80%-ია. ქალაქი საქართველოს სახმელეთო და საზღვაო კარიბჭეა თავისი ღრმა საზღვაო პორტით, სარკინიგზო კვანძითა და მრეწველობის სხვა უნიკალური დარგებით.

საქსტატის 2022 წლის მონაცემებით, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა 173,7 ათასი კაცია. მოსახლეობის სიმჭიდროვე 1 კვ/კმ-ზე 2650 კაცია. საყოველთაო აღწერის მონაცემებით, ქ. ბათუმის მოსახლეობის 47,6 პროცენტს მამაკაცები შეადგენენ, ხოლო 52,4 პროცენტს ქალები. ქ. ბათუმში შობადობის კოეფიციენტი შეადგენს 17,7-ს, რაც საქართველოს ანალოგიურ მაჩვენებლს 4 ერთეულით აღემატება (13,7), ხოლო მოკვდაობის კოეფიციენტი შეადგენს 9,8-ს. ქ. ბათუმის მოსახლეობის ყველაზე დიდი წილი - 64 % მოდის 19-64 წლის ასაკის მოსახლეობაზე, 26% - 0-19 ასაკის მოსახლეობაზე, ხოლო 10% - 64 წელს ზემოთ. მოსახლეობის დაახლოებით 8 % არის სკოლამდელი ასაკის, 19% - სასკოლო ასაკის (31 478), 8,6% - სტუდენტი (14 318), 12 % - საპენსიო და ა.შ.

აღწერის მონაცემების მიხედვით, ქ. ბათუმში, 41 500 კერძო შინამეურნეობაა, ხოლო კერძო შინამეურნეობებში წევრთა საშუალო რაოდენობა შეადგენს 4 კაცს, რაც საკმაოდ მაღალი მაჩვენებელია საქართველოს ანალოგიურ მაჩვენებელთან შედარებით.

ქ. ბათუმის მოსახლეობის 46,3% ეკონომიკურად აქტიურია, რომელთა 74,4% დასაქმებულია. ეკონომიკურად აქტიურია მამაკაცების 52%, ხოლო ქალების 41,2% (აღნიშნული ძირითადად განპირობებულია საპენსიო ასაკით). რაც შეეხება დასაქმების მაჩვენებლებს, ეკონომიკურად აქტიურ მოსახლეობაში მამაკაცების დასაქმების მაჩვენებელი 78,8%-ია, ხოლო ქალების 69,3%-ია. დასაქმებულთა 78,5% დაქირავებით მომუშავეა (აღნიშნულ კომპონენტში ქალების წილი გაცილებით მაღალია და 84,3%-ს შეადგენს) ხოლო 9,1% ინდივიდუალურად მომუშავე. უმუშევრობის საშუალო მაჩვენებელი 25,6%-ია, მამაკაცებში უმუშევრობის მაჩვენებელი 21,2%, ხოლო ქალებში 30,7%. 2021 წლის მონაცემებით, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა რეგიონის მოსახლეობის 48,5%-ს, ხოლო ქვეყნის მოსახლეობის 4,61%-ს შეადგენს.

2021 წლის მონაცემებით ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტში „სოციალურად დაუცველი ოჯახების მონაცემთა ერთიან ბაზაში“ რეგისტრირებულია 8974 ოჯახი (31209 პირი), რომლის დაახლოებით 58% არის 100 001 სარეიტინგო ქულაზე ქვემოთ მყოფი, ხოლო 40% არის საარსებო შემწეობის მიმღები.

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული შშმპ სტატუსის საფუძვლით სახელმწიფო გასაცემლის, კერძოდ „სოციალური პაკეტის“ მიმღებ პირთა რაოდენობა შეადგენს 5123-ს, რომელთა დაახლოებით 14% 18 წელს ქვემოთ მყოფი პირია და ესაჭიროება სკოლამდელ და სასკოლო დაწესებულებებში ადაპტირებული გარემო პირობები.

ბათუმი საქართველოს ეკონომიკურად ყველაზე ძლიერი მუნიციპალიტეტია თბილისის შემდეგ. მისი წილი ქვეყნის ეკონომიკაში 6%-ია. საქსტატის 2022 წლის მონაცემებით ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებულია 48 928 ბიზნეს სუბიექტი, რაც ქვეყანაში რეგისტრირებული სუბიექტების 5,6%-ია, რეგისტრირებული ბიზნეს სუბიექტთა რაოდენობიდან 11 559 აქტიურია, რაც მთლიანი რაოდენობის 6,1%-ია.

მზარდი ტენდენციით გამოირჩევა მოქმედი ბიზნეს-სუბიექტების რაოდენობა ქ. ბათუმში. მთლიანი დამატებული ღირებულებისა და დასაქმების მიხედვით, ადგილობრივი ეკონომიკის წამყვან სექტორებს წარმოადგენს მშენებლობა, ვაჭრობა, ტურიზმი (HoReCa), მრეწველობა, ტრანსპორტი და კომუნიკაციები. ადგილობრივი ეკონომიკის თითქმის ყველა დარგი პირდაპირპროპორციულადაა მიბმული ტურიზმის სექტორზე.

თავი II. ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

2.1 ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021-2026 წლების ბიუჯეტის მაჩვენებლები

ბიუჯეტის ბალანსი

(ათასი ლარი)

დასახელება	2021 წლის ფაქტი	2022 წლის გეგმა	2023 წლის პროექტი	2024 წლის პროგნოზი	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი
შემოსავლები	**180 451,5**	**252 290,3**	**262 400,0**	**377 798,4**	**378 933,6**	**380 264,5**
გადასახადები	77 736,0	88 255,0	94 153,5	100 702,4	107 733,4	115 092,7
გრანტები	59 638,5	115 000,0	114 000,0	219 000,0	210 000,0	200 000,0
სხვა შემოსავლები	43 077,0	49 035,3	54 246,5	58 096,0	61 200,2	65 171,8
ხარჯები	**118 798,5**	**182 257,3**	**190 967,4**	**208 622,3**	**207 742,3**	**217 075,1**
შრომის ანაზღაურება	24 983,2	29 255,7	37 158,4	40 848,9	42 450,0	45 725,0
საქონელი და მომსახურება	40 439,7	59 603,3	64 675,2	65 058,0	65 210,0	65 982,0
პროცენტი	179,5	5 867,6	4 858,4	10 000,9	9 983,3	9 007,7
სუბსიდიები	15 891,2	23 693,2	23 269,1	25 654,5	25 585,0	28 659,0
გრანტები	4,8	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
სოციალური უზრუნველყოფა	9 875,6	13 112,5	15 339,3	19 456,0	20 003,0	22 336,0
სხვა ხარჯები	27 424,6	50 710,0	45 652,0	47 589,0	44 496,0	45 350,4
საოპერაციო სალდო	**61 653,0**	**70 033,0**	**71 432,6**	**169 176,1**	**171 191,3**	**163 189,4**
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	**40 024,6**	**71 367,0**	**48 680,8**	**113 580,0**	**115 092,7**	**119 650,0**
ზრდა	56 795,3	85 067,0	61 680,8	120 580,0	122 092,7	126 650,0
კლება	16 770,7	13 700,0	13 000,0	7 000,0	7 000,0	7 000,0
მთლიანი სალდო	**21 628,4**	**-1 334,0**	**22 751,8**	**55 596,1**	**56 098,6**	**43 539,4**
ფინანსური აქტივების ცვლილება	**18 863,7**	**-27 809,8**	**-5 300,0**			
ზრდა	18 867,9					
ვალუტა, დეპოზიტები	18 867,9					
კლება	4,2	27 809,8	5 300,0			
ვალუტა, დეპოზიტები		27 809,8	5 300,0			

აქციები და სხვა კაპიტალი	4,2					
ვალდებულებების ცვლილება	**-2 764,8**	**-26 475,8**	**-28 051,8**	**-55 596,1**	**-56 098,6**	**-43 539,4**
კლება	2 764,8	26 475,8	28 051,8	55 596,1	56 098,6	43 539,4
საშინაო	2 764,8	26 475,8	28 051,8	55 596,1	56 098,6	43 539,4
ბალანსი	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება

(ათასი ლარი)

დასახელება	2021 წლის ფაქტი	2022 წლის გეგმა	2023 წლის პროექტი	2024 წლის პროგნოზი	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი
შემოსულობები	**197 226,5**	**265 990,3**	**275 400,0**	**384 798,4**	**385 933,6**	**387 264,5**
შემოსავლები	180 451,5	252 290,3	262 400,0	377 798,4	378 933,6	380 264,5
არაფინანსური აქტივების კლება	16 770,7	13 700,0	13 000,0	7 000,0	7 000,0	7 000,0
გადასახდელები	**178 358,6**	**293 800,1**	**280 700,0**	**384 798,4**	**385 933,6**	**387 264,5**
ხარჯები	118 798,5	182 257,3	190 967,4	208 622,3	207 742,3	217 075,1
არაფინანსური აქტივების ზრდა	56 795,3	85 067,0	61 680,8	120 580,0	122 092,7	126 650,0
ვალდებულებების კლება	2 764,8	26 475,8	28 051,8	55 596,1	56 098,6	43 539,4
ნაშთის ცვლილება	**18 867,8**	**-27 809,8**	**-5 300,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

2.2 ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის საბოლოო შედეგების ანალიზი

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტი დამტკიცებული იქნა ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2020 წლის 21 დეკემბრის №42 დადგენილებით. დამტკიცებულ ბიუჯეტში წლის განმავლობაში განხორციელდა ცვლილებები ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 26/02/2021 №2; 25/06/2021 №17; 14/10/2021 №20 და 26/11/2021 №25 დადგენილებებით.

საანგარიშო პერიოდში ადგილობრივი ბიუჯეტის შემოსულობების დაზუსტებულმა გეგმამ შეადგინა 196,941.9 ათასი ლარი, ფაქტიური შესრულება 197,226.5 ათასი ლარია. ბიუჯეტის გადასახდელების დაზუსტებულმა გეგმამ შეადგინა 210,447.4 ათასი ლარი, ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 178,358.6 ათასი ლარი.

2021 წელს პრიორიტეტული იყო ქალაქის განვითარებისათვის საჭირო ინფრასტრუქტურის მშენებლობის, რეაბილიტაციისა და მათ ექსპლოატაციასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაფინანსება და მოსახლეობის ჯანმრთელობისა და სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება.

დასახული პრიორიტეტების შესაბამისად, ქალაქის ბათუმის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან ხორციელდებოდა შემდეგი პროგრამების დაფინანსება:

- ✓ **მუნიციპალური ინფრასტრუქტურისა განვითარება:**
- საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება - 41 204,1 ათასი ლარი;
- სატრანსპორტო სისტემისა და სერვისის განვითარება 27 668,0 ათასი ლარი;
- საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარება - 15 223,0 ათასი ლარი;
- ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა, ბინათმშენებლობა და ავარიული შენობების რეაბილიტაცია, დემონტაჟი - 7 591,0 ათასი ლარი;
- მუნიციპალური სასაფლაოების მოწყობა და მოვლა-პატრონობა - 484,3 ათასი ლარი;
- ინფრასტრუქტურული პროექტების დაგეგმვა და მართვა - 2 111,0 ათასი ლარი;
- ქალაქის კეთილმოწყობა - 1 273,9 ათასი ლარი.

✓ **ქალაქის დასუფთავება, ეკოლოგიური მდგომარეობისა და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება:**

- ქალაქის დასუფთავების მომსახურების განვითარება- 10 078,1 ათასი ლარი;
- ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესება და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება - 10 701,3 ათასი ლარი;

✓ **განათლება:**

- სკოლამდელი განათლება - 14 672,0 ათასი ლარი;
- პროფესიული განვითარებისა და უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა - 100,0 ათასი ლარი;
- ზოგადი განათლების ხელშეწყობა - 12,8 ათასი ლარი;

✓ **კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი:**

- სპორტის განვითარების ხელშეწყობა - 4 117,8 ათასი ლარი;
- მუნიციპალური სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარება და მოვლა-პატრონობა - 4 495,9 ათასი ლარი;
- კულტურული ღონისძიებები და ფესტივალები - 2 276,2 ათასი ლარი;

- კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობის ხელშეწყობა - 2 327,0 ათასი ლარი;
- კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და განვითარება - 1 250,2 ათასი ლარი;
- ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობა - 196,8 ათასი ლარი.

✓ **ჯანმრთელობისა დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა:**

- ჯანმრთელობის დაცვა - 4 219,7 ათასი ლარი;
- სოციალური უზრუნველყოფა - 12 403,2 ათასი ლარი;
- სანიტარიული ზედამხედველობა და ეპიდსიტუაციის მართვა - 821,7 ათასი ლარი.

✓ **ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური და სივრცითი განვითარება:**

- ქალაქის ურბანული განვითარება - 12,2 ათასი ლარი;

✓ **მუნიციპალური სერვისების განვითარება:**

- მუნიციპალური მომსახურების მართვა და გაუმჯობესება - 5 986,7 ათასი ლარი;

ადგილობრივი ბიუჯეტიდან ხორციელდებოდა ასევე მუნიციპალიტეტის თვითმმართველობის ორგანოების (საკრებულო, მერია) ხარჯების დაფინანსება (6 178,9 ათასი ლარი), სასესხო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა (2 944,3 ათასი ლარი), წვევამდელთა ტრანსპორტირება (8,4 ათასი ლარი).

ქ. ბათუმის 2021 წლის ბიუჯეტის მაჩვენებლები

ქ. ბათუმის ბიუჯეტის ბალანსი

(ათასი ლარი)

დასახელება	2021 წლის გეგმა	2021 წლის შესრულება	შესრულება-ის %
შემოსავლები	**179 991,9**	**180 451,5**	**100%**
გადასახადები	70 828,5	77 736,0	110%
გრანტები	79 284,1	59 638,5	75%
სხვა შემოსავლები	29 879,3	43 077,0	144%
ხარჯები	**126 553,2**	**118 798,5**	**94%**
შრომის ანაზღაურება	25 504,3	24 983,2	98%
საქონელი და მომსახურება	43 755,9	40 439,7	92%
პროცენტი	179,5	179,5	100%
სუბსიდიები	16 001,8	15 891,2	99%
გრანტები	15,0	4,8	32%
სოციალური უზრუნველყოფა	10 977,6	9 875,6	90%
სხვა ხარჯები	30 119,2	27 424,6	91%
საოპერაციო სალდო	**53 438,7**	**61 653,0**	**115%**
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	**64 178,7**	**40 024,6**	**62%**
ზრდა	81 128,7	56 795,3	70%
კლება	16 950,0	16 770,7	99%
მთლიანი სალდო	**-10 740,0**	**21 628,4**	**-201%**
ფინანსური აქტივების ცვლილება	**-13 505,5**	**18 863,7**	**-**
ზრდა	0,0	18 867,9	-
ვალუტა და დეპოზიტები	0,0	18 867,9	-
კლება	13 505,5	4,2	-
ვალუტა და დეპოზიტები	13 505,5	0,0	-
აქციები და სხვა კაპიტალი		4,2	-
ვალდებულებების ცვლილება	**-2 765,5**	**-2 764,8**	**100%**
ზრდა	0,0	0,1	-
საგარეო		0,1	-
კლება	2 765,5	2 764,8	100%
საშინაო	2 765,5	2 764,8	100%
ბალანსი	**0,0**	**0,0**	

ქ. ბათუმის ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება

(ათასი ლარი)

დასახელება	2021 წლის გეგმა	2021 წლის შესრულება	შესრულების %
შემოსულობები	**196 941,9**	**197 226,5**	**100,1%**
შემოსავლები	179 991,9	180 451,5	100,3%
ფინანსური აქტივების კლება	0,0	4,2	-
არაფინანსური აქტივების კლება	16 950,0	16 770,7	98,9%
გადასახდელები	**210 447,4**	**178 358,6**	**84,8%**
ხარჯები	126 553,2	118 798,5	93,9%
არაფინანსური აქტივების ზრდა	81 128,7	56 795,3	70,0%
ვალდებულებების კლება	2 765,5	2 764,8	100,0%
ნაშთის ცვლილება	**-13 505,5**	**18 867,8**	

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის
ბიუჯეტის შემოსულობები

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის ფაქტიურმა შემოსულობებმა შეადგინა 197,226.5 ათასი ლარი, რაც შემოსულობების 2021 წლის გეგმიური მაჩვენებლის 100.1%-ია. შემოსულობებიდან გადასახადების სახით მიღებულ შემოსავლებზე მოდის 77,736.0 ათასი ლარი (შემოსულობების 39.4%), გრანტების (ფინანსური დახმარების) სახით მიღებულ შემოსავლებზე – 59,638.5 ათასი ლარი (შემოსულობების 30,2%), სხვა (არასაგადასახადო) შემოსავლებზე - 43,077.0 ათასი ლარი (შემოსულობების 12,3%), არაფინანსური აქტივების კლებაზე (ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებულ შემოსულობაზე) - 16,770.7 ათასი ლარი (შემოსულობების 8,5%) და ფინანსური აქტივების კლებაზე - 4,2 ათასი ლარი.

ფაქტიური შემოსულობები

(ათასი ლარი)

#	შემოსულობის დასახელება	თანხა (ათასი ლარი)	წილი მთლიან შემოსულობებში
1	**შემოსავლები**	**180 451,5**	***91,5%***
1,1	გადასახადები	77 736,0	*39,4%*
1,2	გრანტები და ფინანსური დახმარება	59 638,5	*30,2%*
1,3	სხვა შემოსავლები	43 077,0	*21,8%*
2	**არაფინანსური აქტივების კლება**	**16 770,7**	***8,5%***
3	**ფინანსური აქტივების კლება**	**4,2**	***0,0%***
4	**ვალდებულებების ზრდა**	**0,1**	***0,0%***
ჯამი		**197 226,5**	***100%***

შემოსულობების ცალკეული კატეგორიების მიხედვით შესრულების მდგომარეობა შემდეგია:

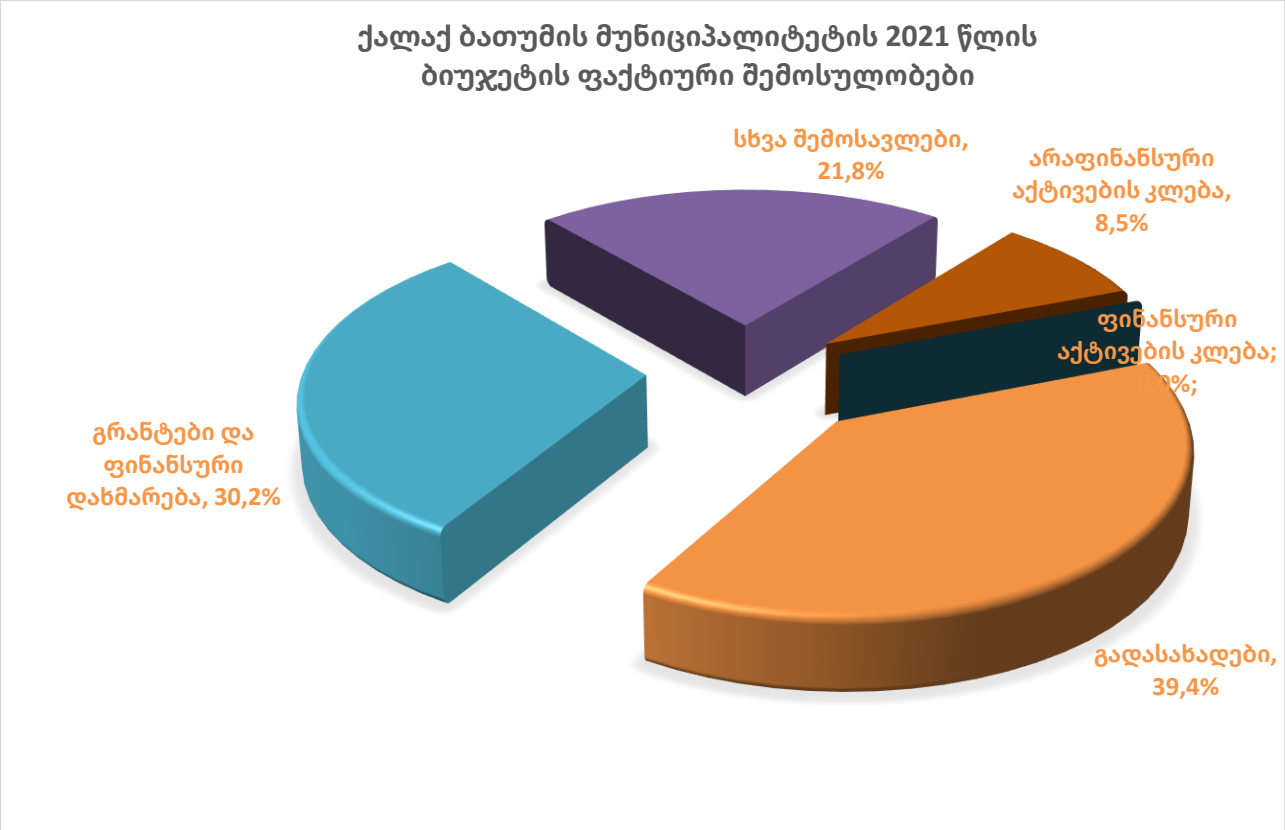

(ათასი ლარი)

#	შემოსულობების დასახელება	2021 წლის გეგმა	2021 წლის შესრულება	გადახრა	შესრულება %
1	**შემოსავლები**	**179 991,9**	**180 451,5**	***459,6***	***100,3%***
1,1	გადასახადები	70 828,5	77 736,0	*6 907,5*	***109,8%***
1,2	გრანტები და ფინანსური დახმარება	79 284,1	59 638,5	*-19 645,6*	***75,2%***
1,3	სხვა შემოსავლები	29 879,3	43 077,0	*13 197,7*	***144,2%***
2	**არაფინანსური აქტივების კლება**	**16 950,0**	**16 770,7**	***-179,3***	***98,9%***
3	**ფინანსური აქტივების კლება**		**4,2**	***4,2***	**-**
4	**ვალდებულებების ზრდა**		**0,1**	***0,1***	**-**
ჯამი		**196 941,9**	**197 226,5**	**284,6**	***100,1%***

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის ფაქტობრივი შესრულება გეგმასთან მიმართებაში

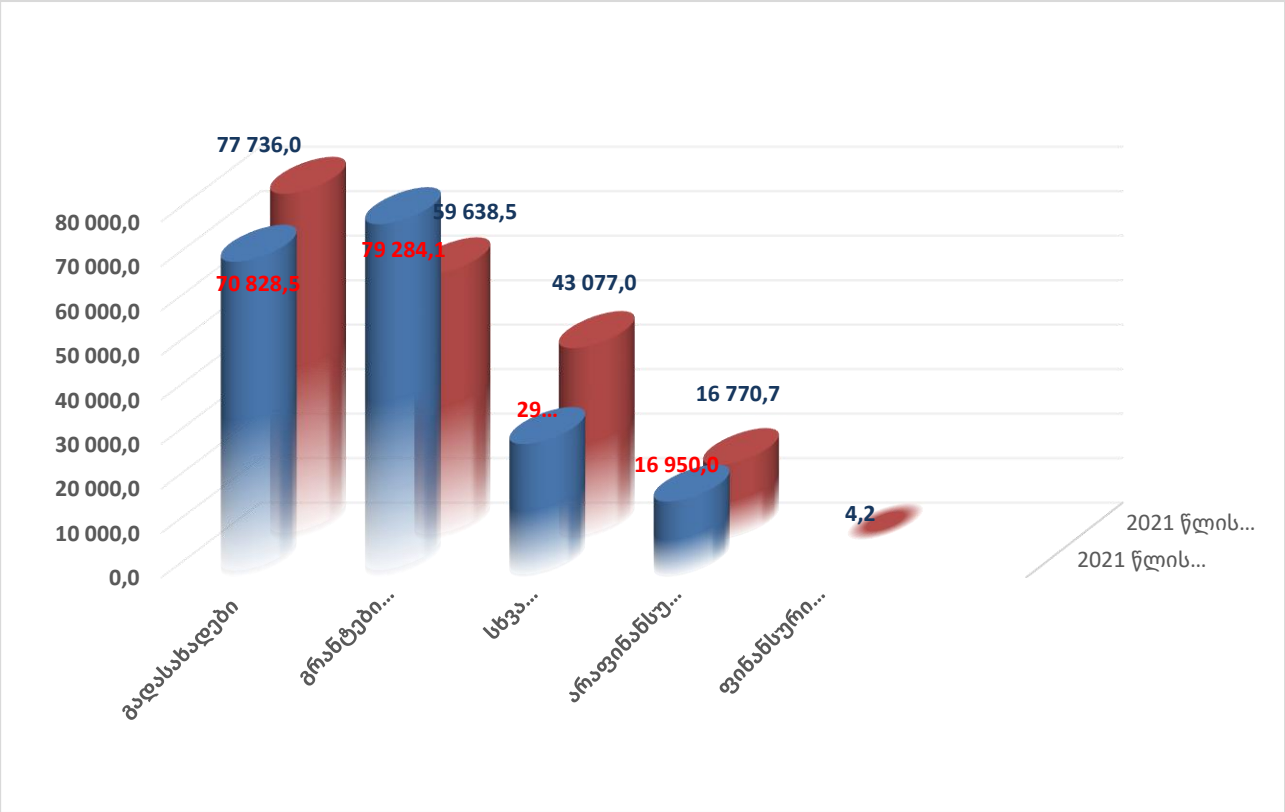

შემოსულობების დინამიკა (ცხრილი/გრაფიკები)

(ათასი ლარი)

#	დასახელება	2014 წლის ფაქტი	2015 წლის ფაქტი	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის ფაქტი	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის ფაქტი	2021 წლის ფაქტი
1	**შემოსავლები**	**117 242,4**	**115 022,2**	**119 877,0**	**155 497,8**	**162 247,9**	**168 419,0**	**140 757,1**	**180 451,5**
1,1	გადასახადები	13 937,5	18 819,4	35 081,9	30 914,9	32 055,0	80 404,6	62 478,6	77 736,0
1,2	გრანტები და ფინანსური დახმარება	76 387,1	63 170,7	51 564,0	82 154,5	81 242,1	38 463,2	60 777,6	59 638,5
1,3	სხვა შემოსავლები	26 917,8	33 032,1	33 231,1	42 428,4	48 950,8	49 551,2	17 500,9	43 077,0
2	**არაფინანსური აქტივების კლება**	**362,6**	**1 626,2**	**5 064,7**	**13 139,7**	**4 779,7**	**8 824,4**	**1 410,4**	**16 770,7**
3	**ფინანსური აქტივების კლება**				**0,1**				4,2
სულ ჯამი		**117 605,0**	**116 648,5**	**124 941,7**	**168 637,5**	**167 027,5**	**177 243,5**	**142 167,5**	**197 222,3**

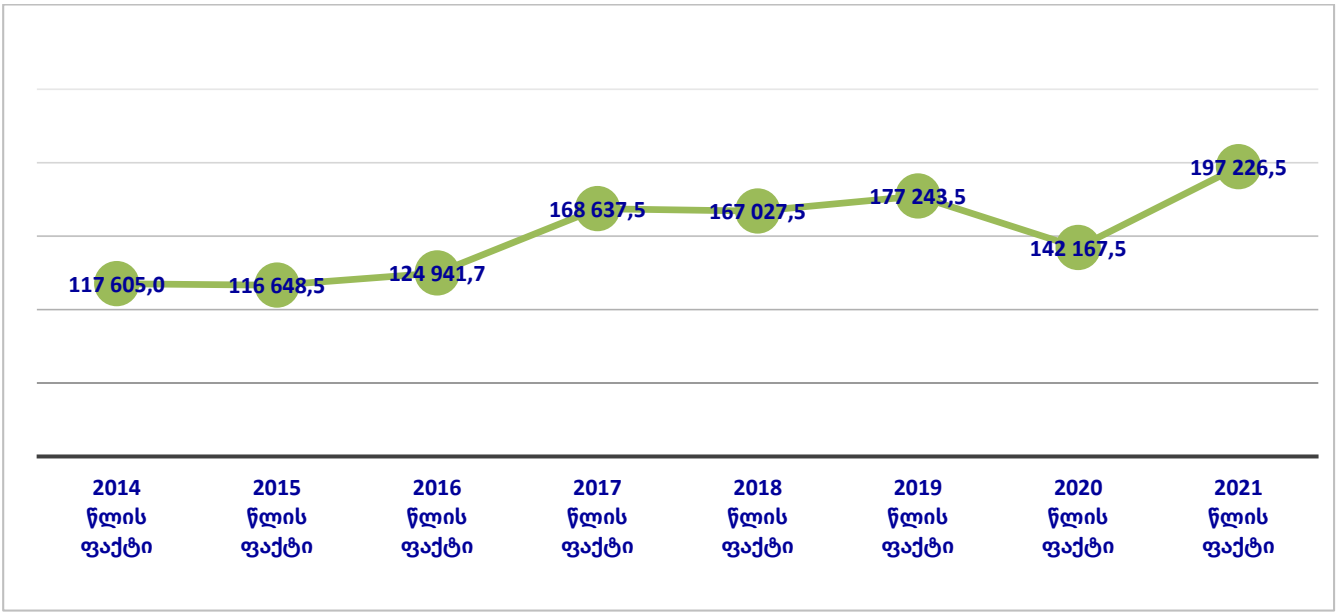

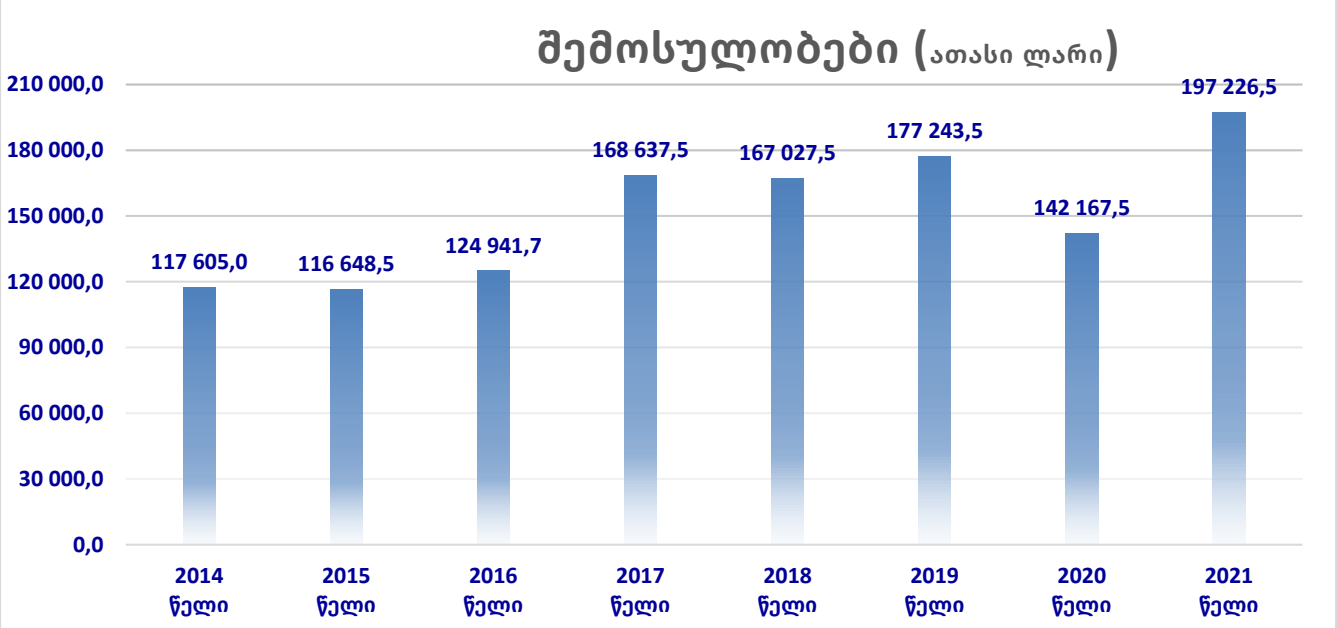
შემოსულობები (ათასი ლარი)
210 000,0
180 000,0
150 000,0
120 000,0
90 000,0
60 000,0
30 000,0
0,0
117 605,0
116 648,5
124 941,7
168 637,5
167 027,5
177 243,5
142 167,5
197 226,5
2014 წელი
2015 წელი
2016 წელი
2017 წელი
2018 წელი
2019 წელი
2020 წელი
2021 წელი

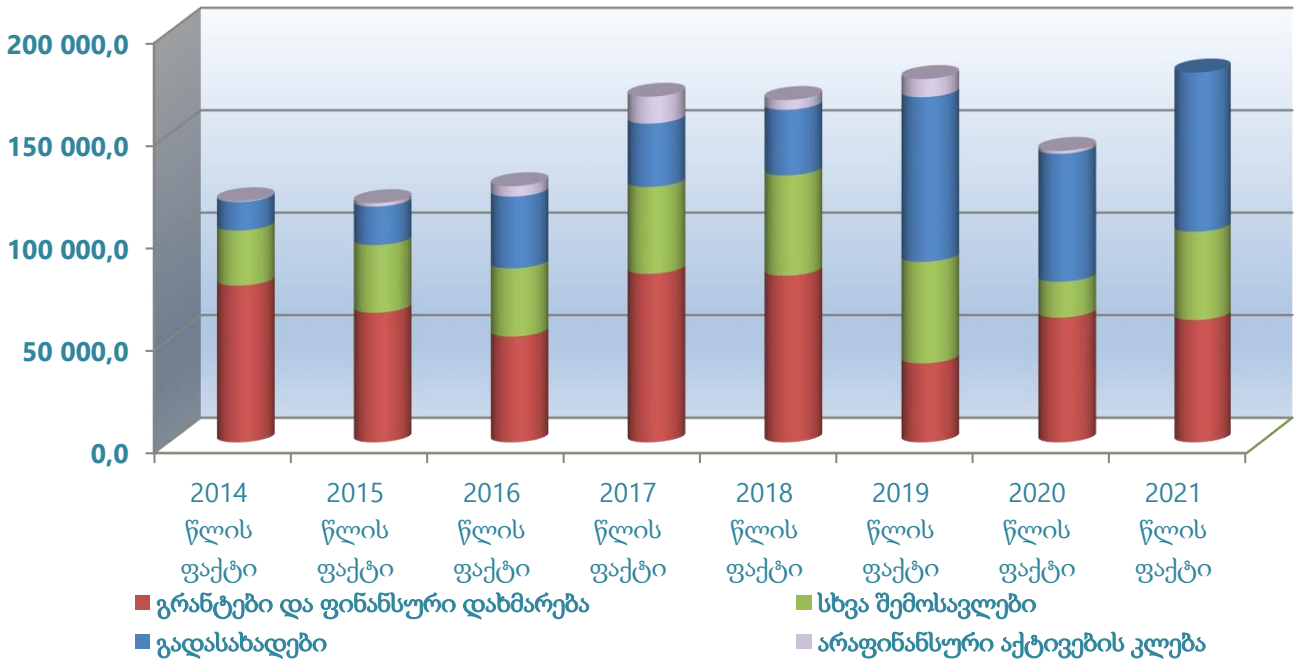
200 000,0
150 000,0
100 000,0
50 000,0
0,0
2014 წლის ფაქტი
2015 წლის ფაქტი
2016 წლის ფაქტი
2017 წლის ფაქტი
2018 წლის ფაქტი
2019 წლის ფაქტი
2020 წლის ფაქტი
2021 წლის ფაქტი
გრანტები და ფინანსური დახმარება
სხვა შემოსავლები
გადასახადები
არაფინანსური აქტივების კლება

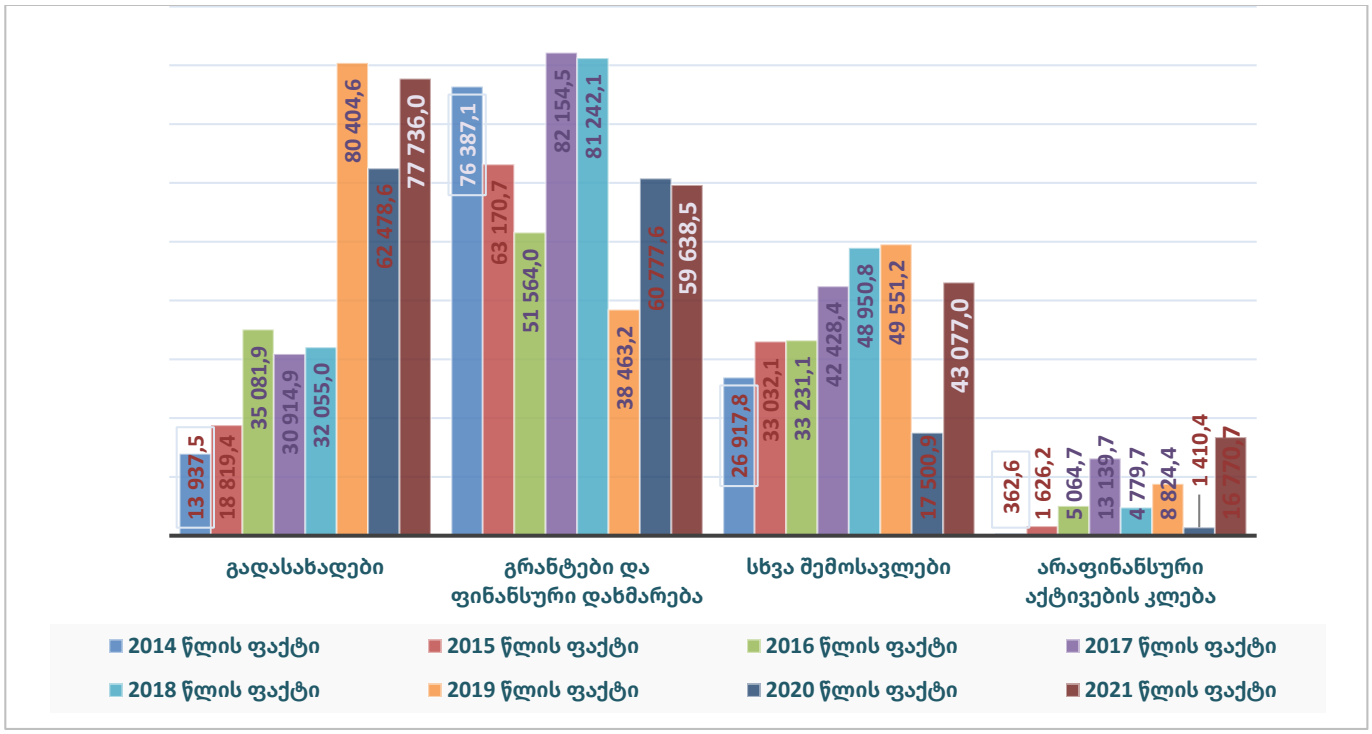

შემოსავლები

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის შემოსულობების საპროგნოზო მოცულობა განისაზღვრა 196,941.9 ათასი ლარით, საანგარიშო პერიოდში მობილიზებული იქნა 197,226.5 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 100.1%.

შემოსავლები მოიცავს გადასახადებს, გრანტებს (ფინანსურ დახმარებას) და სხვა (არასაგადასახადო) შემოსავლებს.

გადასახადები

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის შემოსულობების შესრულების შედეგების მიხედვით, საგადასახადო შემოსავლების ფაქტიურ შესრულებაზე მოდის 77,736.0 ათასი ლარი, რაც შესაბამისი გეგმიური მაჩვენებლის _ 70,828.5 ათასი ლარის 109.8%-ია. თავის მხრივ, მთლიან შემოსულობებში საგადასახადო შემოსავლების წილი შეადგენს 39.4%-ს.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის
საგადასახადო შემოსავლების დინამიკა

(ათასი ლარი)

#	შემოსავლის სახე	2014 წლის ფაქტი	2015 წლის ფაქტი	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის ფაქტი	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის ფაქტი	2021 წლის გეგმა	2021 წლის ფაქტი	შესრულება			
											2021 წ. გეგმასთან		2020 წ. ფაქტთან	
											გადახრა (ათ. ლარი)	%	გადახრა (ათ. ლარი)	%
1	საშემოსავლო გადასახადი			10 742,6	5 599,5	5 005,9						-		-
2	დამატებული ღირებულების გადასახადები						50 467,5	43 114,3	46 828,5	48 224,3	*1 395,8*	*103,0%*	*5 110,1*	*111,9%*
3	ქონების გადასახადი	13 936,5	18 820,2	24 339,2	25 315,4	27 049,1	29 937,2	19 364,3	24 000,0	29 511,7	*5 511,7*	*123,0%*	*10 147,4*	*152,4%*
3,1	ფიზიკურ პირთა ქონების გადასახადი	861,8	1 117,8	1 199,1	1 528,1	1 754,2	2 129,7	2 152,8	1 900,0	2 510,7	*610,7*	*132,1%*	*357,9*	*116,6%*
3,2	საწარმოთა ქონების გადასახადი	11 376,5	16 322,4	21 448,6	22 064,9	23 459,0	25 868,1	15 291,5	20 400,0	24 988,4	*4 588,4*	*122,5%*	*9 696,9*	*163,4%*
3,3	მიწის გადასახადი	1 698,2	1 380,1	1 691,5	1 722,4	1 835,9	1 939,3	1 920,0	1 700,0	2 012,6	*312,6*	*118,4%*	*92,7*	*104,8%*
4	სხვა გადასახადები	1,0	-0,8									-		-
სულ		**13 937,5**	**18 819,4**	**35 081,9**	**30 914,9**	**32 055,0**	**80 404,6**	**62 478,6**	**70 828,5**	**77 736,0**	**6 907,5**	***109,8%***	**15 257,5**	***124,4%***

საგადასახადო შემოსავლების ცალკეული სახეების მიხედვით შესრულების მდგომარეობა შემდეგია:

ქონების გადასახადი - საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მიხედვით ქონების გადასახადი აერთიანებს საწარმოთა ქონების გადასახადს (გარდა მიწისა), ფიზიკურ პირთა ქონების გადასახადს (გარდა მიწისა) და მიწაზე ქონების გადასახადს. ქონების გადასახადის 2021 წლის გეგმიური მაჩვენებელი 24,000.0 ათასი ლარით განისაზღვრა, ფაქტიურმა შესრულებამ 29,511.7 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გეგმის 123.0%-ია.

ქონების გადასახადის ცალკეული სახეობის მიხედვით შესრულების მდგომარეობა შემდეგია:

(ათასი ლარი)

#	**დასახელება**	2021 წლის გეგმა	2021 წლის ფაქტი	გადახრა	შესრულება %
1	**სულ ქონების გადასახადი, მათ შორის:**	**24 000,0**	**29 511,7**	***5 511,7***	***123,0%***
1,1	საწარმოთა ქონების გადასახადი (გარდა მიწისა)	20 400,0	24 988,4	*4 588,4*	*122,5%*
1,2	ფიზიკურ პირთა ქონების გადასახადი (გარდა მიწისა)	1 900,0	2 510,7	*610,7*	*132,1%*
1,3	მიწაზე ქონების გადასახადი	1 700,0	2 012,6	*312,6*	*118,4%*

საწარმოთა ქონების გადასახადის საპროგნოზო მოცულობა განისაზღვრა 20,400.0 ათასი ლარით. ფაქტიურად მობილიზებული იქნა 24,988.4 ათასი ლარი,. რაც გეგმის 122.5%-ია.

ფიზიკურ პირთა ქონების გადასახადის სახით დაგეგმილი იყო 1,900.0 ათასი ლარის მობილიზება, ფაქტიურად მიღებული იქნა 2,510.7 ათასი ლარი, რაც გეგმის 132.1%-ია.

მიწაზე ქონების გადასახადი მობილიზებული იქნა 2,012.6 ათასი ლარის ოდენობით, რაც გეგმის (1,700.0 ათასი ლარი) 118.4%-ია.

(ათასი ლარი)

დასახელება	2014 წლის ფაქტი	2015 წლის ფაქტი	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის ფაქტი	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის ფაქტი	2021 წლის ფაქტი
სულ ქონების გადასახადი, მათ შორის:	**13 936,5**	**18 820,2**	**24 339,2**	**25 315,4**	**27 049,1**	**29 937,2**	**19 364,3**	**29 511,7**
საწარმოთა ქონების გადასახადი (გარდა მიწისა)	11 376,5	16 322,4	21 448,6	22 064,9	23 459,0	25 868,1	15 291,5	24 988,4
ფიზიკურ პირთა ქონების გადასახადი (გარდა მიწისა)	861,8	1 117,8	1 199,1	1 528,1	1 754,2	2 129,7	2 152,8	2 510,7
მიწაზე ქონების გადასახადი	1 698,2	1 380,1	1 691,5	1 722,4	1 835,9	1 939,3	1 920,0	2 012,6

ქონების გადასახადის 2021 წლის ფაქტიური შესრულების მაჩვენებელი 2020 წლის შესრულების ანალოგიურ მაჩვენებელთან შედარებით - 10,147.4 ათასი ლარით (34%-ით) გაზრდილია. რაც გამოწვეულია პანდემიასთან დაკავშირებული შეზღუდვების ეტაპობრივი შემსუბუქებითა და შედეგად ეკონომიკური აქტივობის გაუმჯობესებით.

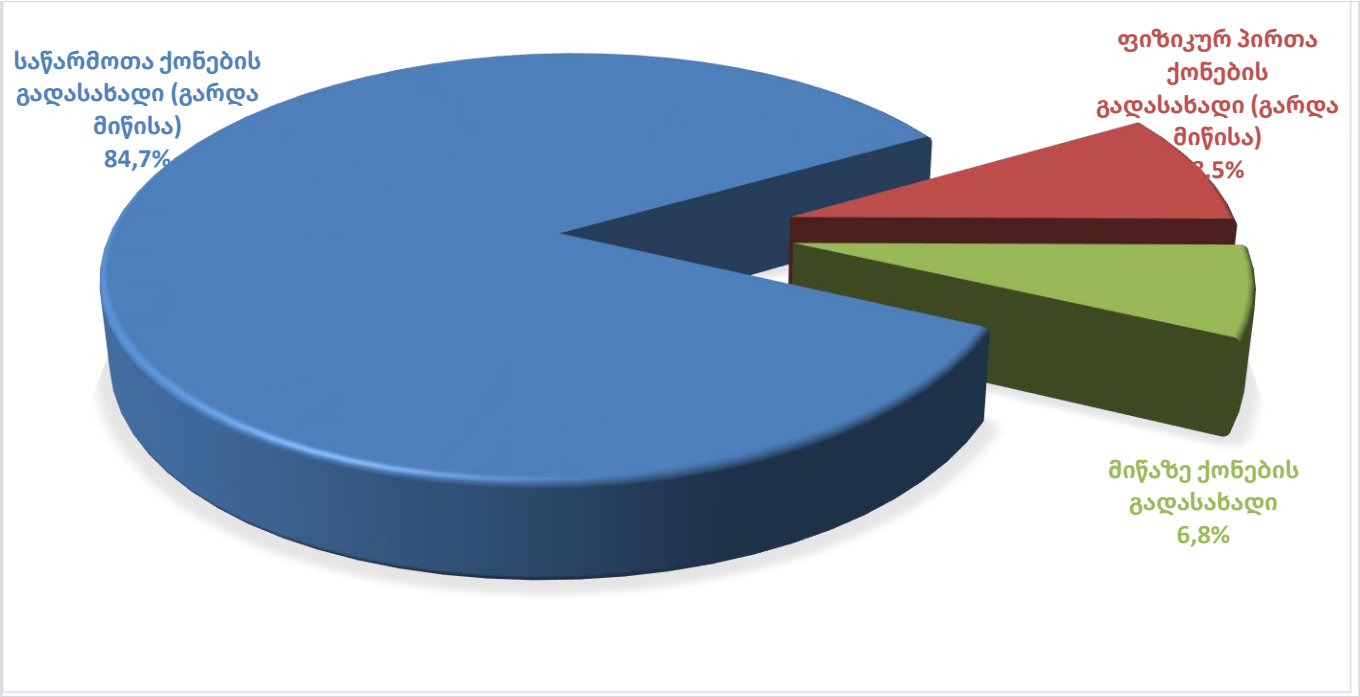

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში ქონების გადასახადი ბიუჯეტში არათანაბარი სიდიდით აისახებოდა, რომლის ფაქტიური მობილიზაციაც ცალკეული თვეების მიხედვით შემდეგია:

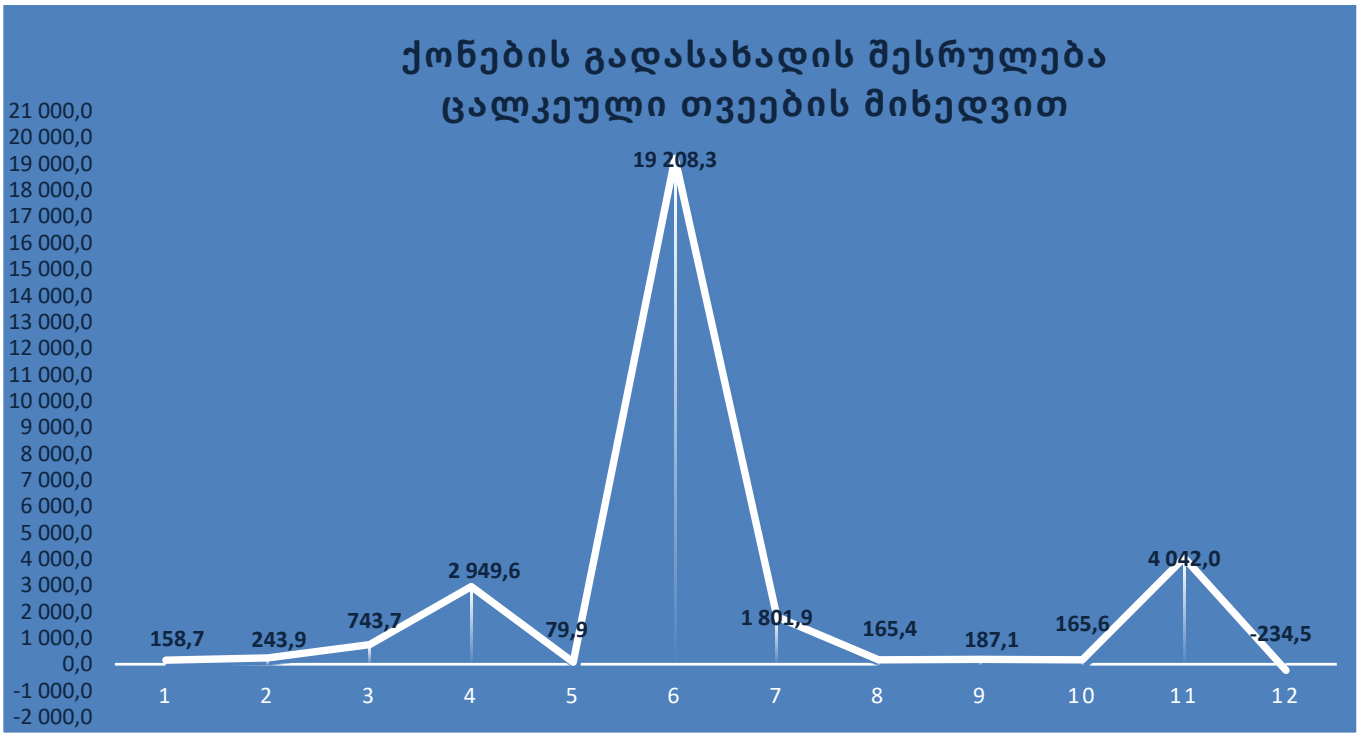

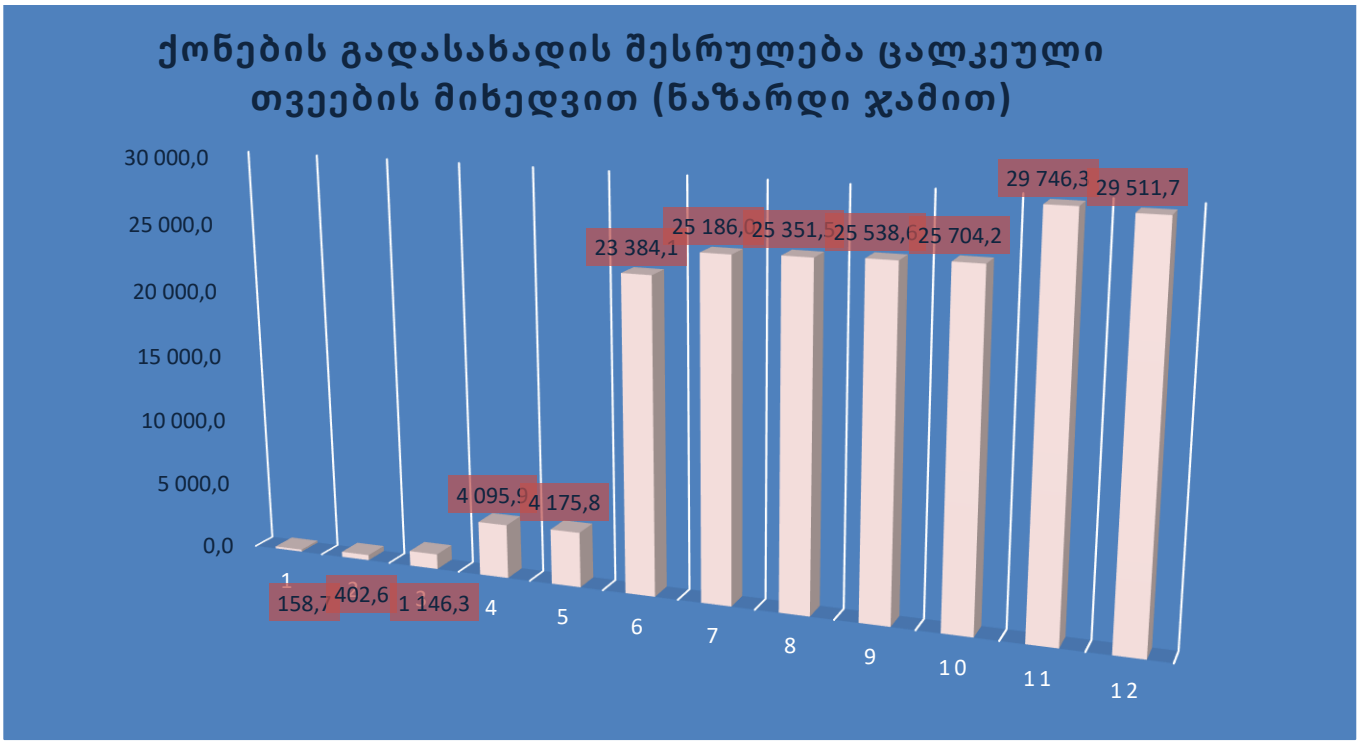
ქონების გადასახადის შესრულება ცალკეული თვეების მიხედვით (ნაზარდი ჯამით)
30 000,0
25 000,0
20 000,0
15 000,0
10 000,0
5 000,0
0,0
158,7
402,6
1 146,3
4 095,9
4 175,8
23 384,1
25 186,0
25 351,5
25 538,6
25 704,2
29 746,3
29 511,7
1
4
5
6
7
8
9
10
11
12

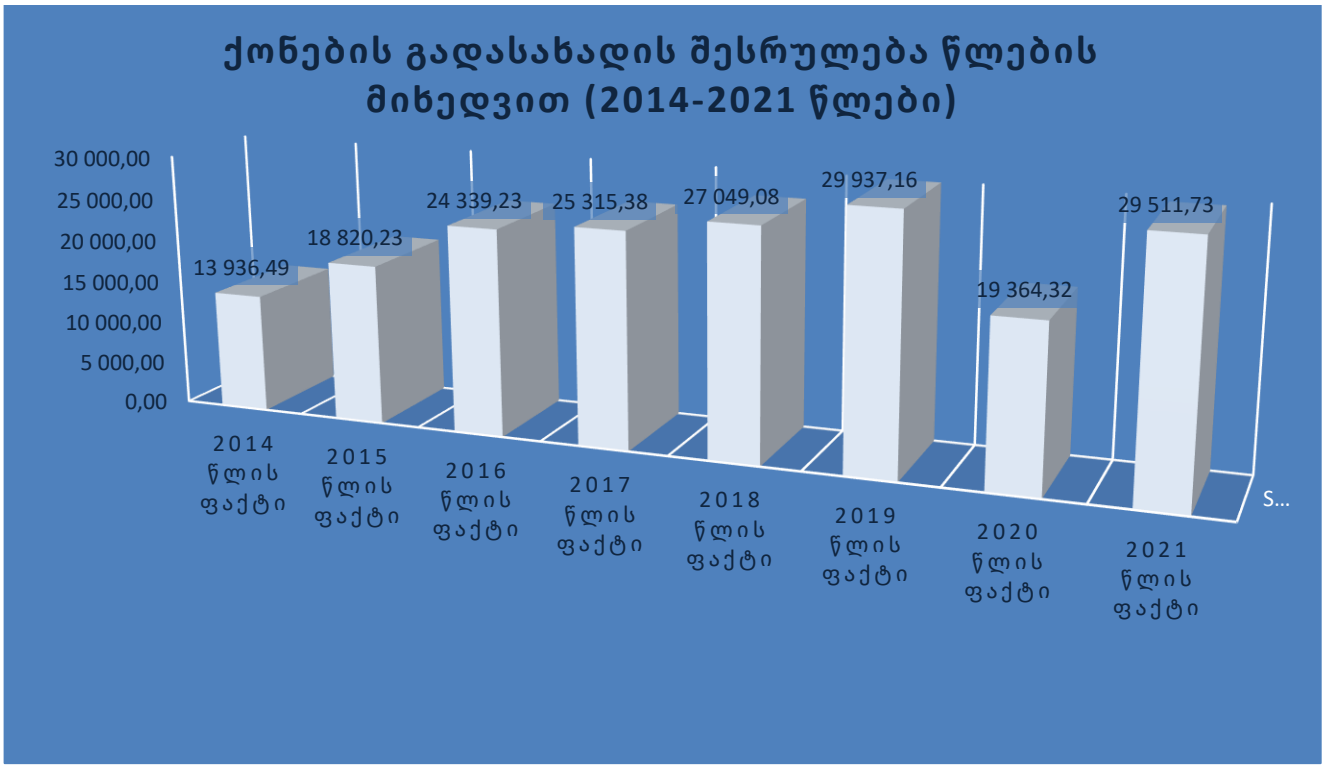
ქონების გადასახადის შესრულება წლების მიხედვით (2014-2021 წლები)
30 000,00
25 000,00
20 000,00
15 000,00
10 000,00
5 000,00
0,00
13 936,49
18 820,23
24 339,23
25 315,38
27 049,08
29 937,16
19 364,32
29 511,73
2014 წლის ფაქტი
2015 წლის ფაქტი
2016 წლის ფაქტი
2017 წლის ფაქტი
2018 წლის ფაქტი
2019 წლის ფაქტი
2020 წლის ფაქტი
2021 წლის ფაქტი
S...

დამატებული ღირებულების გადასახადი - საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის შესაბამისად დამატებული ღირებულების გადასახადიდან 19% ნაწილდება მუნიციპალიტეტებისათვის, სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ კანონის პროექტის მომზადებისას საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო გაიანგარიშებს და ბიუჯეტის კანონის პროექტში ასახავს მუნიციპალიტეტებისათვის განსაზღვრულ დამატებული ღირებულების გადასახადში თითოეული მუნიციპალიტეტის კუთვნილი წილის პროცენტულ მაჩვენებელს. აღნიშნულიდან გამომდინარე ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტისათვის დამატებული ღირებულების გადასახადის 2021 წლის გეგმიური მაჩვენებელი 46,828.5 ათასი ლარით განისაზღვრა, ხოლო ფაქტიურმა შესრულებამ 48,224.3 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გეგმის 103.0%-ია.

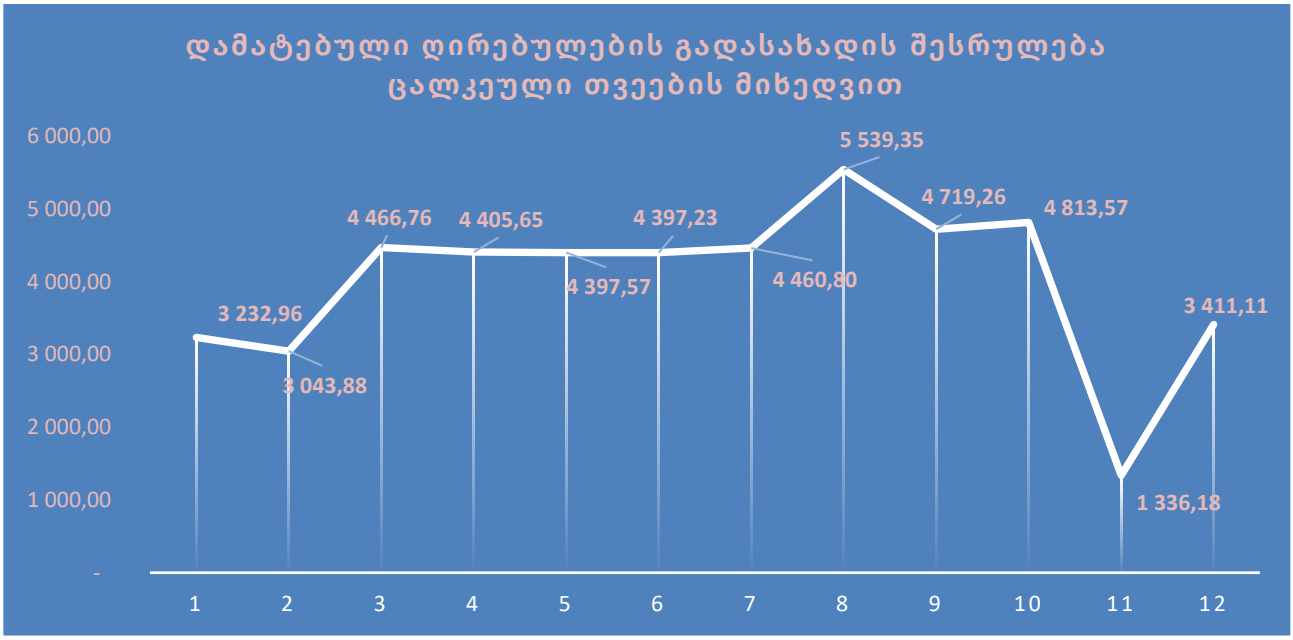

<u>ფინანსური დახმარება და გრანტები</u>

2021 წლის განმავლობაში ქალაქის ბათუმის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ფინანსური დახმარების სახით მიღებული იქნა 59,638.5 ათასი ლარი, გეგმიური მაჩვენებელი შეადგენდა 79,284.1 ათას ლარს, რაც გეგმის - 75.2% შეადგენს.

მიღებული ფინანსური დახმარებიდან სხვა სპეციალური ტრანსფერის სახით საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 2021 წელს მიღებულ იქნა - 1,548.2 ათასი ლარი, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან მიღებული ფინანსური დახმარება - 57,590.2 ათას ლარს შეადგენს, ასევე მიღებულ იქნა სხვა მიმდინარე გრანტები თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტიდან (ქ. თბილისის მერია) – 500.0 ათასი ლარი.

ადგილობრივი ბიუჯეტის მთლიან შემოსულობებში ფინანსური დახმარების წილი 30.2%-ია.

(ათასი ლარი)

#	დასახელება	2021 წლის გეგმა	2021 წლის შესრულება	გადახრა
1	**სახელმწიფო მმართველობის სხვადასხვა დონის ორგანიზაციებიდან მიღებული გრანტები**	**79 284,1**	**59 638,5**	**-19 645,6**
1,1	**აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ტრანსფერი**	**77 235,9**	**57 590,2**	**-19 645,6**
	კაპიტალური ტრანსფერი	61 959,0	42 780,5	-19 178,5
	სპეციალური ტრანსფერი	15 207,8	14 740,6	-467,2
	რესპუბლიკური ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდი	69,1	69,1	0,0
1,2	**გრანტები სახელმწიფო ბიუჯეტიდან**	**1 548,2**	**1 548,2**	**0,0**
	სხვა სპეციალური ტრანსფერი	1 548,2	1 548,2	0,0
1,3	**გრანტები ერთიანი მუნიციპალური ბიუჯეტიდან**	**500,0**	**500,0**	**0,0**
	სხვა მიმდინარე გრანტები თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტიდან	500,0	500,0	0,0
ჯამი		**79 284,1**	**59 638,5**	**-19 645,6**

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან მიღებული სახსრები

2021 წლის განმავლობაში ქ. ბათუმის ბიუჯეტში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან მიღებულმა სახსრებმა შეადგინა 57,590.2 ათასი ლარი, მათ შორის:

- კაპიტალური ტრანსფერი - კაპიტალური პროექტების დასაფინანსებლად 42,780.5 ათასი ლარი,

- სპეციალური ტრანსფერი - აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან 14,740.6 ათასი ლარი.

- რესპუბლიკური ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდიდან (სპეციალური ტრანსფერი) - 69.1 ათასი ლარი, კერძოდ:

ა) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის 2021 წლის

29 აპრილის №722 ბრძანებით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სარეზერვო ფონდიდან, ხანძრისა და სტიქიის შედეგად დაზარალებული 5 ოჯახის, კერძოდ: ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ვენერა გორაძის, ანზორ ვარშანიძის, იმედა სარიძის, ამირან სურმანიძის, და გოგი აბულაძის დახმარების გაწევის მიზნით - გამოყოფილ იქნა 36 858 ლარი, ხოლო ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა - 36 858 ლარი (100%).

ბ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის 2021 წლის 09

ივნისის №977 ბრძანებით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2021 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებული სარეზერვო ფონდიდან, ხანძრისა და ხანძრის ჩაქრობის მიზნით გამოყენებული წყლის ჭავლის შედეგად დაზარალებული 3 ოჯახის, კერძოდ: ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტში მცხოვრები კახაბერ დოლიძის, იზოლდა დუმბაძის და მაკა აბაშიძის დახმარების გაწევის მიზნით - გამოყოფილ იქნა 15000 ლარი, ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 15 000 ლარი (100%).

გ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის 2021 წლის

30 ივლისის №1956 ბრძანებით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის 2021 წლის რესპუბლიკური ბიუჯეტით გათვალისწინებული სარეზერვო ფონდიდან, ხანძრისა და ხანძრის ჩაქრობის მიზნით გამოყენებული წყლის ჭავლის შედეგად დაზარალებული 3 ოჯახის, კერძოდ: ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ზაურ მახარაძის, როინ ანთაძის და ეთერ საითაძის დახმარების გაწევის მიზნით - გამოყოფილ იქნა 17 224 ლარი, ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 17 224 ლარი (100%).

სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებული გრანტები
სპეციალური ტრანსფერი

სხვა სპეციალური ტრანსფერის სახით მიღებული სახსრები

2021 წელს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან სხვა სპეციალური ტრანსფერის სახით 1,548.2 ათასი ლარი მიღებული იქნა საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან „ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციის“ (III ფაზა და IV ფაზა) პროექტის ფარგლებში გერმანიის რეკონსტრუქციის ბანკს (KfW), საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და თვითმმართველ ქალაქ

ბათუმის შორის გაფორმებული ხელშეკრულებების მიხედვით, პროექტის ფარგლებში შესყიდული საქონლისა და მომსახურების დღგ-ის 50% გადახდის მიზნით.

გრანტები ერთიანი მუნიციპალური ბიუჯეტიდან

2021 წელს ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან მიღებულ იქნა სხვა მიმდინარე გრანტები თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტიდან - 500.0 ათასი ლარი, ქ. ბათუმში 26 მაისის ქუჩაზე მომხდარი ტრაგედიის შედეგად დაზარალებულთა დახმარების მიზნით.

<u>სხვა შემოსავლები</u>

სხვა შემოსავლების 2021 წლის საპროგნოზო მოცულობა 29,879.3 ათასი ლარით განისაზღვრა, ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 43,077.0 ათასი ლარი, ანუ გეგმის 144.2%. სხვა შემოსავლების წილი ადგილობრივი ბიუჯეტის მთლიან შემოსულობებში 21.8%-ს შეადგენს.

საანგარიშო პერიოდში სხვა შემოსავლების მობილიზაციის მდგომარეობა ცალკეული სახეების მიხედვით შემდეგია:

საკუთრებიდან მიღებული შემოსავლების სახით მობილიზებულია 6,979.5 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (5,279.1 ათასი ლარი) 132.2%-ია. მათ შორის:

- **პროცენტებიდან** მობილიზებულია 4,929.0 ათასი ლარი, რომელიც მოიცავს ადგილობრივი ბიუჯეტის მიმდინარე საბანკო ანგარიშზე წლის განმავლობაში დარიცხულ საპროცენტო შემოსავალს.

- **რენტის** სახით მიღებულია 2,050.5 ათასი ლარი. აქედან ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელზე მოდის 153.5 ათასი ლარი, მიწის იჯარიდან და მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან შემოსავალზე 1,897.0 ათასი ლარი.

საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან მობილიზებულია 28,249.9 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (19,460.0 ათასი ლარი) 145.2%-ია. აქედან:

- **ადმინისტრაციული მოსაკრებლებისა და გადასახდელების** სახით _ 28,203.4 ათასი. მათ შორის:

- **მოსაკრებელი მშენებლობის ნებართვაზე (გარდა განსაკუთრებული მშენებლობის, რადიაციული ან ბირთვული ობიექტების მშენებლობისა)** _ 1,137.6 ათასი ლარი.

- **საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებელი** _ 1.3 ათასი ლარი;

- **სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი** – 3.4 ათასი ლარი;

- **სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი** _ 23,440.8 ათასი ლარი, მათ შორის:

სათამაშო აპარატებიდან _ 12,487,5 ათასი ლარი;

წამახალისებელი გათამაშებიდან _ 28.2 ათასი ლარი;

კლუბის მაგიდიდან _ 251.9 ათასი ლარი;

სამორინეს მაგიდიდან _ 10,663.4 ათასი ლარი;

სხვა დანარჩენი არაკლასიფიცირებული სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი _ 9.7 ათასი ლარი;

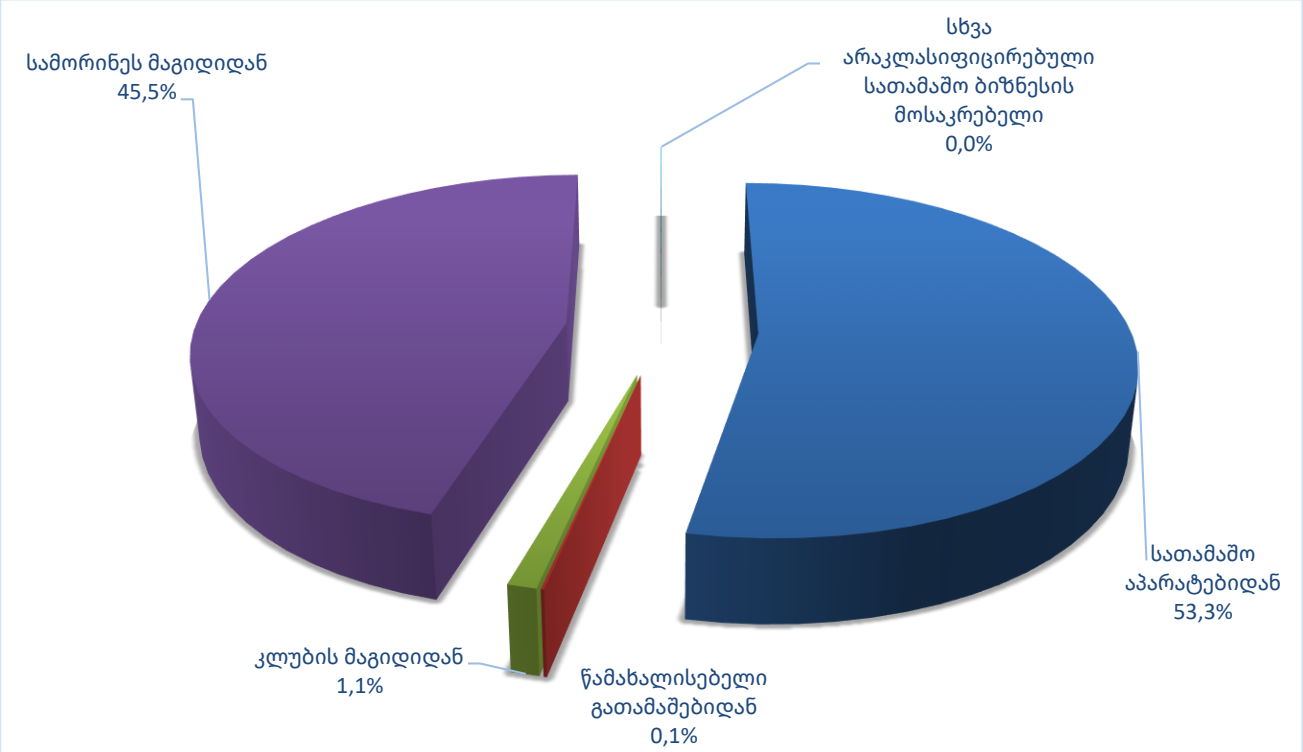

- მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის მობილიზებული იქნა 3,199.1 ათასი ლარის ოდენობით.

- ადგილობრივი მოსაკრებელი სპეციალური (ზონალური) შეთანხმების გაცემისათვის _ 421.2 ათასი ლარი;

- არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონლისა და მომსახურებიდან _ 46.5 ათასი ლარი, რომელიც აერთიანებს სხვა არაკლასიფიცირებული მომსახურების გაწევიდან მიღებულ შემოსავალს.

სანქციების (ჯარიმები და საურავები) სახით მობილიზებულია 6,457.9 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (4,150.0 ათასი ლარის) 155.6%-ია. მათ შორის:

შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროებში - 68.0 ათასი ლარი;

შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო გარემოს დაცვის, ბუნებათსარგებლობის სფეროში - 52,3 ათასი ლარი;

შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის, განათლებისა და აღზრდის სფეროში - 41.0 ათასი ლარი;

საგზაო მოძრაობის წესების დარღვევისათვის -4,157.6 ათასი ლარი;

შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) უბილეთო მგზავრობის გამო - 19.6 ათასი ლარი;

შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) საქალაქო რეგულარული სამგზავრო გადამყვანის პირობების დარღვევის გამო - 8.9 ათასი ლარი;

სხვა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო ტრანსპორტზე საგზაო მეურნეობისა და კავშირგაბმულობის დარგში - 706.6 ათასი ლარი;

შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო ვაჭრობისა და ფინანსების დარგში - 35.0 ათასი ლარი;

შემოსავალი სხვა არაკლასიფიცირებული სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო - 63.1 ათასი ლარი;

შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) საზოგადოებრივი წესრიგის ხელმყოფი ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო - 604.8 ათასი ლარი;

შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) დასუფთავების წესების დარღვევის გამო- 0.4 ათასი ლარი;

თვითმმართველი ერთეულის ტერიტორიის კეთილმოწყობის წესების დარღვევის გამო - 6.1 ათასი ლარი;

თვითმმართველი ერთეულის იერსახის დამახინჯების გამო - 3.1 ათასი ლარი;

შემოსავალი სხვა არაკლასიფიცირებული სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო - 56.7 ათასი ლარი;

შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) არქიტექტურულ-სამშენებლო საქმიანობაში გამოვლენილი დარღვევის გამო - 621.5 ათასი ლარი;

შემოსავალი სხვა დანარჩენი არაკლასიფიცირებული სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) -13.1 ათასი ლარი;

ტრანსფერები რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული (შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები) სახით მიღებულია 1,389.8 ათასი ლარი. შემოსავლის აღნიშნულ სახეში გეგმა 990.2 ათას ლარს შეადგენდა, ფაქტიურად მობილიზებული იქნა გეგმის 140%. შემოსავლის აღნიშნული სახე აერთიანებს:

სხვა მართვის უფლების გადაცემიდან მიღებული შემოსავალი - 293.4 ათასი ლარი;

შემოსულობა ადგილობრივი საქალაქო რეგულარული სამგზავრო გადაყვანის ნებართვაზე - 0.6 ათასი ლარი;

სხვა მიმდინარე შემოსავალი რომელიც მოიცავ ფულად შემოწირულობებს და სხვა ნებაყოფლობით ტრანსფერებს, რომლებსაც ფიზიკური პირები, კერძო არამომგებიანი ორგანიზაციები, არასამთავრობო ფონდები და ორგანიზაციები, საწარმოები და კორპორაციები (მთავრობისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების გარდა) გადასცემენ სახელმწიფოს - 333.4 ათასი ლარი;

სახელმწიფოსადმი მიყენებული ზიანის ანაზღაურება - 9.8 ათასი ლარი;

შემოსავალი ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო დაკისრებული პირგასამტეხლოდან - 617.6 ათასი ლარი;

ჯართის რეალიზაციის შედეგად მიღებული შემოსავალი- 0.2 ათასი ლარი;

წინა წელს გამოუყენებელი და დაბრუნებული საბიუჯეტო სახსრები - 8.6 ათასი ლარი;

სხვა დანარჩენ არაკლასიფიცირებულ შემოსავლებს - 126.1 ათასი ლარი;

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის
სხვა შემოსავლების სტრუქტურა

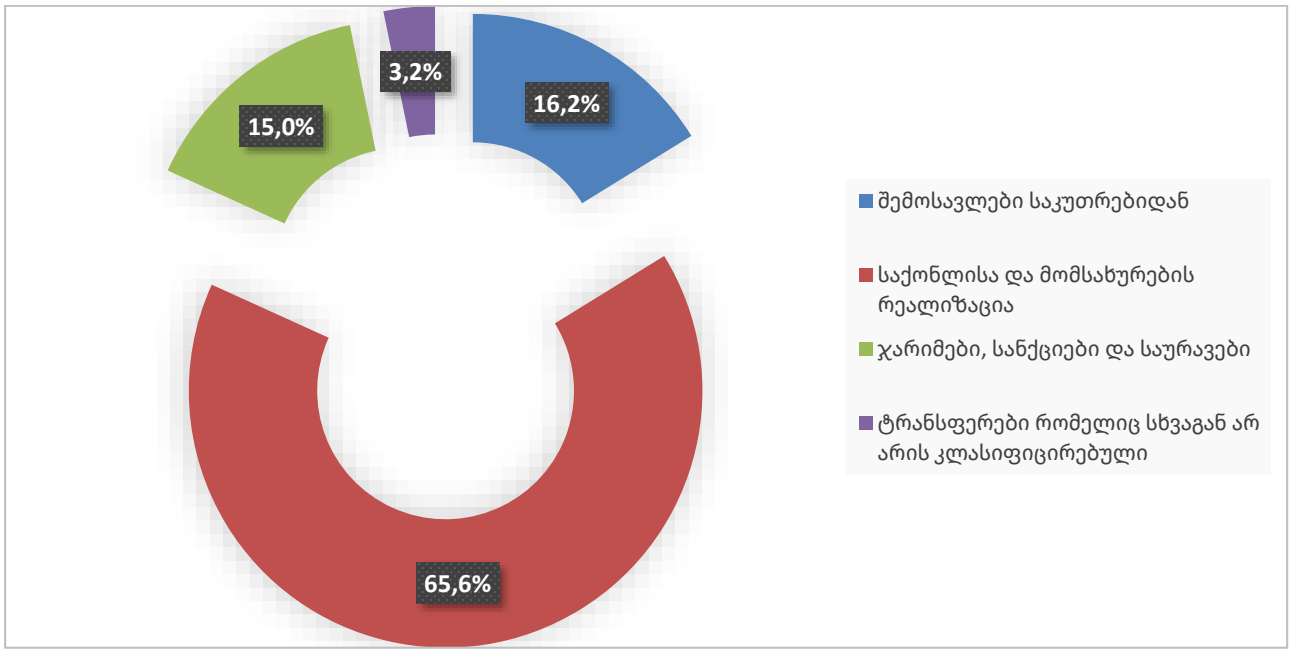

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები

(ათასი ლარი)

დასახელება	2021 წლის გეგმა	2021 წლის შესრულება	გადახრა
სხვა შემოსავლები	**33 379,3**	**46 577,0**	**13 197,7**
შემოსავლები საკუთრებიდან	**8 779,1**	**10 479,5**	**1 700,4**
პროცენტები	**4 010,0**	**4 929,0**	**919,0**
დივიდენდები	**3 500,0**	**3 500,0**	**0,0**
რენტა	**1 269,1**	**2 050,5**	**781,4**
მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის	150,0	153,5	3,5
შემოსავალი მიწის იჯარიდან და მართვაში (უზურფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან	1 119,1	1 897,0	777,9
საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	**19 460,0**	**28 249,9**	**8 789,9**
ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახდელები	**19 460,0**	**28 203,4**	**8 743,4**
სანებართვო მოსაკრებელი	500,0	1 137,6	637,6
საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებელი	0,0	1,3	1,3
სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი	0,0	3,4	3,4
სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი	15 910,0	23 440,8	7 530,8
ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის	3 050,0	3 199,1	149,1
ადგილობრივი მოსაკრებელი სპეციალური (ზონალური) შეთანხმების გაცემისათვის		421,2	421,2
არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება	**0,0**	**46,5**	**46,5**
შემოსავლები მომსახურების გაწევიდან და საქონლის რეალიზაციიდან	0,0	46,5	46,5
ჯარიმები, სანქციები და საურავები	**4 150,0**	**6 457,9**	**2 307,9**
ტრანსფერები რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული	**990,2**	**1 389,8**	**399,6**

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის სხვა შემოსავლების დინამიკა

(ათასი ლარი)

დასახელება	2014 წლის ფაქტი	2015 წლის ფაქტი	2016 წლის ფაქტი	2017 წლის ფაქტი	2018 წლის ფაქტი	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის ფაქტი	2021 წლის ფაქტი
სხვა შემოსავლები	**26 917,8**	**33 032,1**	**33 231,1**	**42 428,4**	**48 950,8**	**49 551,2**	**17 500,9**	**43 077,0**
შემოსავლები საკუთრებიდან	**3 243,4**	**3 347,7**	**1 431,1**	**1 993,5**	**3 840,7**	**4 337,5**	**5 536,4**	**6 979,5**
პროცენტები	**2 639,4**	**2 430,0**	**699,3**	**917,5**	**1 273,4**	**1 525,1**	**1 291,1**	**4 929,0**
დივიდენდები					**900,0**	**838,0**	**3 500,0**	
რენტა	**604,1**	**917,7**	**731,8**	**1 076,1**	**1 667,3**	**1 974,4**	**745,2**	**2 050,5**
მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის	102,2	284,9	154,6	157,3	355,4	145,4	116,3	153,5
შემოსავალი მიწის იჯარიდან და მართვაში (უზურფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან	501,9	632,8	577,2	918,7	1 311,9	1 829,1	628,9	1 897,0
საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	**16 340,6**	**22 932,9**	**25 445,3**	**34 028,1**	**38 689,4**	**36 480,9**	**5 785,8**	**28 249,9**
ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახდელები	**16 334,3**	**22 927,1**	**25 444,4**	**34 011,4**	**38 684,1**	**36 476,4**	**5 781,5**	**28 203,4**
სანებართვო მოსაკრებელი	468,9	525,1	435,8	450,9	449,3	1 123,8	1 320,7	1 137,6
საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებელი	1,9	3,5	3,0	3,0	2,8	2,5	1,3	1,3
სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი	5,0	3,4	2,4	4,4	2,0	3,0	1,0	3,4
სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი	13 644,9	20 167,5	21 835,4	30 630,2	36 174,5	31 967,1	1 724,5	23 440,8
ადგილობრივი მოსაკრებელი სპეციალური (ზონალური) შეთანხმების გაცემისათვის	943,5	687,5	1 458,6	1 074,0	238,9	636,8	2 247,3	421,2
ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის	1 270,1	1 540,0	1 709,3	1 848,7	1 816,6	2 743,1	486,7	3 199,1
სხვაარაკლასიფიცირებული მოსაკრებელი				0,2				0,0
არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება	**6,3**	**5,8**	**0,9**	**16,7**	**5,3**	**4,6**	**4,3**	**46,5**
შემოსავლები მომსახურების გაწევიდან და საქონლის რეალიზაციიდან	6,3	5,8	0,9	16,7	5,3	4,6	4,3	46,5
ჯარიმები, სანქციები და საურავები	**4 871,8**	**4 901,6**	**4 187,9**	**4 947,8**	**4 486,2**	**6 527,8**	**4 379,1**	**6 457,9**
ტრანსფერები რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული	**2 462,0**	**1 849,9**	**2 166,8**	**1 458,9**	**1 934,5**	**2 205,0**	**1 799,6**	**1 389,8**

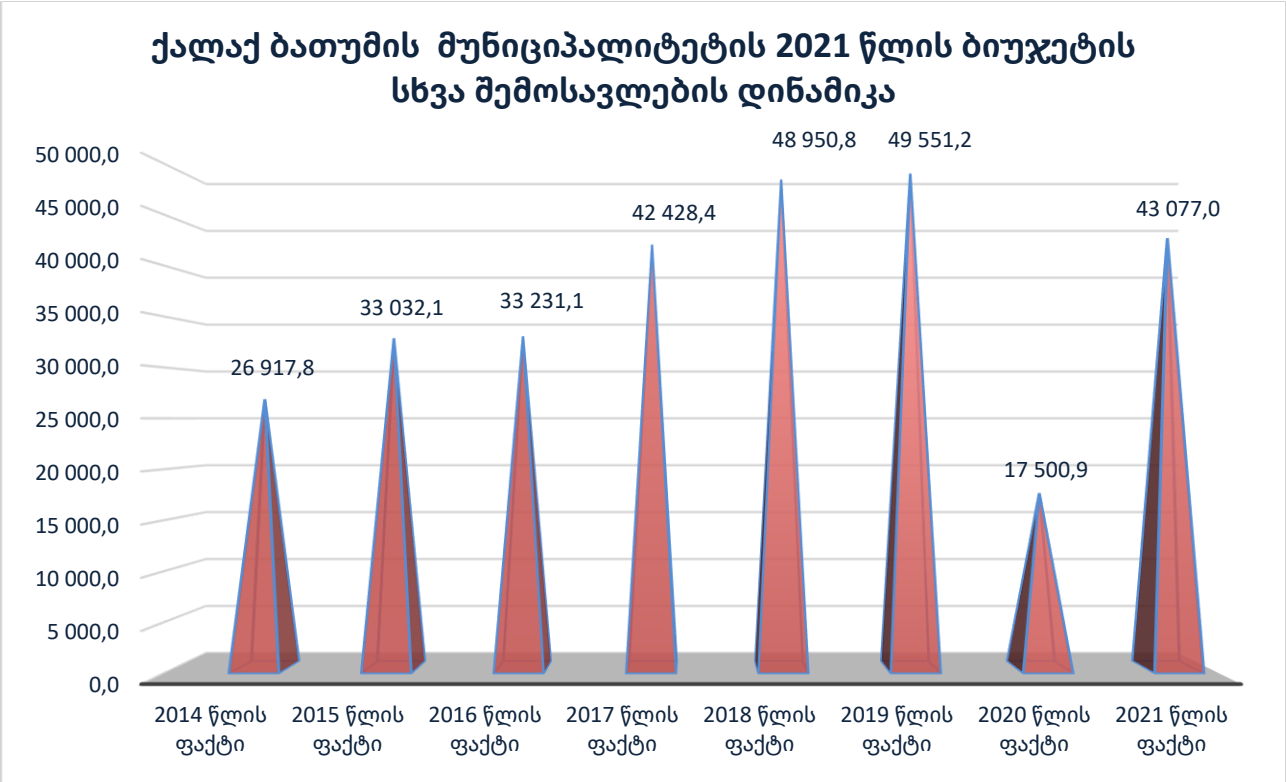

სხვა შემოსავლების დინამიკაც ეტაპობრივად უბრუნდება პანდემიამდელ პერიოდს, 2020 წელთან შედარებით იგი გაზრდილია - 25,576.1 ათასი ლარით, რაც გამოწვეულია საანგარიშო პერიოდში პანდემიასთან დაკავშირებული შეზღუდვების ეტაპობრივი შემსუბუქებითა და შედეგად ეკონომიკური აქტივობის გაუმჯობესებით.

<u>არაფინანსური აქტივების კლება</u>

2021 წლის განმავლობაში არაფინანსური აქტივებიდან მიღებული შემოსულობა 16,770.7 ათას ლარს შეადგენს, რაც შესაბამისი გეგმის (16,950.0 ათასი ლარის) 98,9% -ია. შემოსავლის აღნიშნული სახის წილი ადგილობრივი ბიუჯეტის მთლიან შემოსულობებში შეადგენს 8.5%-ს. არაფინანსური აქტივების კლება მოიცავს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საკუთრებაში არსებული მიწის გაყიდვიდან მიღებულ შემოსავალს და შემოსულობა ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების საკუთრებაში არსებული არასაცხოვრებელი შენობების გაყიდვიდან.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის
ნაშთის ცვლილება

2021 წლის 01 იანვრის მდგომარეობით საბიუჯეტო ანგარიშზე ნაშთი 14,370.3 ათას ლარს შეადგენდა, საიდანაც ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის ნაშთის ცვლილების (კლების) გეგმიური მაჩვენებელი განისაზღვრა 13,505.5 ათასი ლარით. აღნიშნული მოიცავს ფინანსურ აქტივებს, მიმართული ხარჯების დასაფარავად წლის დასაწყისისათვის არსებული საბიუჯეტო სახსრების

ნაშთიდან. ნაშთის ცვლილების ფაქტიურმა მაჩვენებელმა (დაგროვება) შეადგინა 18,863.7 ათასი ლარი, შესაბამისად 2022 წლის 01 იანვრის მდგომარეობით საბიუჯეტო ანგარიშზე ნაშთი 33,238.1 ათას ლარს შეადგენდა.

დასახელება	**2021 წლის გეგმა**	**2021 წლის შესრულება**
ნაშთი 01.01.2021		14 370,3
ნაშთის ცვლილება	**-13 505,5**	**18 867,9**
ზრდა	0,0	18 867,9
ვალუტა და დეპოზიტები		18 867,9
კლება	13 505,5	0,0
ვალუტა და დეპოზიტები	13 505,5	
ნაშთი 01.01.2022		33 238,1

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის
ბიუჯეტის გადასახდელები

<u>ადგილობრივი ბიუჯეტის გადასახდელები ფუნქციონალურ ჭრილში</u>

ძირითადი ფუნქციონალური კატეგორიების მიხედვით ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის გადასახდელები შემდეგნაირად გადანაწილდა (იხილეთ დიაგრამა):

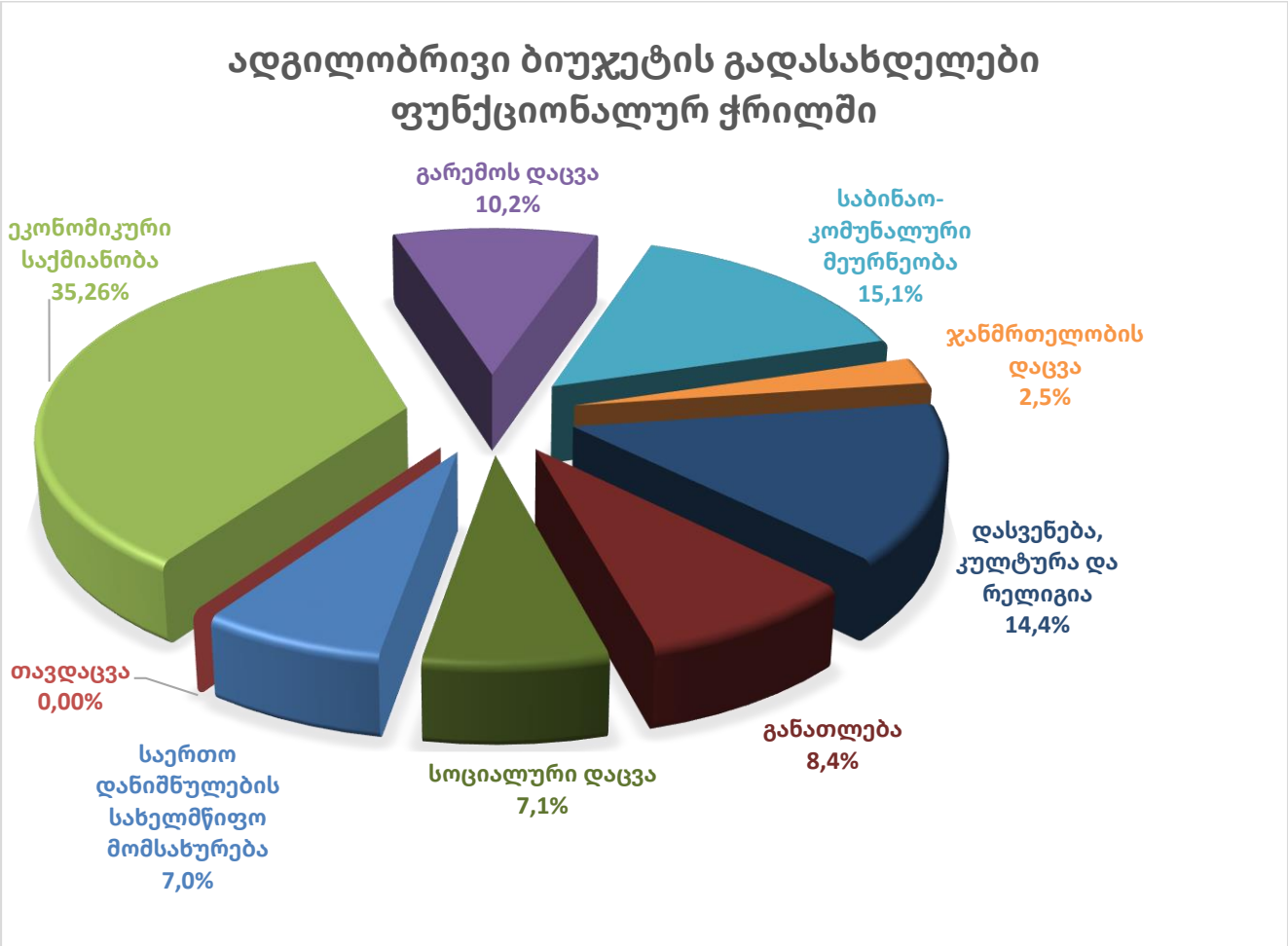

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდის ფუნქციონალური კლასიფიკაცია

(ათასი ლარი)

#	გადასახდელების დასახელება	გადასახდელები			
		დაზუსტებული გეგმა	საკასო ხარჯი	შესრულების %	%-ლი წილი
1	**საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება**	**14 064,1**	**12 345,1**	**87,8%**	**7,0%**
1.1	აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა, ფინანსური და ფისკალური საქმიანობა, საგარეო ურთიერთობები	7 052,6	6 178,9	87,6%	3,5%
1.2	საერთო დანიშნულების მომსახურება	6 772,7	5 986,7	88,4%	3,4%
1.3	ვალთან დაკავშირებული ოპერაციები	179,5	179,5	100,0%	0,1%
1.4	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურებაში	59,3	0,0	0,0%	0,0%
2	**თავდაცვა**	**19,7**	**8,4**	**42,6%**	**0,00%**
3	**ეკონომიკური საქმიანობა**	**75 353,5**	**61 922,5**	**82,2%**	**35,3%**
3.1	საერთო ეკონომიკური, კომერციული და შრომით რესურსებთან დაკავშირებული საქმიანობა	10,0	6,8	68,4%	0,0%
3.2	ტრანსპორტი	74 783,1	61 431,3	82,1%	35,0%
3.3	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა ეკონომიკურ საქმიანობაში	560,4	484,3	86,4%	0,3%
4	**გარემოს დაცვა**	**20 588,8**	**17 888,6**	**86,9%**	**10,2%**
4.1	ნარჩენების შეგროვება, გადამუშავება და განადგურება	10 112,5	10 078,1	99,7%	5,7%
4.2	ჩამდინარე წყლების მართვა	10 476,3	7 810,5	74,6%	4,4%
5	**საბინაო-კომუნალური მეურნეობა**	**33 309,4**	**26 560,2**	**79,7%**	**15,1%**
5.1	ბინათმშენებლობა	1 954,3	258,7	13,2%	0,1%
5.2	კომუნალური მეურნეობის განვითარება	9 414,8	8 070,0	85,7%	4,6%
5.3	წყალმომარაგება	9 841,7	7 412,5	75,3%	4,2%
5.4	გარე განათება	8 097,9	7 440,8	91,9%	4,2%
5.5	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა საბინაო-კომუნალურ მეურნეობაში	4 000,7	3 378,2	84,4%	1,9%
6	**ჯანმრთელობის დაცვა**	**4 822,1**	**4 322,6**	**89,6%**	**2,5%**
7	**დასვენება, კულტურა და რელიგია**	**29 690,7**	**25 365,3**	**85,4%**	**14,4%**
7.1	მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში	20 468,3	16 795,6	82,1%	9,6%
7.2	მომსახურება კულტურის სფეროში	8 910,5	8 372,9	94,0%	4,8%
7.3	რელიგიური და სხვა სახის საზოგადოებრივი საქმიანობა	311,9	196,8	63,1%	0,1%
8	**განათლება**	**16 727,9**	**14 784,8**	**88,4%**	**8,4%**
9	**სოციალური დაცვა**	**13 105,7**	**12 396,3**	**94,6%**	**7,1%**
გადასახდელების ჯამი		**207 681,9**	**175 593,8**	**84,5%**	**100,0%**

ქ. ბათუმის 2021 წლის ბიუჯეტის გადასახდელები ფუნქციონალურ ჭრილში (გეგმა-ფაქტი)

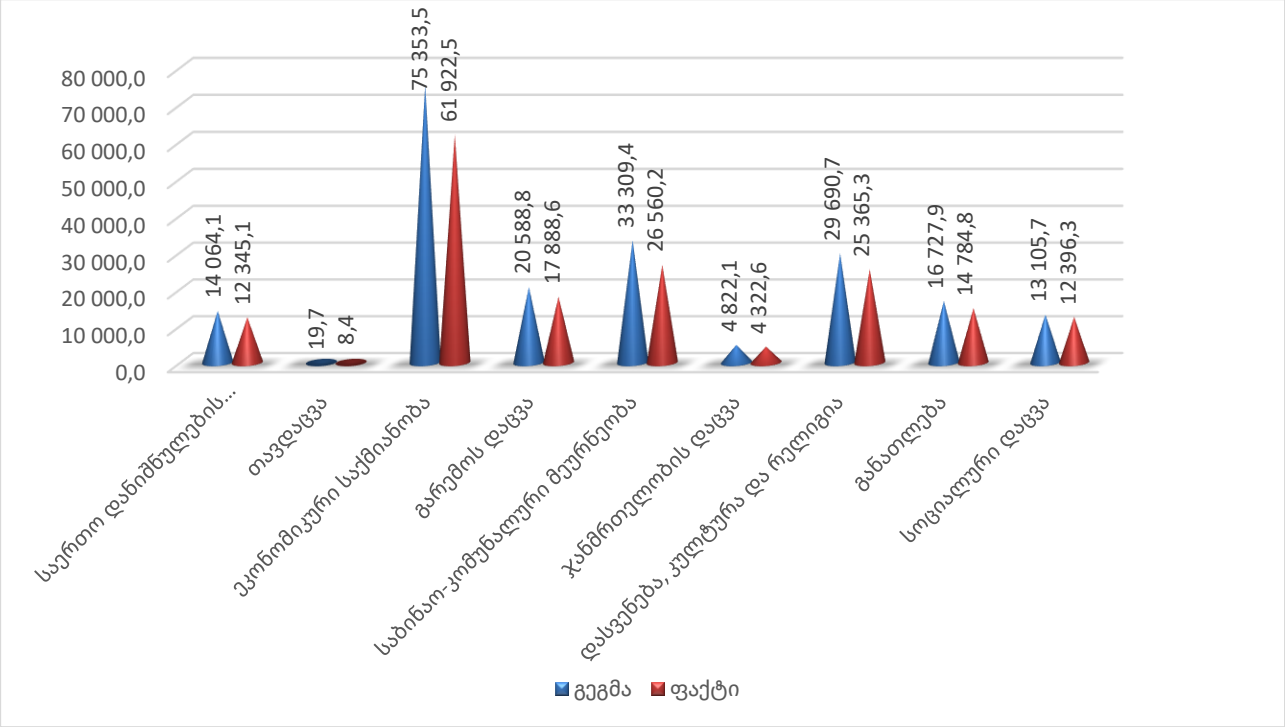

საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურებაზე 2021 წლის ბიუჯეტით დაგეგმილი იყო 14,064.1 ათასი ლარი, გაწეულმა საკასო ხარჯმა კი 12,345.1 ათასი ლარი შეადგინა, ანუ გეგმის 87.8%. ამ დარგში გაერთიანებულია ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფის, ფინანსური და ფისკალური საქმიანობის (სარეზერვო ფონდი), საერთო დანიშნულების მომსახურების, ვალის მომსახურებასთან დაკავშირებული საპროცენტო ხარჯები, საერთო დანიშნულების სხვა მომსახურების, ადგილობრივი მოსაკრებლების ადმინისტრირება და წინა პერიოდის დავალიანებების დაფარვის (მათ შორის სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულების) ხარჯები. მისი ხვედრითი წილი გადასახდელებში შეადგენს 7.0%-ს.

თავდაცვის სფეროსათვის გათვალისწინებული იყო 19.7 ათასი ლარი, გაწეულმა საკასო ხარჯმა შეადგინა 8.4 ათასი ლარი, ანუ გეგმა შესრულდა 42.6%-ით, აღნიშნული სფერო მოიცავს რეზერვისტების და წვევამდელების ტრასპორტირების ხარჯებს.

ეკონომიკური საქმიანობისათვის დაგეგმილი იყო 75,353.5 ათასი ლარი, გაწეულმა საკასო ხარჯმა კი 61,922.5 ათასი ლარი შეადგინა, ანუ გეგმის 82,2%. მისი ხვედრითი წილი გადასახდელებში შეადგენს 35,3%-ს. აღნიშნული სფერო მოიცავს გზების, ქუჩებისა და ტროტუარების მიმდინარე მოვლა-პატრონობის, საგზაო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია და კაპიტალური მშენებლობის,

სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურისა და პარკირების სერვისის მართვის, მუნიციპალური სატრანსპორტო სერვისის განვითარების, მუნიციპალური სასაფლაოების მოვლა-პატრონობის, დასაქმების ხელშეწყობისა და ინდუსტრიული/საწარმოო ბიზნეს ცენტრის შექმნის ქვეპროგრამების დაფინანსებას.

გარემოს დაცვაზე გათვალისწინებული იყო 20,588.8 ათასი ლარი, გაწეულმა საკასო ხარჯმა კი 17,888.6 ათასი ლარი შეადგინა, ანუ გეგმის 86.9%. ამ სფეროში გაერთიანებულია ქალაქის დასუფთავება და ნარჩენების გატანა, სანიაღვრე სისტემების რეაბილიტაცია და მოვლა-პატრონობა ქვეპროგრამებზე გაწეული ხარჯები. მისი ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 10.2%-ს.

საბინაო-კომუნალურ მეურნეობაზე გამოყოფილი სახსრების გეგმა, რომელშიც შედის, საცხოვრებელი სახლების მშენებლობის, საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენის და ექსპერტიზის, საკომპენსაციო თანხებით მოქალაქეთა უზრუნველყოფის, ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა და საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესების, წყლის სისტემების რეაბილიტაციის, ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაციის პროექტის თანადაფინანსების, გარე განათების ქსელის განვითარება და მოვლა-პატრონობის, ქალაქის გაფორმების ღონისძიებების, მაწანწალა ცხოველების მოვლა-პატრონობისა და პოპულაციის რეგულირების ღონისძიებების, დეზინსექცია დერატიზაციის ღონისძიებების და ა(ა)იპ - საქალაქო ინფრასტრუქტურისა და კეთილმოწყობის სამმართველოს ქვეპროგრამების ხარჯები, შეადგენდა 33,309.4 ათას ლარს, ფაქტიურმა ხარჯებმა 26,560,2 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გეგმის 79,7%-ია. ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 15.1%ს.

ჯანმრთელობის სფეროს დაფინანსების მიზნით განსაზღვრული იყო 4,822.1 ათასი ლარი, გაწეული საკასო ხარჯი შეადგენს 4,322.6 ათას ლარს, რაც დაგეგმილის 89,6%-ია. ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 2,5%-ს.

დასვენების, კულტურისა და რელიგიის სფეროსთვის გამოყოფილი სახსრების გეგმა შეადგენდა 29,690.7 ათას ლარს, ფაქტიურმა ხარჯებმა 25,365.3 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გეგმის 85.4%-ია. მისი ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 14.4%-ს. ამ სფეროში გაერთიანებულია ქალაქის პარკების, სკვერებისა და მოედნების კეთილმოწყობის, ქალაქის გამწვანების ღონისძიებები, სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის მართვის, სასპორტო და დასვენების ობიექტების რეაბილიტაციის, სპორტული ღონისძიებების, სპორტული საკლუბო გუნდების მხარდაჭერის, სპორტული ცენტრის განვითარების პროგრამები, ასევე კულტურის სფეროში მომსახურების ხარჯები და სხვა სახის საზოგადოებრივი საქმიანობის მხარდაჭერის ქვეპროგრამები.

განათლების სფეროზე გათვალისწინებული იყო 16,727.9 ათასი ლარი, საკასო შესრულება შეადგენს 14,784.8 ათას ლარს, ანუ გეგმის 88,4%-ს. ამ დარგში გაერთიანებულია სკოლამდელი აღზრდის საფეხურის დაფინანსება, საბავშვო ბაღების სარეაბილიტაციო ღონისძიებების ხარჯები, ასევე პროფესიული განვითარების ხელშეწყობის პროგრამები. ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 8,4%-ს.

სოციალურ დაცვაზე დაგეგმილი იყო 13,105.7 ათასი ლარი, ფაქტიურად გახარჯულ იქნა 12,396.3 ათასი ლარი, რაც გეგმის 94,6%-ია. ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 7,1%-ს.

ადგილობრივი ბიუჯეტის გადასახდელები ეკონომიკურ ჭრილში

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის გადასახდელებს ეკონომიკურ ჭრილში აქვს შემდეგი სახე:

(ათასი ლარი)

#	გადასახდელების დასახელება	ადგილობრივი ბიუჯეტის გადასახდელები			
		დაზუსტებული გეგმა	საკასო ხარჯი	შესრულების %	%-ლი წილი
I	ხარჯები	126 553,2	118 798,5	93,9%	66,6%
1	შრომის ანაზღაურება	25 504,3	24 983,2	98,0%	14,0%
2	საქონელი და მომსახურება	43 755,9	40 439,7	92,4%	22,7%
3	პროცენტი	179,5	179,5	100,0%	0,1%
4	სუბსიდიები	16 001,8	15 891,2	99,3%	8,9%
5	გრანტები	15,0	4,8	31,9%	0,0%
6	სოციალური უზრუნველყოფა	10 977,6	9 875,6	90,0%	5,5%
7	სხვა ხარჯები	30 119,2	27 424,6	91,1%	15,4%
II	არაფინანსური აქტივების ზრდა	81 128,7	56 795,3	70,0%	31,8%
III	ვალდებულებების კლება	2 765,5	2 764,8	100,0%	1,6%
	გადასახდელების ჯამი	210 447,4	178 358,6	84,8%	100%

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის ხარჯები
(საკასო შესრულება - 178,358.8 ათასი ლარი)

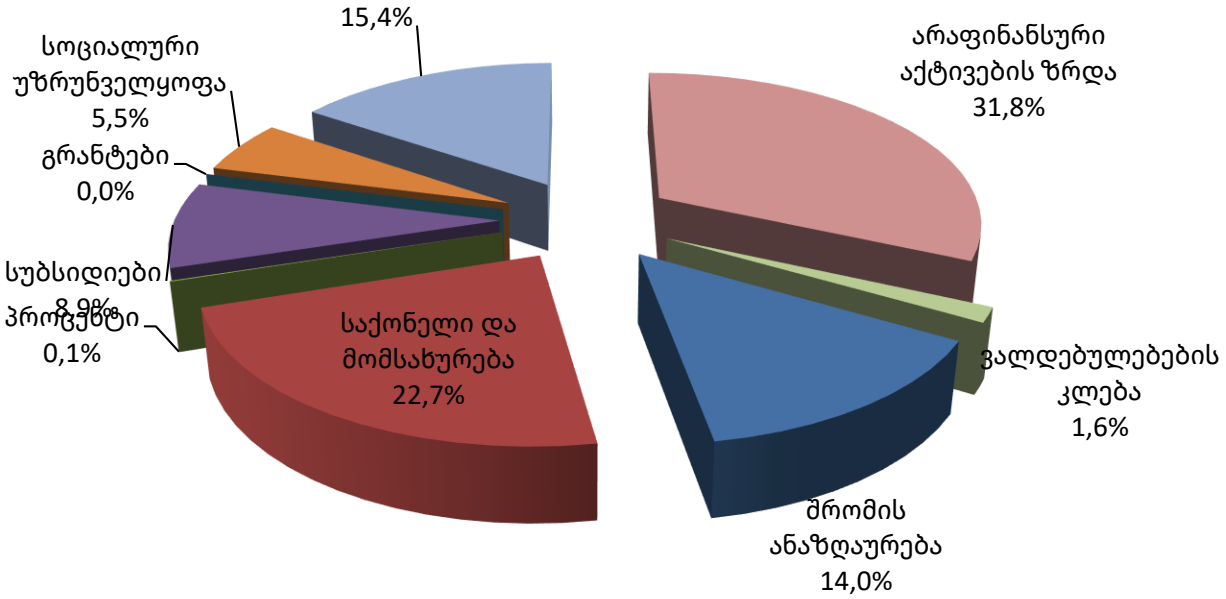

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის ხარჯები
(საკასო შესრულება 178,358.6 ათასი ლარი)

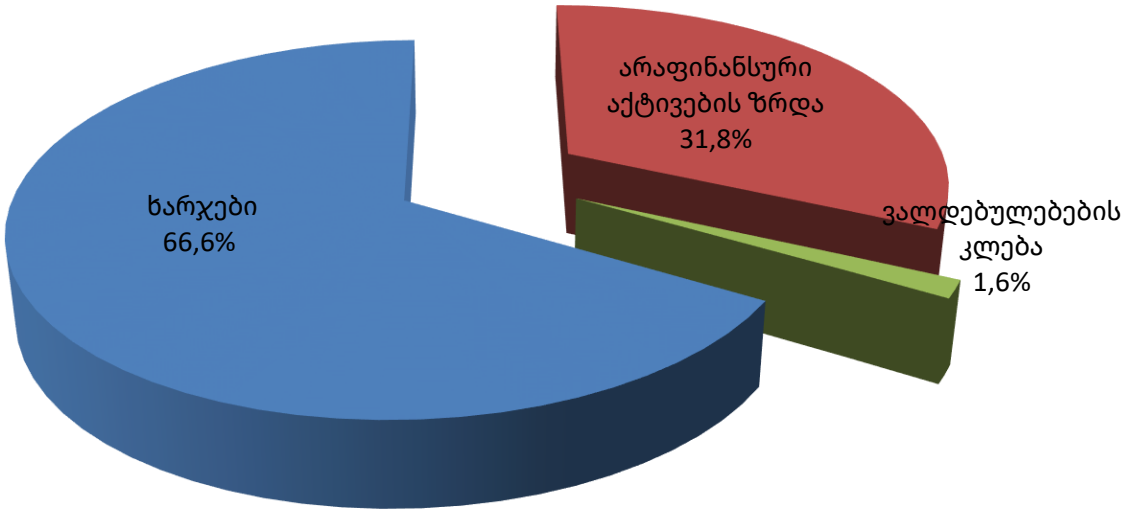

ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯებმა შეადგინა 118,798.5 ათასი ლარი, რაც გეგმის 126,553.2 ლარის 93.9%-ია, მისი ხვედრითი წილი მთლიან გადასახდელებში არის 66.6%.

შრომის ანაზღაურებაზე გაწეულმა ხარჯებმა შეადგინა 24,983.2 ათასი ლარი, მისი ხვედრითი წილი მთლიან ასიგნებებში არის 14.0%.

საქონელზე და მომსახურებაზე გაწეულმა ხარჯებმა შეადგინა 40,439.7 ათასი ლარი, მისი წილი მთლიან ასიგნებებში 22.7%-ია.

პროცენტების დაფარვის ხარჯებმა შეადგინა 179.5 ათასი ლარი, რაც ასიგნებების მთლიანი მოცულობის 0.1%-ია.

სუბსიდიების სახით გაწეული ხარჯი შეადგენს 15,891.2 ათას ლარს, მისი ხვედრითი წილი მთლიან მოცულობაში არის 8.9%.

გრანტებზე მიიმათა 4.8 ათასი ლარი.

სოციალურ უზრუნველყოფაზე გაწეულმა ხარჯებმა შეადგინა 9,875.6 ათასი ლარი, გადასახდელების მთლიანი მოცულობის _ 5.5%.

სხვა ხარჯებზე მიიმართა 27,424.6 ათასი ლარი, რაც მთლიანი ასიგნებების 15.4%_ია.

არაფინანსური აქტივების ზრდამ შეადგინა 56,795.3 ათასი ლარი, რაც გეგმის 81,128.7 ათასი ლარის 70.0%-ია, მთლიანი გადასახდელების _ 31.8%-ია.

ვალდებულებების კლებაზე მიიმართა 2,764.8 ათასი ლარი, რაც გეგმის 2,765.5 ათასი ლარის 100.0%-ია. ხვედრითი წილი მთლიან გადასახდელებში _ 1.6%.

ადგილობრივი ბიუჯეტის გადასახდელები ორგანიზაციულ ჭრილში

პროგრამული კლასიფიკაციის მიხედვით ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის გადასახდელებს შემდეგი სახე აქვს:

(ათასი ლარი)

კოდი	დასახელება	ადგილობრივი ბიუჯეტის გადასახდელები			
		დაზუსტე-ბული გეგმა	საკასო ხარჯი	გადახრა	შესრუ-ლების %
01 00	**წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების დაფინანსება**	**10 076,6**	**9 131,5**	**945,0**	**90,6%**
01 01	ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულო	1 733,6	1 467,4	266,2	84,6%
01 02	ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	5 286,4	4 711,5	574,9	89,1%
01 03	სასესხო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა	2 945,0	2 944,3	0,7	100,0%
01 04	სარეზერვო ფონდი	32,6	0,0	32,6	0,0%
01 05	წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი	59,3	0,0	59,3	0,0%

01 06	წვევამდელთა ტრანსპორტირება	19,7	8,4	11,3	42,6%
02 00	**მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება**	**118 389,5**	**95 555,3**	**22 834,2**	**80,7%**
02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება	53 913,0	41 204,1	12 708,9	76,4%
02 02	სატრანსპორტო სისტემისა და სერვისის განვითარება	28 968,0	27 668,0	1 300,0	95,5%
02 03	საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარება	20 318,0	15 223,0	5 095,0	74,9%
02 04	ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა, ბინათმშენებლობა და ავარიული შენობების რეაბილიტაცია, დემონტაჟი	10 231,3	7 591,0	2 640,3	74,2%
02 05	მუნიციპალური სასაფლაოების მოწყობა და მოვლა-პატრონობა	560,4	484,3	76,1	86,4%
02 06	ინფრასტრუქტურული პროექტების დაგეგმვა და მართვა	2 600,5	2 111,0	489,5	81,2%
02 07	ქალაქის კეთილმოწყობა	1 798,3	1 273,9	524,4	70,8%
03 00	**ქალაქის დასუფთავება, ეკოლოგიური მდგომარეობისა და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება**	**23 705,4**	**20 779,4**	**2 926,0**	**87,7%**
03 01	ქალაქის დასუფთავების მომსახურების განვითარება	10 112,5	10 078,1	34,4	99,7%
03 02	ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესება და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება	13 592,9	10 701,3	2 891,6	78,7%
04 00	**განათლება**	**16 727,9**	**14 784,8**	**1 943,1**	**88,4%**
04 01	სკოლამდელი აღზრდა და განათლება	16 613,9	14 672,0	1 941,9	88,3%
04 02	პროფესიული განვითარებისა და უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა	100,0	100,0	0,0	100,0%
04 03	ზოგადი განათლების ხელშეწყობა	14,0	12,8	1,2	91,2%
05 00	**კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი**	**16 097,8**	**14 664,0**	**1 433,8**	**91,1%**
05 01	სპორტის განვითარების ხელშეწყობა	4 279,7	4 117,8	161,9	96,2%
05 02	მუნიციპალური სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარება და მოვლა-პატრონობა	5 194,7	4 495,9	698,8	86,5%
05 03	კულტურული ღონისძიებები და ფესტივალები	2 461,9	2 276,2	185,7	92,5%

05 04	კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობის ხელშეწყობა	2 378,3	2 327,0	51,3	97,8%
05 05	კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და განვითარება	1 471,3	1 250,2	221,1	85,0%
05 06	ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობა	311,9	196,8	115,1	63,1%
06 00	**ჯანმრთელობისა დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა**	**18 659,5**	**17 444,6**	**1 214,9**	**93,5%**
06 01	ჯანმრთელობის დაცვა	4 716,4	4 219,7	496,7	89,5%
06 02	სოციალური უზრუნველყოფა	13 115,7	12 403,2	712,6	94,6%
06 03	სანიტარიული ზედამხედველობა და ეპიდსიტუაციის მართვა	827,4	821,7	5,6	99,3%
07 00	**ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური და სივრცითი განვითარება**	**518,0**	**12,2**	**505,8**	**2,4%**
07 01	ქალაქის ურბანული განვითარება	518,0	12,2	505,8	2,4%
08 00	**მუნიციპალური სერვისების განვითარება**	**6 272,7**	**5 986,7**	**286,0**	**95,4%**
08 01	მუნიციპალური მომსახურების მართვა და გაუმჯობესება	6 272,7	5 986,7	286,0	95,4%
გადასახდელების ჯამი		**210 447,4**	**178 358,6**	**32 088,8**	**84,8%**

2.3 ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობა (9 თვე)

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის ბიუჯეტი დამტკიცებული იქნა ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2021 წლის 26 ნოემბრის №26 დადგენილებით.

2022 წელს პრიორიტეტულია ქალაქის განვითარებისათვის საჭირო ინფრასტრუქტურის მშენებლობის, რეაბილიტაციისა და მათ ექსპლოატაციასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაფინანსება. ქალაქში ცალკეული ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელების პარალელურად, საბიუჯეტო დაფინანსების ძირითად პრიორიტეტს ასევე წარმოადგენს სკოლამდელი განათლების, კულტურისა და სპორტის სფერო, მოსახლეობის ჯანმრთელობისა და სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის ბიუჯეტის ბალანსის მდგომარეობა წარმოდგენილია ცხრილის სახით:

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის მაჩვენებლები

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ბალანსი

დასახელება	2022 წლის გეგმა	2022 წლის 9 თვე	
		გეგმა	საკასო შესრულება
შემოსავლები	**236,607.7**	**162,231.5**	**172,912.2**
გადასახადები	76,162.6	59,600.0	75,282.9
გრანტები	115,195.6	67,034.4	51,284.8
სხვა შემოსავლები	45,249.5	35,597.1	46,344.5
ხარჯები	**175,430.1**	**108,302.4**	**93,000.3**
შრომის ანაზღაურება	27,850.1	20,427.4	19,546.8
საქონელი და მომსახურება	54,215.7	38,677.3	33,326.5
პროცენტი	7,474.0	4,701.7	2,729.2
სუბსიდიები	22,805.7	17,220.6	16,889.3
გრანტები	15.0	12.0	3.1
სოციალური უზრუნველყოფა	15,014.8	11,246.3	8,710.6
სხვა ხარჯები	48,054.8	16,017.1	11,794.8
საოპერაციო სალდო	**61,177.6**	**53,929.1**	**79,911.9**
არაფინანსური აქტივების ცვლილება	**65,739.8**	**34,219.3**	**29,076.2**
ზრდა	88,439.8	48,667.6	35,583.5
კლება	22,700.0	14,448.3	6,507.3
მთლიანი სალდო	**-4,562.2**	**19,709.8**	**50,835.7**
ფინანსური აქტივების ცვლილება	**-33,188.0**	**5,313.1**	**36,442.5**
ზრდა	0.0	5,313.1	36,442.5
ვალუტა და დეპოზიტები	0.0	5,313.1	36,442.5
კლება	33,188.0	0.0	0.0
ვალუტა და დეპოზიტები	33,188.0	0.0	0.0
ვალდებულებების ცვლილება	**-28,625.8**	**-14,396.7**	**-14,393.2**
კლება	28,625.8	14,396.7	14,393.2
საშინაო	28,625.8	14,396.7	14,393.2
ბალანსი	**0.0**	**0.0**	**0.0**

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება

დასახელება	2022 წლის გეგმა	2022 წლის 9 თვე	
		გეგმა	საკასო შესრულება
შემოსულობები	**259,307.7**	**176,679.8**	**179,419.5**
შემოსავლები	236,607.7	162,231.5	172,912.2
არაფინანსური აქტივების კლება	22,700.0	14,448.3	6,507.3
გადასახდელები	**292,495.7**	**171,366.7**	**142,977.0**
ხარჯები	175,430.1	108,302.4	93,000.3
არაფინანსური აქტივების ზრდა	88,439.8	48,667.6	35,583.5
ფინანსური აქტივების ზრდა	0.0	0.0	0.0
ვალდებულებების კლება	28,625.8	14,396.7	14,393.2
ნაშთის ცვლილება	**-33,188.0**	**5,313.1**	**36,442.5**

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის შემოსულობები

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის ფაქტიურმა შემოსულობებმა შეადგინა 179,419.5 ათასი ლარი. რაც შემოსულობების 2022 წლის მთლიანი გეგმიური მაჩვენებლის 69.2%-ია. შემოსულობებიდან გადასახადების სახით მიღებულ შემოსავლებზე მოდის 75,282.9 ათასი ლარი (შემოსულობების - 42.0%), გრანტებისა და ფინანსური დახმარების სახით მიღებულ შემოსავლებზე – 51,284.8 ათასი ლარი (შემოსულობების - 28.6%), სხვა (არასაგადასახადო) შემოსავლებზე _ 46,344.5 ათასი ლარი (შემოსულობების - 25.8%), არაფინანსური აქტივების კლებაზე (ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებულ შემოსულობაზე) _ 6,507.3 ათასი ლარი (შემოსულობების - 3.6%).

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის

ფაქტიური შემოსულობები

#	შემოსულობის დასახელება	თანხა (ათასი ლარი)	წილი მთლიან შემოსულობებში
1	**შემოსავლები**	**172,912.2**	***96.4%***
1.1	გადასახადები	75,282.9	*42.0%*
1.2	გრანტები და ფინანსური დახმარება	51,284.8	*28.6%*
1.3	სხვა შემოსავლები	46,344.5	*25.8%*
2	**არაფინანსური აქტივების კლება**	**6,507.3**	***3.6%***
ჯამი		**179,419.5**	***100%***

შემოსულობების ცალკეული კატეგორიების მიხედვით შესრულების მდგომარეობა შემდეგია:

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის ფაქტიური შემოსულობები

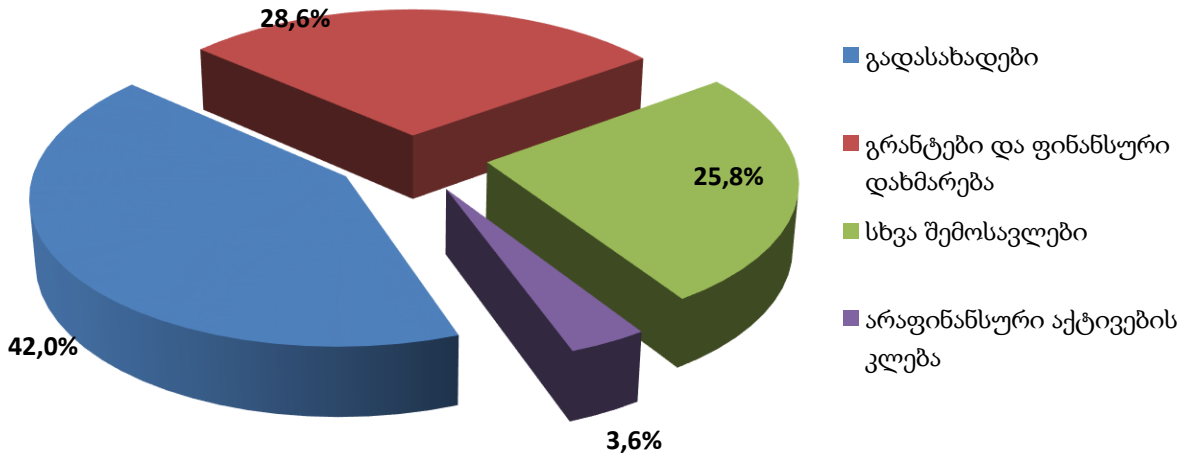

#	შემოსულობების დასახელება	2022 წლის გეგმა	2022 წლის 6 თვე			
			გეგმა	საკასო შესრულება	გადახრა	შესრულება %
1	**შემოსავლები**	**236,607.7**	**162,231.5**	**172,912.2**	***10,680.7***	***106.6%***
1.1	გადასახადები	76,162.6	59,600.0	75,282.9	*15,682.9*	*126.3%*
1.2	გრანტები და ფინანსური დახმარება	115,195.6	67,034.4	51,284.8	*-15,749.6*	*76.5%*
1.3	სხვა შემოსავლები	45,249.5	35,597.1	46,344.5	*10,747.4*	*130.2%*
2	**არაფინანსური აქტივების კლება**	**22,700.0**	**14,448.3**	**6,507.3**	***-7,941.0***	*45.0%*
ჯამი		**259,307.7**	**176,679.8**	**179,419.5**	**2,739.7**	***101.6%***

მიმდინარე წლის სამ კვარტალში მობილიზებული შემოსულობები წლიური გეგმიური მაჩვენებლის 69.2%-ია.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის ფაქტიური შემოსულობები წლიურ გეგმასთან მიმართებაში

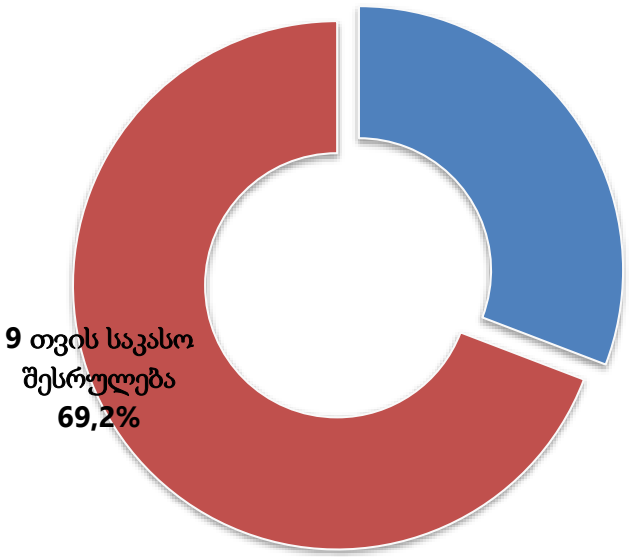

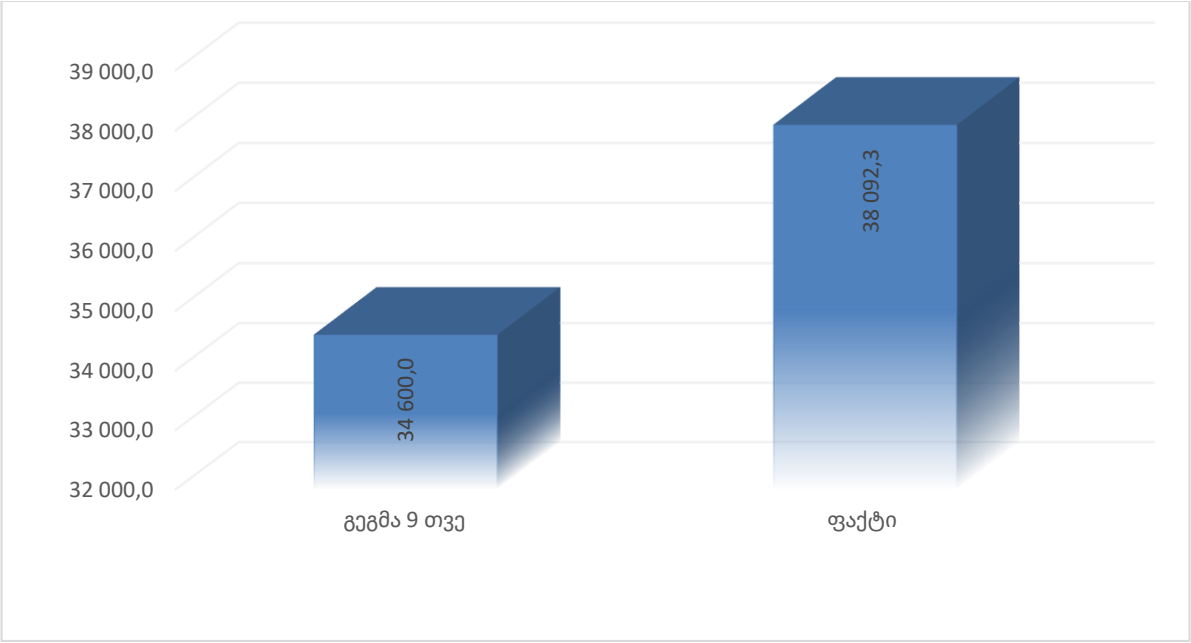

<u>შემოსავლები</u>

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის შემოსავლების საპროგნოზო მოცულობა განისაზღვრა 162,231.5 ათასი ლარით, საანგარიშო პერიოდში მობილიზებული იქნა 172,912.2 ათასი ლარი, ანუ საპროგნოზო მაჩვენებლის 106.6%.

შემოსავლები მოიცავს გადასახადებს, გრანტებსა და ფინანსურ დახმარებას, სხვა შემოსავლებს.

<u>გადასახადები</u>

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის იანვარ-სექტემბრის თვეების ბიუჯეტის შემოსულობების შესრულების შედეგების მიხედვით, საგადასახადო შემოსავლების ფაქტიურ შესრულებაზე მოდის 75,282.9 ათასი ლარი, რაც შესაბამისი გეგმიური მაჩვენებლის - 59,600.0 ათასი ლარის 126.3%-ია. თავის მხრივ, მთლიან შემოსულობებში საგადასახადო შემოსავლების წილი შეადგენს 42.0%-ს.

საგადასახადო შემოსავლების ცალკეული სახეების მიხედვით შესრულების მდგომარეობა შემდეგია:

ქონების გადასახადი - ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის იანვარ-სექტემბრის თვეების ბიუჯეტის შემოსულობების შესრულების შედეგების მიხედვით, ქონების გადასახადის ფაქტიური შესრულება შეადგენს 75,282.9 ათას ლარს, კერძოდ, საქართველოს საწარმოთა ქონებაზე (გარდა მიწისა) – 35,686.8 ათასი ლარი, უცხოურ საწარმოთა ქონებაზე (გარდა მიწისა) – 1,274.2 ათასი ლარი, ფიზიკურ

პირთა ქონებაზე (გარდა მიწისა) – 118.3 ათასი ლარი, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე - 12.8 ათასი ლარი, არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე - 98.4 ათასი ლარი.

დამატებული ღირებულების გადასახადები - მიმდინარე პერიოდის გეგმიური მაჩვენებელი შეადგენდა 34,600.0 ათას ლარს, საკასო - 38,092.3 ათას ლარს, შესრულდა 110.1%-ით. კერძოდ, გადასახადი საქართველოს ტერიტორიაზე რეალიზებული პროდუქციიდან და გაწეული მომსახურებიდან - 11,370.1 ათასი ლარი და გადასახადი იმპორტირებული პროდუქციიდან - 26,722.2 ათასი ლარი.

ფინანსური დახმარება და გრანტები

2022 წლის 9 თვის განმავლობაში ფინანსური დახმარების სახით მიღებული იქნა 51,284.8 ათასი ლარი, გეგმიური მაჩვენებელი შეადგენდა 67,034.4 ათას ლარს, გეგმა შესრულდა 76.5%-ით.

მიღებული ფინანსური დახმარებიდან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან მიღებული ფინანსური დახმარება 51,284.8 ათას ლარს შეადგენს, მათ შორის: კაპიტალური ტრანსფერის სახით - 27,826.2 ათასი ლარი, სპეციალური ტრანსფერის სახით - 23,263.0 ათასი ლარი და რესპუბლიკური ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდიდან სპეციალური ტრანსფერი - 195.6 ათასი ლარი (ხანძრისა და ხანძრის ჩაქრობის მიზნით გამოყენებული წყლის ჭავლის შედეგად დაზარალებული მოქალაქის დახმარებისა და ქალაქ ბათუმში 26 მაისის ქუჩა N13-ში მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის ჩამონგრევის შედეგად ავტოსატრანსპორტო საშუალებების დაზიანებისათვის მოქალაქეებისათვის დახმარების გაწევის მიზნით).

ადგილობრივი ბიუჯეტის მთლიან შემოსულობებში ფინანსური დახმარების წილი 28.6%-ია.

#	დასახელება	2022 წლის გეგმა	2022 წლის 9 თვე		
			გეგმა	საკასო შესრულება	გადახრა
2	***აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ტრანსფერი***	**115,195.6**	**67,034.4**	**51,284.8**	**15,749.6**
2.1	კაპიტალური ტრანსფერი	55,599.9	36,692.7	27,826.2	8,866.5

2.2	სპეციალური ტრანსფერი	59,400.1	30,146.1	23,263.0	6,883.1
2.3	რესპუბლიკური ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდი	195.6	195.6	195.6	
ჯამი		**115,195.6**	**67,034.4**	**51,284.8**	**15,749.6**

<u>**სხვა შემოსავლები**</u>

სხვა შემოსავლების 2022 წლის 9 თვის საპროგნოზო მოცულობა 35,597.1 ათასი ლარით განისაზღვრა, ფაქტიურმა შესრულებამ შეადგინა 46,344.6 ათასი ლარი, ანუ გეგმის 130.2%. სხვა შემოსავლების წილი ადგილობრივი ბიუჯეტის მთლიან შემოსულობებში 25.8%-ს შეადგენს.

საანგარიშო პერიოდში სხვა შემოსავლების მდგომარეობა ცალკეული სახეების მიხედვით შემდეგია:

საკუთრებიდან მიღებული შემოსავლების სახით მობილიზებულია 6,329.0 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (5,422.0 ათასი ლარი) 116.7%-ია. მათ შორის:

- **პროცენტებიდან** მობილიზებულია 4,827.4 ათასი ლარი, რაც სამი კვარტლის გეგმის - 4,500.0 ათასი ლარის 107.3%-ს შეადგენს.

- **რენტის** სახით მიღებულია 1,501.6 ათასი ლარი, რაც სამი კვარტლის გეგმის (922.0 ათასი ლარი) 162.9%-ია. აქედან, ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელზე მოდის 145.9 ათასი ლარი, მიწის იჯარიდან და მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან შემოსავალზე - 1,355.7 ათასი ლარი.

საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციიდან მობილიზებულია 31,091.2 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (24,780.0 ათასი ლარი) 125.5%-ია. აქედან,

- **ადმინისტრაციული მოსაკრებლებისა და გადასახდელების** სახით _ 30,952.5 ათასი ლარი. მათ შორის:

- **მოსაკრებელი მშენებლობის ნებართვაზე (გარდა განსაკუთრებული მშენებლობის, რადიაციული ან ბირთვული ობიექტების მშენებლობისა)** _ 950.9 ათასი ლარი;

- **საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებელი** _ 1.6 ათასი ლარი;

- **სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი** _ 2.4 ათასი ლარი;

- სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი _ 27,005.0 ათასი ლარი, მათ შორის:

სათამაშო აპარატებიდან _ 12,822.8 ათასი ლარი;

წამახალისებელი გათამაშებიდან - 130.1 ათასი ლარი;

სხვა არაკლასიფიცირებული სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი - 14,052.1 ათასი ლარი;

- კულტურული მემკვიდრეობის სარეაბილიტაციო არეალის ინფრასტრუქტურის მოსაკრებელი_ 1.7 ათასი ლარი;

- მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის _ 2,888.2 ათასი ლარი;

- ადგილობრივი მოსაკრებელი სპეციალური (ზონალური) შეთანხმების გაცემისათვის _ 101.4 ათასი ლარი;

- სხვა არაკლასიფიცირებული მოსაკრებელი _ 1.3 ათასი ლარი;

- არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონლისა და მომსახურებიდან _ 138.7 ათასი ლარი;

სანქციების (ჯარიმები და საურავები) სახით მობილიზებულია - 7,189.8 ათასი ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (4,225.0 ათასი ლარის) 170.2%-ია.

ტრანსფერები, რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებულის სახით მობილიზებულია 1,734.6 ათასი ლარი, რაც სამი კვარტლის გეგმის (1,170.1 ათასი ლარის) 148.2%-ია.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები

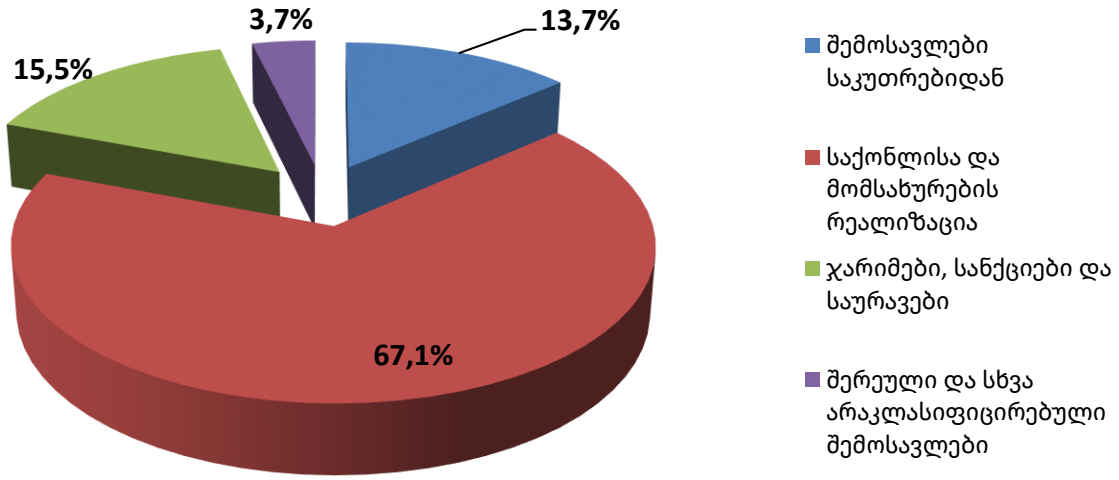

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები

დასახელება	2022 წლის გეგმა	2022 წლის 9 თვე	
		გეგმა	საკასო შესრულება
სხვა შემოსავლები	**45,249.5**	**35,597.1**	**46,344.6**
შემოსავლები საკუთრებიდან	**5,854.4**	**5,422.0**	**6,329.0**
პროცენტები	**4,500.0**	**4,500.0**	**4,827.4**
რენტა	**1,354.4**	**922.0**	**1,501.6**
მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის	154.4	112.0	145.9
შემოსავალი მიწის იჯარიდან და მართვაში (უზურფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან	1,200.0	810.0	1,355.7
საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	**32,300.0**	**24,780.0**	**31,091.2**
ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახდელები	**32,300.0**	**24,780.0**	**30,952.5**
სანებართვო მოსაკრებელი	500.0	380.0	950.9
საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებელი	0.0	0.0	1.6
სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი	0.0	0.0	2.4
სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი	28,200.0	21,700.0	27,005.0
კულტურული მემკვიდრეობის სარეაბილიტაციო არეალის ინფრასტრუქტურის მოსაკრებელი	0.0	0.0	1.7
ადგილობრივი მოსაკრებელი სპეციალური (ზონალური) შეთანხმების გაცემისათვის	0.0	0.0	101.4
ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის	3,600.0	2,700.0	2,888.2
სხვა არაკლასიფიცირებული მოსაკრებელი	0.0	0.0	1.3
არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება	**0.0**	**0.0**	**138.7**
შემოსავლები მომსახურების გაწევიდან	0.0	0.0	138.7
ჯარიმები, სანქციები და საურავები	**5,800.0**	**4,225.0**	**7,189.8**
ტრანსფერები, რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული	**1,295.1**	**1,170.1**	**1,734.6**

<u>არაფინანსური აქტივების კლება</u>

2022 წლის 9 თვის განმავლობაში არაფინანსური აქტივების კლებიდან მიღებული შემოსულობა 6,507.3 ათას ლარს შეადგენს, საიდანაც შემოსულობა ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების საკუთრებაში არსებული სატრანსპორტო საშუალებების გაყიდვიდან - 3.7 ათასი ლარია, მატერიალური მარაგების გაყიდვიდან - 23.7 ათასი ლარი, ხოლო შემოსულობა ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების საკუთრებაში არსებული არასასოფლო-სამეურნეო მიწების გაყიდვიდან და შემოსულობა მიწაზე უფლების აღიარებიდან - 6,479.9 ათასი ლარია.

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის ნაშთის ცვლილება

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის ნაშთის ცვლილების გეგმიური მაჩვენებელი - 5,313.1 ათასი ლარით იყო განსაზღვრული, ფაქტიურმა მაჩვენებელმა შეადგინა 36,442.5 ათასი ლარი. შესაბამისად, საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ნაშთმა შეადგინა 69,681.2 ათასი ლარი, წლის დასაწყისისათვის (თავისუფალი ნაშთი) არსებული ნაშთის გათვალისწინებით.

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის გადასახდელები

<u>ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯების და არაფინანსური აქტივების ზრდა ფუნქციონალურ ჭრილში</u>

ძირითადი ფუნქციონალური კატეგორიების მიხედვით ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის ხარჯების და არაფინანსური აქტივების ზრდა შემდეგნაირად გამოიყურება (იხილეთ დიაგრამა):

ადგილობრივი ბიუჯეტის გადასახდელები ფუნქციონალურ ჭრილში

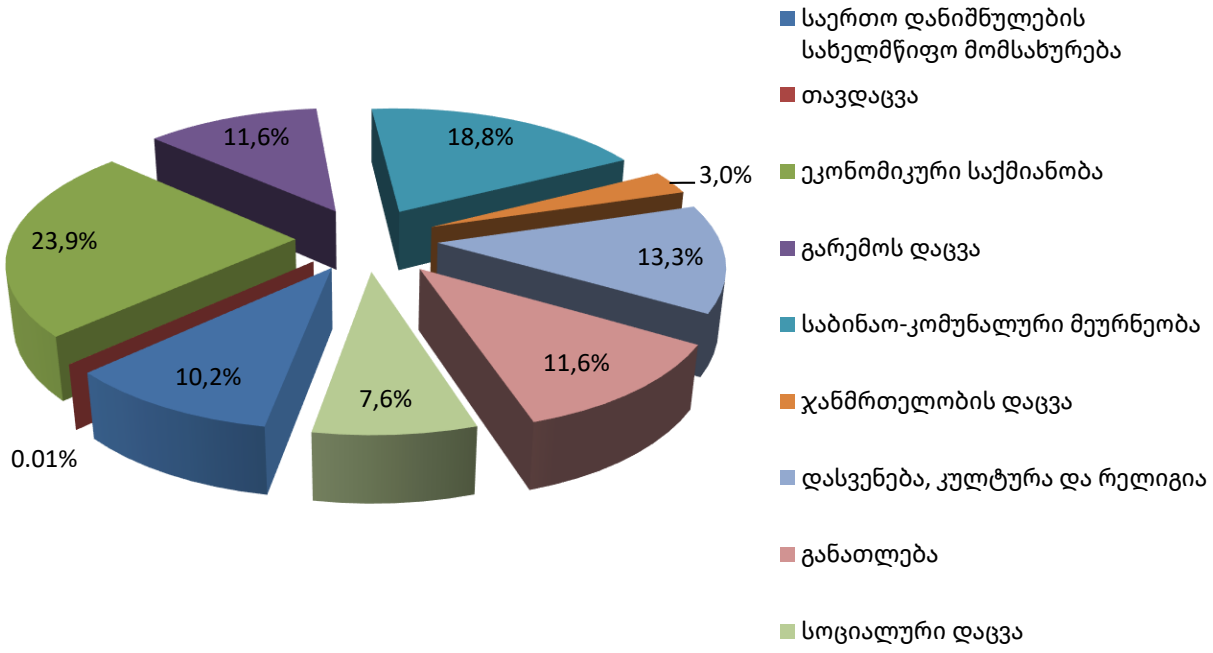

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდა ფუნქციონალური კლასიფიკაციის ჭრილში

#	გადასახდელების დასახელება	2022 წლის გეგმა	2022 წლის 9 თვე			
			გეგმა	საკასო ხარჯი	შესრულების %	%-ლი წილი
1	**საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება**	**25,840.0**	**17,887.2**	**13,065.3**	**73.0%**	**10.2%**
1.1	აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა, ფინანსური და ფისკალური საქმიანობა, საგარეო ურთიერთობები	8,497.7	5,956.6	5,064.4	85.0%	3.9%
1.2	საერთო დანიშნულების მომსახურება	9,790.1	7,150.7	5,271.7	73.7%	4.1%
1.3	ვალთან დაკავშირებული ოპერაციები	7,474.0	4,701.7	2,729.2	58.0%	2.1%

1.4	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურებაში	78.2	78.2	0.0	0.0%	0.0%
2	**თავდაცვა**	**15.5**	**10.5**	**6.6**	**62.9%**	**0.01%**
3	**ეკონომიკური საქმიანობა**	**62,383.7**	**34,126.8**	**30,671.8**	**89.9%**	**23.9%**
3.2	ტრანსპორტი	61,778.7	33,672.9	30,301.7	90.0%	23.6%
3.3	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა ეკონომიკის სფეროში	605.0	453.9	370.1	81.5%	0.3%
4	**გარემოს დაცვა**	**27,755.2**	**17,643.0**	**14,972.9**	**84.9%**	**11.6%**
4.1	ნარჩენების შეგროვება, გადამუშავება და განადგურება	12,262.0	9,180.0	8,684.5	94.6%	6.8%
4.2	ჩამდინარე წყლების მართვა	15,493.2	8,463.0	6,288.4	74.3%	4.9%
5	**საბინაო-კომუნალური მეურნეობა**	**65,375.8**	**30,562.1**	**24,211.8**	**79.2%**	**18.8%**
5.1	ბინათმშენებლობა	29,933.7	9,851.5	6,608.0	67.1%	5.1%
5.2	კომუნალური მეურნეობის განვითარება	18,801.3	9,936.0	8,836.2	88.9%	6.9%
5.3	წყალმომარაგება	3,106.8	2,348.9	1,332.4	56.7%	1.0%
5.4	გარე განათება	6,599.6	5,031.2	4,459.2	88.6%	3.5%
5.5	სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა საბინაო-კომუნალურ მეურნეობაში	6,934.4	3,394.5	2,976.0	87.7%	2.3%
6	**ჯანმრთელობის დაცვა**	**6,176.9**	**4,580.8**	**3,810.4**	**83.2%**	**3.0%**
7	**დასვენება, კულტურა და რელიგია**	**29,632.5**	**20,526.1**	**17,128.0**	**83.4%**	**13.3%**
7.1	მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში	21,972.5	14,813.1	12,114.7	81.8%	9.4%
7.2	მომსახურება კულტურის სფეროში	7,392.0	5,491.2	4,886.9	89.0%	3.8%
7.3	რელიგიური და სხვა სახის საზოგადოებრივი საქმიანობა	268.0	221.8	126.4	57.0%	0.1%
9	**განათლება**	**30,502.7**	**19,579.5**	**14,890.4**	**76.1%**	**11.6%**
10	**სოციალური დაცვა**	**16,187.6**	**12,054.1**	**9,826.5**	**81.5%**	**7.6%**
გადასახდელების ჯამი		**263,869.9**	**156,970.1**	**128,583.7**	**81.9%**	**100%**

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდა ფუნქციონალური კლასიფიკაციის ჭრილში

(გეგმა-ფაქტი)

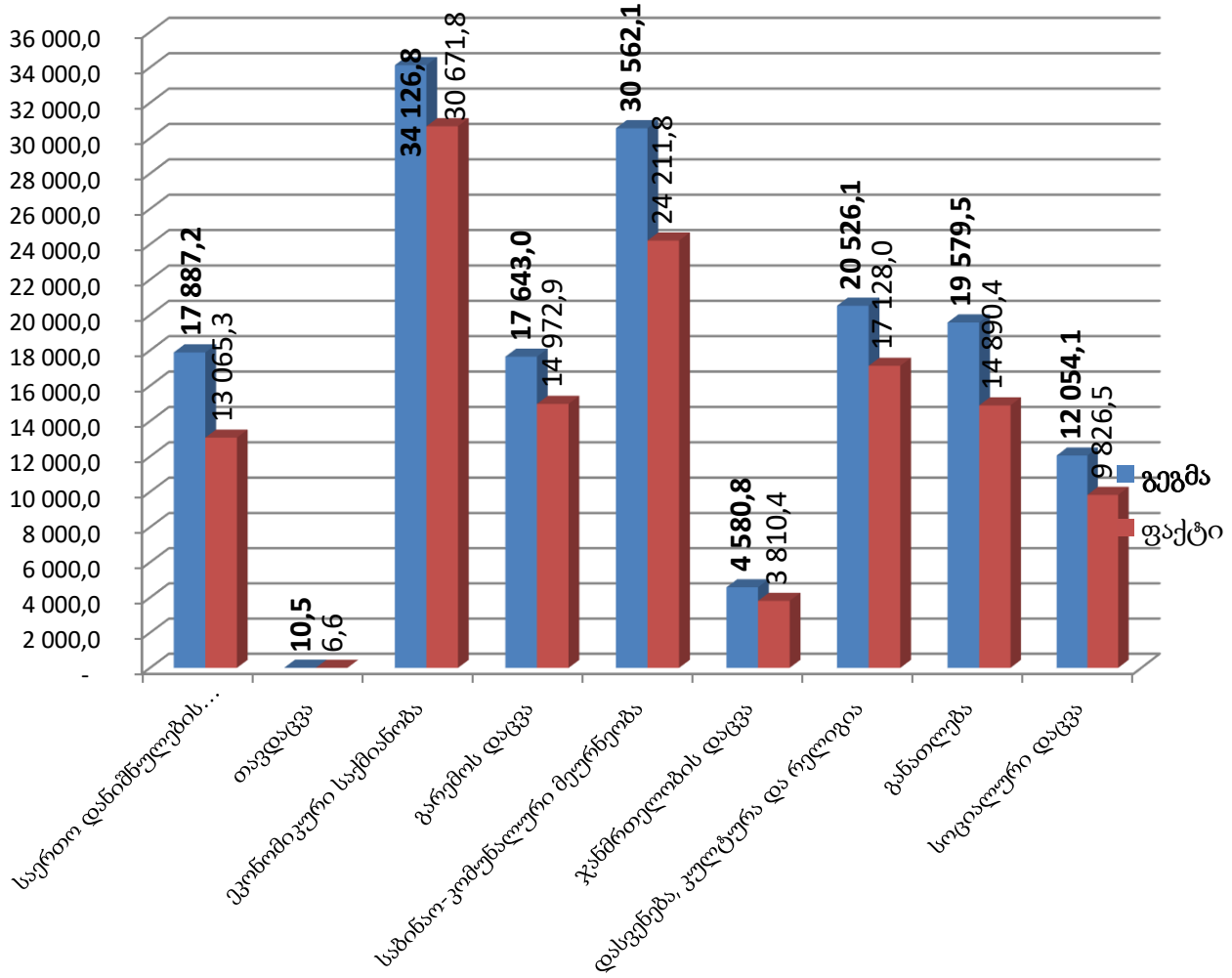

საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურებაზე 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტით დაგეგმილი იყო 17,887.2 ათასი ლარი, გაწეულმა საკასო ხარჯმა კი 13,065.3 ათასი ლარი შეადგინა, ანუ გეგმის 73.0%. ამ დარგში გაერთიანებულია ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების ხარჯები (მუნიციპალური სერვისების სააგენტოსა და მუნიციპალური ინსპექციის ხარჯები), ფინანსური და ფისკალური საქმიანობა, საერთო დანიშნულების მომსახურება, ვალის მომსახურებასთან დაკავშირებული საპროცენტო ხარჯები, მუნიციპალიტეტის საჯარო

მოსამსახურეთა პროფესიული განვითარების, საზოგადოების ინფორმირებულობის ამაღლების, თვითმმართველობის საკუთრებაში არსებული ქონების მართვის, ელექტრონული სერვისების დანერგვა და განვითარების, მონაწილეობითი ბიუჯეტით შერჩეული პროექტების დაფინანსების, ქალაქმშენებ-ლობითი დოკუმენტაციის შედგენის, წინა პერიოდის დავალიანების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ხარჯები მისი ხვედრითი წილი საერთო საკასო ხარჯებში შეადგენს 10.2%-ს.

თავდაცვის სფეროზე საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში დაფინანსდა 6.6 ათასი ლარით, გეგმა შეადგენდა 10.5 ათასი ლარი, ამ სფეროში გაერთიანებულია წვევამდელთა ტრანსპორტირების ხარჯები.

ეკონომიკური საქმიანობისთვის დაგეგმილი იყო 34,126.8 ათასი ლარი, გაწეულმა საკასო ხარჯმა კი 30,671.8 ათასი ლარი შეადგინა, ანუ გეგმის 89.9%. მისი ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 23.9%-ს. აღნიშნული სფერო მოიცავს გზების, ქუჩებისა და ტროტუარების მიმდინარე მოვლა-პატრონობის, საგზაო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციისა და კაპიტალური მშენებლობის, მუნიციპალური სატრანსპორტო სერვისის განვითარების და მუნიციპალური სასაფლაოების მოვლა-პატრონობის ხარჯებს.

გარემოს დაცვაზე გათვალისწინებული იყო 17,643.0 ათასი ლარი, გაწეულმა საკასო ხარჯმა კი 14,972.9 ათასი ლარი შეადგინა, ანუ გეგმის 84.9%. ამ სფეროში გაერთიანებულია ქალაქის დასუფთავება და ნარჩენების გატანის, კანალიზაციის სისტემების რეაბილიტაციის და სანიაღვრე სისტემების რეაბილიტაციისა და მოვლა-პატრონობის ღონისძიებები. მისი ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში 11.6%-ია.

საბინაო-კომუნალურ მეურნეობაზე გამოყოფილი სახსრების გეგმა, რომელშიც შედის საცხოვრებელი სახლების მშენებლობის, ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა და საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესების, საკომპენსაციო თანხებით მოქალაქეთა უზრუნველყოფის, საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენის, კვლევისა და ექსპერტიზის, ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაციის პროექტის თანადაფინანსების, ქალაქის ურბანული ინფრასტრუქტურის მოვლა შენახვის ღონისძიებები, წყლის სისტემების რეაბილიტაციის, გარე განათების ქსელის განვითარება და მოვლა-პატრონობის, სანიტარული დაცვის ღონისძიებების და ქალაქის გაფორმების ხარჯები, სამი კვარტლის გეგმა შეადგენდა 30,562.1 ათას

ლარს, ფაქტიურმა ხარჯებმა 24,211.8 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გეგმის 79.2%-ია. მისი ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 18.8%-ს.

ჯანმრთელობის დაცვის სფეროს დაფინანსების მიზნით განსაზღვრული იყო 4,580.8 ათასი ლარი, გაწეული საკასო ხარჯი შეადგენს 3,810.4 ათას ლარს, რაც დაგეგმილის 83.2%-ია. მისი ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 3.0%-ს.

დასვენების, კულტურისა და რელიგიის სფეროსთვის გამოყოფილი სახსრების გეგმა შეადგენდა 20,526.1 ათას ლარს, ფაქტიურმა ხარჯებმა 17,128.0 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გეგმის 83.4%-ია. მისი ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 13.3%-ს. ამ სფეროში გაერთიანებულია პარკების, სკვერებისა და მოედნების ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია და მშენებლობის ხარჯები, ქალაქის გამწვანების ღონისძიებები, ა(ა)იპ - ბოტანიკური ბაღის ხარჯები, შავი ზღვის ფლორისა და ფაუნის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის მხარდაჭერა, სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის მართვის ხარჯები, სპორტული საკლუბო გუნდების მხარდაჭერის ღონისძიებები, ბათუმელი სპორტსმენების ინდივიდუალური განვითარების ხელშეწყობა, ა(ა)იპ - ბათუმის სპორტული ცენტრის ხარჯები, სასპორტო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა და რეაბილიტაციის ხარჯები, საერთაშორისო ფესტივალების მხარდაჭერის, ადგილობრივი ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი კულტურის, სპორტისა და დასვენების დაწესებულებების მიმდინარე, ასევე მათი რეაბილიტაციის ხარჯები, ასევე ახალგაზრდული ცენტრის, კულტურული ღონისძიებების მართვის, ღირშესანიშნავ ღონისძიებებთან დაკავშირებული კულტურული ღონისძიებების, კულტურული მრავალფეროვნების ხელშეწყობის, თანამედროვე და კლასიკური მუსიკის ხელშეწყობის, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების რეაბილიტაციის, ა(ა)იპ - აკაკი წერეთლის სახელობის ქ. ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკის, ინტელექტუალური და შემეცნებითი პროექტების მხარდაჭერის ღონისძიებები.

განათლების სფეროზე გათვალისწინებული იყო 19,579.5 ათასი ლარი, საკასო შესრულება შეადგენს 14,890.4 ათას ლარს, ანუ გეგმის 76.1%-ს. ამ დარგში გაერთიანებულია სკოლამდელი აღზრდის, სტიპენდია წარმატებული სტუდენტებისათვის და პროფესიული განვითარების ხელშეწყობის, ზოგადი განათლების ხელმისაწვდომობის, ასევე საბავშვო ბაღების სარეაბილიტაციო ღონისძიებების ხარჯები. მისი ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 11.6%-ს.

სოციალურ დაცვაზე დაგეგმილი იყო 12,054.1 ათასი ლარი, ფაქტიურად გახარჯულ იქნა 9,826.5 ათასი ლარი, რაც გეგმის 81.5%-ია. მისი ხვედრითი წილი საერთო ხარჯებში შეადგენს 7.6%-ს.

ადგილობრივი ბიუჯეტის გადასახდელები ეკონომიკურ ჭრილში

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის გადასახდელებს ეკონომიკურ ჭრილში აქვს შემდეგი სახე:

#	გადასახდელების დასახელება	2022 წლის გეგმა	2022 წლის 9 თვე			
			გეგმა	საკასო ხარჯი	შესრულების %	%-ლი წილი
1	შრომის ანაზღაურება	27,850.1	20,427.4	19,546.8	95.7%	13.7%
2	საქონელი და მომსახურება	54,215.7	38,677.3	33,326.5	86.2%	23.3%
3	პროცენტი	7,474.0	4,701.7	2,729.2	58.0%	1.9%
4	სუბსიდიები	22,805.7	17,220.6	16,889.3	98.1%	11.8%
5	გრანტები	15.0	12.0	3.1	-	0.0%
6	სოციალური უზრუნველყოფა	15,014.8	11,246.3	8,710.6	77.5%	6.1%
7	სხვა ხარჯები	48,054.7	16,017.1	11,794.8	73.6%	8.2%
8	არაფინანსური აქტივები	88,439.8	48,667.6	35,583.5	73.1%	24.9%
9	ვალდებულებები	28,625.8	14,396.7	14,393.2	100.0%	10.1%
გადასახდელების ჯამი		**292,495.6**	**171,366.7**	**142,977.0**	**83.4%**	**100.0%**

შრომის ანაზღაურებაზე გაწეულმა ხარჯებმა შეადგინა 19,546.8 ათას ლარი, მისი ხვედრითი წილი მთლიან ასიგნებებში არის 13.7%-ია.

საქონელზე და მომსახურებაზე გაწეულმა ხარჯებმა შეადგინა 33,326.5 ათასი ლარი, მისი წილი მთლიან ასიგნებებში 23.3%-ია.

პროცენტების დაფარვის ხარჯებმა შეადგინა 2,729.2 ათასი ლარი, რაც ასიგნებების მთლიანი მოცულობის 1.9%-ია.

სუბსიდიების სახით გაწეული ხარჯი შეადგენს 16,889.3 ათას ლარს, მისი ხვედრითი წილი მთლიან მოცულობაში არის 11.8%.

გრანტების სახით გაწეული ხარჯი შეადგენს 3.1 ათას ლარს.

სოციალურ უზრუნველყოფაზე გაწეულმა ხარჯებმა შეადგინა 8,710.6 ათასი ლარი, მთლიანი მოცულობის 6.1%.

სხვა ხარჯებზე გაიხარჯა 11,794.8 ათასი ლარი, რაც მთლიანი ასიგნებების 8.2%-ია.

არაფინანსური აქტივების ზრდამ შეადგინა 35,583.5 ათასი ლარი, რაც მთლიანი ხარჯების _ 24.9%-ია.

ვალდებულებების კლებაზე მიიმართა 14,393.2 ათასი ლარი, ხვედრითი წილი _ 10.1%-ია.

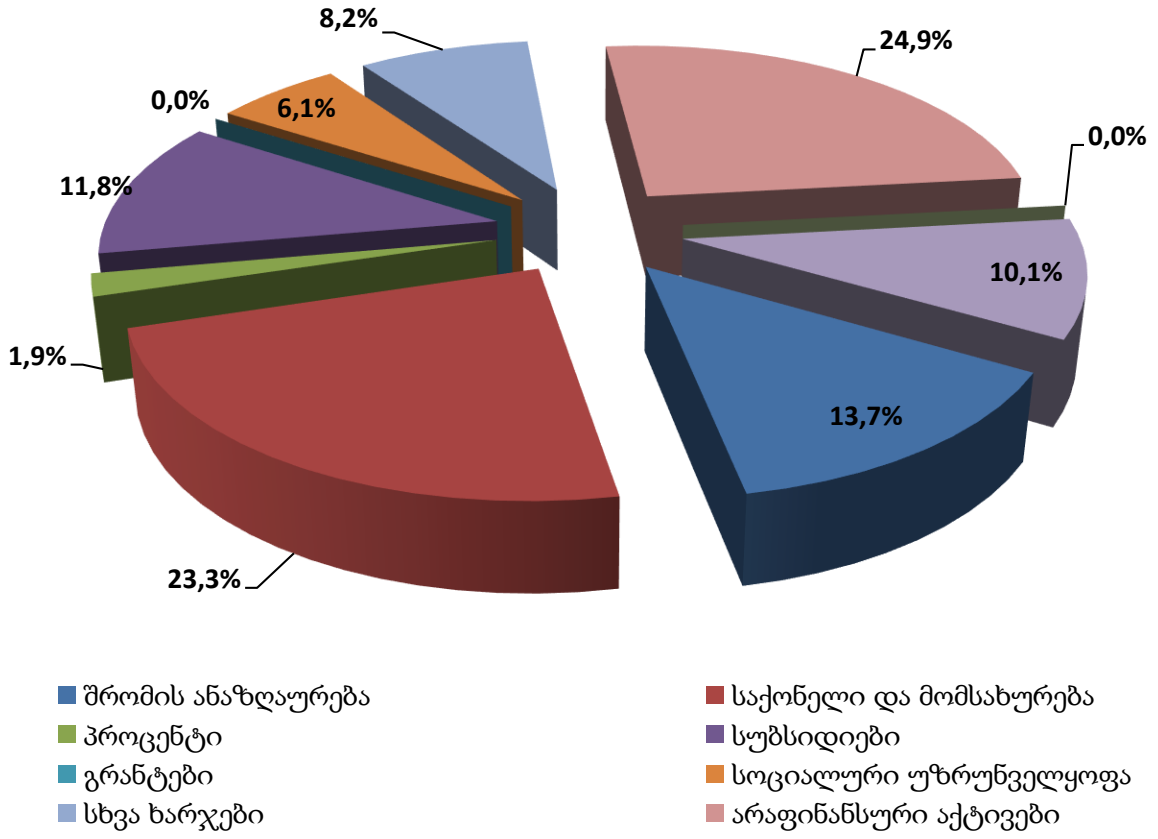

ადგილობრივი ბიუჯეტის გადასახდელები პროგრამულ ჭრილში

პროგრამულ ჭრილში ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის 9 თვის ბიუჯეტის ხარჯებს შემდეგი სახე აქვს:

კოდი	დასახელება	2022 წლის გეგმა	2022 წლის 9 თვე		
			გეგმა	საკასო ხარჯი	შესრულების %
01 00	**წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების დაფინანსება**	**44,731.2**	**25,173.7**	**22,193.4**	88.2%
01 01	ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულო	2,149.6	1,639.6	1,191.4	72.7%
01 02	ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	6,176.6	4,239.3	3,873.0	91.4%
01 03	სასესხო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა	36,099.8	19,098.4	17,122.4	89.7%
01 04	სარეზერვო ფონდი	94.5	0.7	0.0	0.0%
01 05	წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი	78.2	78.2	0.0	0.0%
01 06	წვევამდელთა ტრანსპორტირება	15.5	10.5	6.6	0.0%
01 07	საზოგადოების ინფორმირებულობის ამაღლება	40.0	30.0	0.0	0.0%
01 08	მუნიციპალიტეტის საჯარო მოსამსახურეთა პროფესიული განვითარება	77.0	77.0	0.0	0.0%
02 00	**ინფრასტრუქტურისა და მუნიციპალური კომუნალური სერვისების განვითარება**	**142,511.0**	**72,569.1**	**60,681.9**	83.6%
02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება	45,675.6	27,000.4	23,065.8	85.4%
02 02	სატრანსპორტო სისტემისა და სერვისის განვითარება	22,702.7	11,703.7	11,695.1	99.9%

02 03	საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარება	18,600.0	10,811.9	7,620.8	70.5%
02 04	ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა, ბინათმშენებლობა და ავარიული შენობების რეაბილიტაცია-დემონტაჟი	39,412.1	16,108.3	12,549.9	77.9%
02 05	მუნიციპალური სასაფლაოების მოწყობა და მოვლა-პატრონობა	605.0	453.9	370.1	81.5%
02 06	ინფრასტრუქტურული პროექტების დაგეგმვა და მართვა	11,013.9	4,998.0	3,995.1	79.9%
02 07	ქალაქის კეთილმოწყობა	4,501.7	1,492.9	1,385.1	92.8%
03 00	**ქალაქის დასუფთავება, ეკოლოგიური მდგომარეობისა და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება**	**26,596.7**	**18,473.0**	**16,152.0**	87.4%
03 01	ქალაქის დასუფთავების მომსახურების განვითარება	12,262.0	9,180.0	8,684.5	94.6%
03 02	ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესება და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება	14,334.7	9,293.0	7,467.5	0.0%
04 00	**განათლება**	**30,502.7**	**19,579.5**	**14,890.4**	76.1%
04 01	სკოლამდელი აღზრდა განათლება	30,307.5	19,469.5	14,827.8	76.2%
04 02	პროფესიული განვითარებისა და უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა	170.0	90.0	50.0	0.0%
04 03	ზოგადი განათლების ხელშეწყობა	25.2	20.0	12.6	0.0%
05 00	**კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი**	**15,297.8**	**11,233.1**	**9,660.6**	86.0%
05 01	სპორტის განვითარების ხელშეწყობა	6,171.8	4,570.4	4,203.9	92.0%

05 02	მუნიციპალური სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარება და მოვლა-პატრონობა	2,866.0	2,242.2	1,659.0	74.0%
05 03	კულტურული ღონისძიებები და ფესტივალები	2,601.2	1,913.2	1,717.5	89.8%
05 04	კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობის ხელშეწყობა	3,010.3	2,207.0	1,911.7	0.0%
05 05	კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და განვითარება	380.5	78.5	42.1	53.6%
05 06	ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობა	268.0	221.8	126.4	0.0%
06 00	**ჯანმრთელობისა დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა**	**23,096.2**	**17,207.7**	**14,120.1**	82.1%
06 01	ჯანმრთელობის დაცვა	6,081.9	4,503.8	3,733.4	82.9%
06 02	სოციალური უზრუნველყოფა	16,187.6	12,054.1	9,826.5	81.5%
06 03	სანიტარიული ზედამხედველობა და ეპიდსიტუაციის მართვა	826.7	649.8	560.2	86.2%
07 00	**ქალაქის სოციალურ-ეკონომიკური და სივრცითი განვითარება**	**2,010.0**	**1,610.0**	**680.7**	42.3%
07 01	ქალაქის ურბანული განვითარება	2,010.0	1,610.0	680.7	42.3%
07 02	ქალაქის ეკონომიკური პროფილის გაძლიერება და ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა	0.0	0.0	0.0	-
08 00	**მუნიციპალური სერვისების განვითარება**	**7,750.1**	**5,520.7**	**4,597.8**	83.3%
08 01	მუნიციპალური მომსახურების მართვა და გაუმჯობესება	7,750.1	5,520.7	4,597.8	83.3%

08 02	თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა მონაწილეობის გაძლიერება	0.0	0.0	0.0	-
გადასახდელების ჯამი		**292,495.7**	**171,366.8**	**142,976.9**	**83.4%**

ადგილობრივი ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდი

მოქმედი საბიუჯეტო კანონმდებლობის შესაბამისად, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის ბიუჯეტში შეიქმნა სარეზერვო ფონდი 2,800.0 ათასი ლარის ოდენობით, რაც ბიუჯეტის დამტკიცებული გეგმიური მაჩვენებლის 0.96%-ს შეადგენს. სარეზერვო ფონდიდან სახსრები მიიმართებოდა იმ ღონისძიებების დასაფინანსებლად, რომელიც არ იყო გათვალისწინებული დამტკიცებულ ბიუჯეტში. 2022 წლის 9 თვეში სარეზერვო ფონდიდან გამოყოფილი სახსრების მოცულობამ 2,705,494 ლარი შეადგინა.

ადგილობრივი ბიუჯეტის წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი

მოქმედი საბიუჯეტო კანონმდებლობის შესაბამისად, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2022 წლის ბიუჯეტში შეიქმნა წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი 100 000 ლარის ოდენობით, 2022 წლის 9 თვეში წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდიდან გამოყოფილ იქნა 21,772 ლარი.

თავი III. ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის 2023-2026 წლების პრიორიტეტები და პროგრამები საშუალოვადიან პერიოდში

დანართი 1

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების 2021-2026 წლების საშუალოვადიანი ბიუჯეტი

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	დასახელება	2021 წლის ფაქტი	2022 წლის გეგმა	2023 წლის პროექტი	2024 წლის პროგნოზი	2025 წლის პროგნოზი	2026 წლის პროგნოზი
	სულ ასიგნებები	178 358,6	293 800,1	280 700,0	384 798,4	385 933,6	387 264,5
01 00	წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების დაფინანსება	9 131,5	44 231,8	45 503,3	77 472,9	78 845,0	65 310,2
01 01	ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის საკრებულო	1 467,4	2 149,6	3 002,4	3 002,4	3 002,4	3 002,4
01 02	ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	4 711,5	6 206,3	7 503,7	7 503,7	7 503,7	7 503,7
01 03	სასესხო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა	2 944,3	32 343,4	32 910,2	64 719,8	66 081,9	52 547,1
01 04	სარეზერვო ფონდი	0,0	3 300,0	1 850,0	2 000,0	2 000,0	2 000,0
01 05	წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი	0,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
01 06	წვევამდელთა ტრანსპორტირება	8,4	15,5	20,0	25,0	25,0	25,0
01 07	საზოგადოების ინფორმირებულობის ამაღლება	0,0	40,0	40,0	45,0	55,0	55,0
01 08	მუნიციპალიტეტის საჯარო მოსამსახურეთა პროფესიული განვითარება	0,0	77,0	77,0	77,0	77,0	77,0
02 00	მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება	95 555,3	147 464,1	119 982,3	172 810,2	164 388,6	165 780,9
02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება	41 204,1	50 397,3	35 893,2	56 628,8	55 957,2	56 166,6
02 02	სატრანსპორტო სისტემისა და სერვისის განვითარება	27 668,0	23 650,7	30 139,5	33 737,1	19 000,0	19 000,0
02 03	საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარება	15 223,0	18 090,1	13 324,7	22 979,3	46 738,3	46 907,0
02 04	ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა, ბინათმშენებლობა და ავარიული შენობების რეაბილიტაცია, დემონტაჟი	7 591,0	39 241,1	30 028,3	47 493,3	30 232,9	30 732,9

02 05	მუნიციპალური სასაფლაოების მოწყობა და მოვლა-პატრონობა	484,3	605,0	822,3	1 060,0	1 060,0	1 060,0
02 06	ინფრასტრუქტურული პროექტების დაგეგმვა და მართვა	2 111,0	10 971,9	7 174,5	6 988,5	7 038,5	7 048,5
02 07	ქალაქის კეთილმოწყობა	1 273,9	4 508,0	2 599,8	3 923,2	4 361,7	4 865,9
03 00	ქალაქის დასუფთავება, ეკოლოგიური მდგომარეობისა და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება	20 779,4	25 475,2	25 727,1	27 759,7	43 846,4	44 435,0
03 01	ქალაქის დასუფთავების მომსახურების განვითარება	10 078,1	12 262,0	16 104,5	16 104,5	16 104,5	16 104,5
03 02	ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესება და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება	10 701,3	13 213,2	9 622,6	11 655,2	27 741,9	28 330,5
04 00	განათლება	14 784,8	30 463,3	34 329,2	44 165,7	35 772,5	42 342,6
04 01	სკოლამდელი აღზრდა და განათლება	14 672,0	30 268,1	34 154,2	43 990,7	35 557,5	42 127,6
04 02	პროფესიული განვითარებისა და უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა	100,0	170,0	175,0	175,0	215,0	215,0
04 03	ზოგადი განათლების ხელშეწყობა	12,8	25,2	0,0	0,0	0,0	0,0
05 00	კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი	14 664,0	15 734,6	18 594,9	22 684,2	25 632,6	30 194,6
05 01	სპორტის განვითარების ხელშეწყობა	4 117,8	6 197,7	6 004,0	7 621,5	8 819,5	9 455,9
05 02	მუნიციპალური სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარება და მოვლა-პატრონობა	4 495,9	3 019,6	2 740,7	4 450,0	5 850,0	9 150,4
05 03	კულტურული ღონისძიებები და ფესტივალები	2 276,2	2 790,6	3 726,5	4 084,0	4 362,7	4 742,2
05 04	კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობის ხელშეწყობა	2 327,0	3 053,0	3 712,5	5 138,1	5 485,3	5 950,0
05 05	კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და განვითარება	1 250,2	405,7	2 083,2	965,6	655,1	401,1
05 06	ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობა	196,8	268,0	328,0	425,0	460,0	495,0
06 00	ჯანმრთელობისა დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	17 444,6	20 946,3	25 462,2	28 419,3	25 444,6	26 376,7
06 01	ჯანმრთელობის დაცვა	4 219,7	6 181,9	7 876,7	10 869,4	7 379,4	7 379,4
06 02	სოციალური უზრუნველყოფა	12 403,2	13 937,7	16 635,4	16 599,9	17 115,2	18 047,3
06 03	სანიტარიული ზედამხედველობა და ეპიდსიტუაციის მართვა	821,7	826,7	950,1	950,0	950,0	950,0
07 00	ქალაქის ეკონომიკური და ურბანული განვითარება	12,2	1 390,0	1 125,7	208,0	5,0	5,0
07 01	ქალაქის ურბანული განვითარება	12,2	1 390,0	1 125,7	10,0	5,0	5,0
07 02	ქალაქის ეკონომიკური პროფილის გაძლიერება და ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა	0,0	0,0	0,0	198,0	0,0	0,0
08 00	მუნიციპალური სერვისების განვითარება	5 986,7	8 094,8	9 975,3	11 278,4	11 998,9	12 819,5

08 01	მუნიციპალური მომსახურების მართვა და გაუმჯობესება	5 986,7	8 094,8	8 975,3	10 278,4	10 998,9	11 819,5
08 02	თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა მონაწილეობის გაძლიერება	0,0	0,0	1 000,0	1 000,0	1 000,0	1 000,0

პრიორიტეტის დასახელება: მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება (02 00)

პრიორიტეტის კავშირი შემდეგ მიმართულებებთან:

1. კომუნალური სერვისების გაუმჯობესება;
2. ქალაქის კეთილმოწყობის სამუშაოები და საბინაო პოლიტიკა;
3. მუნიციპალური სატრანსპორტო სისტემის განვითარება;

გაეროს მდგრადი განვითარების SDG მიზნები, რომელთა მიღწევასაც ემსახურება პრიორიტეტის ქვეშ მოქცეული პროგრამები:

1. მიზანი 2 - შიმშილის აღმოფხვრა;
2. მიზანი 3 - ხელმისაწვდომი ჯანდაცვა;
3. მიზანი 6 - სუფთა წყალი და სანიტარია;
4. მიზანი 7 - ხელმისაწვდომი და მდგრადი ენერგია;
5. მიზანი 9 - მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა;
6. მიზანი 11 - მდგრადი ქალაქები და დასახლებები;
7. მიზანი 12 - მდგრადი მოხმარება და წარმოება;
8. მიზანი 14 - ოკეანისა და ზღვის რესურსი;
9. მიზანი 15 - დედამიწის ეკოსისტემები;

პრიორიტეტის დასაბუთება:

მოსახლეობის ცხოვრების ხარისხის და მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარების ერთ-ერთ განმსაზღვრელ წინაპირობას მუნიციპალური და კომუნალური მომსახურების ხარისხი წარმოადგენს, რაც უშუალო კავშირშია მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის შემდგომ გაუმჯობესებასთან. „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მიხედვით, მუნიციპალიტეტის ექსკლუზიური უფლებამოსილებების მნიშვნელოვანი ნაწილი ინფრასტრუქტურულ საკითხებს უკავშირდება. შესაბამისად ქალაქის მთელ ტერიტორიაზე თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისი მუნიციპალური და კომუნალური მომსახურების ინფრასტრუქტურის განვითარება და მართვის მდგრადი სისტემის დანერგვა, რომელიც სრულად დააკმაყოფილებს ქალაქის მოსახლეობის მოთხოვნილებებს, უმნიშვნელოვანეს პრიორიტეტს წარმოადგენს.

აღსანიშნავია, რომ მუნიციპალური და კომუნალური მომსახურების ხარისხი, მნიშვნელოვან ზეგავლენას ახდენს ეკონომიკის განვითარებაზე. მნიშვნელოვანია მისი პირდაპირი კავშირი ქალაქში ტურიზმის განვითარების პერსპექტივებთან. ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ხედვა მუნიციპალური ინფრასტრუქტურისა და მომსახურების სფეროში უკავშირდება ქალაქში ტურიზმის განვითარებას. ასევე, გარდა ეკონომიკური განვითრებისა, თავის მხრივ, გამართული კომუნალური ინფრასტრუქტურის არსებობა ხელს უწყობს ეკოლოგიური უსაფრთხოების უზრუნველყოფას და საცხოვრებელი გარემოს ხარისხის გაუმჯობესებას.

პრიორიტეტის საშუალოვადიანი მიზანი:

- მოსახლეობის საჭიროებებზე მორგებული, კომფორტული და უსაფრთხო საცხოვრებელი გარემოს შექმნა;
- ეფექტური კომუნალური მომსახურების დანერგვა ქალაქის მთელ ტერიტორიაზე;
- ეფექტური და მოთხოვნაზე ორიენტირებული მუნიციპალური სერვისების განვითარება;

სამოქმედო გეგმა:

პრიორიტეტის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი პროგრამების განხორციელება:

- საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება;
- სატრანსპორტო სისტემისა და სერვისის განვითარება;
- საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარება;
- ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა, ბინათმშენებლობა და ავარიული შენობების რეაბილიტაცია, დემონტაჟი;
- მუნიციპალური სასაფლაოების მოწყობა და მოვლა-პატრონობა;
- ინფრასტრუქტურული პროექტების დაგეგმვა და მართვა;
- ქალაქის კეთილმოწყობა.

პროგრამა: საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება

პროგრამის დასაბუთება:

ქალაქისათვის მნიშვნელოვანია საგზაო - სატრანსპორტო სისტემების მდგრადი განვითარება და ქალაქის საგზაო ქსელის გამტარუნარიანობის გაუმჯობესება.

საავტომობილო გზებზე მგზავრთა შეუფერხებელი და უსაფრთხო გადაადგილების უზრუნველსაყოფად და გზების ტექნიკური მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით, აუცილებელია გაგრძელდეს მუშაობა. საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარების პროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებული სამუშაოებით მოხდება არსებული გზებისა და საგზაო

ინფრასტრუქტურის განვითარება, რეაბილიტაცია, გზების ადაპტირება შეზღუდული შესაძ-ლებლობების მქონე პირთა უსაფრთხო და შეუფერხებელი გადაადგილებისათვის, აგრეთვე ქალაქის გარე უბნებში არსებული გზების კაპიტალური რეაბილიტაცია, გარე განათების წერტების მოვლა-ექსპლუატაცია.

ზემოთ ხსენებული ღონისძიებების განხორციელების შედეგად უნდა მოხდეს ცენტრა-ლური გზების განტვირთვა, შესაბამისად ქუჩები გახდება მეტად გამტარუნარიანი, რაც მნიშ-ვნელოვნად შეამცირებს ქალაქში არსებულ საცობებს.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებშიც ხორციელდება პროგრამა:

მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 02 01

პროგრამის მიზანი:

ქალაქის საგზაო ინფრასტრუქტურის გამართული ფუნქციონირება და ტრანსპორტის შეუფერხებელი გადაადგილება.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- გზების, ქუჩებისა და ტროტუარების მიმდინარე მოვლა-პატრონობა;
- საგზაო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია და კაპიტალური მშენებლობა;
- გარე განათების ქსელის განვითარება და მოვლა-პატრონობა;
- საგზაო ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვის ღონისძიებები.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

შექმნილია სტანდარტების შესაბამისი საგზაო ინფრასტრუქტურა, უზრუნველყოფილია ტრანსპორტისა და ფეხით მოსიარულეთა შეუფერხებელი გადაადგილება.

პროგრამა: სატრანსპორტო სისტემისა და სერვისის განვითარება

პროგრამის დასაბუთება:

ქალაქი ბათუმი წარმოადგენს განმახორციელებელ პარტნიორს UNDP/GEF საგრანტო პროექტში „ინტეგრირებული მდგრადი ურბანული ტრანსპორტის განვითარება ქალაქ ბათუმსა და აჭარის რეგიონში“, რომელიც ითვალისწინებს საშუალოვადიან პერიოდში ქალაქის სატრასპორტო სისტემის ძირეულ გარდაქმნას, რომლის ფარგლებშიც ქალაქმა ბათუმმა შეიმუშავა და 2018 წელს დაამტკიცა ქ. ბათუმის მდგრადი ურბანული გადაადგილების ინტეგრირებული გეგმა.

მდგრადი ურბანული ტრანსპორტის მიმართულებით ქ. ბათუმს განხორციელებული აქვს არაერთი მნიშვნელოვანი ღონისძიება, კერძოდ:

ბათუმის ავტობუსების პროექტის (მე-2 ფაზა) ფარგლებში ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკისგან (EBRD) მიღებული გრანტით/სესხით 2018 წელს შეძენილი იქნა 40 ერთეული დაბალემისიური დიზელი ევრო5 საწვავზე მომუშავე "ISUZU ATAMAN"-ის მოდელის ავტობუსები, 2020 წელს განხორციელდა 8 ერთეული ელექტროავტობუსის შემოყვანა ქალაქში, ხოლო 2021 წელს განხორციელდა ISUZU-ს მარკის 40 ახალი ავტობუსის შემოყვანა (EURO 5 სტანდარტის, citibus-ის მოდელის 16 ერთეული ავტობუსი სიგრძით 10 მეტრი და EURO 6 სტანდარტის, novociti life-ის მოდელის 24 ერთეული ავტობუსი (სიგრძით - 8 მეტრი).

გაეროს განვითარების პროგრამასთან (UNDP) ერთად მიმდინარე პროექტის - მწვანე ქალაქები: ინტეგრირებული მდგრადი სატრანსპორტო სისტემების განვითარება ქალაქ ბათუმისა და აჭარის რეგიონისათვის ფარგლებში 2020 წელს ქ. ბათუმის ადმინისტრაციულ საზღვრებში რამდენიმე ქუჩაზე შეცვლილი იქნა მოძრაობის წესები. გორგილაძის, ჭავჭავაძის და ბარათაშვილის ქუჩებზე მუნიციპალური ავტობუსებისათვის გამოიყო სპეციალური სავალი ზოლი ე.წ. „BUS LANE".

განხორციელდა მიკროავტობუსების ოპტიმიზაცია, რომლის მიხედვითაც ეტაპობრივად შემცირდა მიკროავტობუსების რაოდენობა, რამაც ქალაქის ცენტრალურ ქუჩები მნიშვნელოვნად განტვირთა. დაინერგა მიკროავტობუსების დისპეტჩერიზაციის სისტემა.

ბათუმის ადმინისტრაციულ საზღვრებში 7 ლოკაციაზე მოქმედებს საათობრივი (ფასიანი) პარკირების ადგილები.

გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მხარდაჭერით 2021 წელს დაწყებული, პოლონეთის გამოწვევების ფონდის (Polish Challenge Fund) მიერ დაფინანსებული პროექტის „დაბალი სიმძლავრის ჭკვიანი შუქნიშნები ავტობუსების პრიორიტეტიზაციისათვის ბათუმში" (Adaptive Low-power Lights Control with Advanced Detection and Bus Prioritization in BatumI) ფარგლებში, საერთაშორისო კომპანია „SPINNEA"-მ 2022 წელს ბათუმის მუნიციპალიტეტს გადმოსცა ჭკვიანი შუქნიშნის სისტემა. შუქნიშანი მოიხმარს დაბალ ენერგიას და გამოირჩევა თავისი ეკოლოგიურობით. მას აქვს საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე უპირატესობის მინიჭების ფუნქცია. იგი მომავალში უზრუნველყოფს ქუჩის მიმდებარე ნაწილზე საავტომობილი გზის განტვირთვას საცობებისაგან, ასვე შუქნიშნის სისტემა გაუადვილებს გადაადგილებას ფეხით მოსიარულეებს და უზრუნველყოფს მათ უსაფრთხოებას. შუქნიშანი ადაპტირებულია ასევე შშმ პირებზე.

გერმანია საქართველოს ფინანსური თანამშრომლობით მიმდინარე პროგრამის "მდგრადი ურბანული მობილობა სამხრეთ კავკასიაში" (Mobility4Cities) ფარგლებში, გერმანისს საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) მხარდაჭერით მომზადდა და დამტკიცდა ბათუმის ველოგადაადგილების გენერალურ გეგმა. ყველა არსებითი სამუშაო ეტაპი განხორციელდა ბათუმის მთავარ დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად, მათი სრული ჩართულობით, გეგმა მომზადდა საერთაშორისო და ადგილობრივ ექსპერტების

მონაწილეობით. ამასთანავე, აღსანიშნავია, რომ ამ პროცესში პირველად სამხრეთ კავკასიაში გამოყენებული იქნა ველოპოლიტიკის აუდიტის მეთოდოლოგია (BYPAD), რომლის არსი იმაში მდგომარეობს, რომ ველოპოლიტიკის სამოქმედო გეგმა შემუშავებული იქნა ერთობლივად, ყველა შესაბამისი დაინტერესებული მხარის მიერ თვითშეფასების პროცესის საფუძველზე.

ავტობუსების პარკის განახლების მიზნით გამოცხადებული ტენდერი დასრულდა, რომლის ფარგლებშიც ქალაქი შეისყიდის 65 ერთეულ EURO6 დიზელის ტიპის ავტობუსს, რის შედეგადაც ავტობუსების პარკი სრულად განახლდება.

იდეა ბათუმის პროექტის ფარგლებში მიმდინარეობს ველო გაჩერებების მოწყობის პროცესი 12 ადგილზე.

მიღებულია გადაწყვეტილება ავტობუსებში ახალი ელექტრონული გადახდის სიტემის დანერგვის თაობაზე, რომელიც დიდი ალბათობით ამოქმედდება მიმდინარე წლის ბოლომდე. შედეგად გადახდა შესაძლებელი იქნება ნებისმიერი პლასტიკური ბარათით.

გერმანია-საქართველოს ფინანსური თანამშრომლობის ფარგლებში, KFW-ს მხარდაჭერით (გრანტი/შეღავათიანი სესხი) იგეგმება პროექტის - მდგრადი ურბანული ტრანსპორტი ქალაქ ბათუმისთვის გაგრძელება და ამავე პროექტის ფარგლებში 2019 წელს ჩატარებული სატრანსპორტო მობილობის ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევისა და მომზადებული ქ. ბათუმის მდგრადი ტრანსპორტის შეფასების ანგარიშში შემოთავაზებული ღონისძიებების განხორციელება, „ჭკვიანი სატრანსპორტო სისტემების“ განვითარების მიზნით.

პრიორიტეტის ფარგლებში შემდგომ წლებშიც გაგრძელდება სატრანსპორტო სისტემის და სერვისის განვითარება. მიმდინარეობს მუშაობა გონიოს მხრიდან, სამრეწველო ზონაში რეგიონალური ტერმინალის მოსაწყობად გამოყოფილი ტერიტორიის პროექტირებასა და კონცეფციაზე, გაგრძელდება ველობილიკების მოწესრიგება და ახალი ველობილიკების მოწყობა, ბათუმიველოს სისტემის განახლება-განვითარების ღონისძიებები, ახალი საათობრივი ფასიანი პარკირების მოწყობა.

პროგრამის განხორციელების შედეგად მოხდება ისეთი საზოგადოებრივი სატრან-სპორტო საშუალებებისა და სერვისების შეთავაზება, რაც უზრუნველყოფს მოქალაქეების დანიშნულების ადგილამდე უსაფრთხოდ, დროულად და კომფორტულად გადაადგილებას.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:
მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება
პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები
პროგრამის ბიუჯეტი: იხ დანართი 1
პროგრამული კოდი: 02 02
პროგრამის მიზანი:

სატრანსპორტო მოძრაობის ორგანიზება და მუნიციპალური სატრანსპორტო სერვისის განვითარება.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- მუნიციპალური სატრანსპორტო სერვისის განვითარება;

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

ქალაქის ქუჩებში მოწესრიგებულია სატრასპორტო ნაკადების მოძრაობა და უზრუნველყოფილია შეუფერხებელი და ხარისხიანი მუნიციპალური სატრანსპორტო სერვისი.

პროგრამა: საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარება

პროგრამის დასაბუთება:

მუნიციპალური და კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარების ფარგლებში, განსაკუთრებულად მნიშვნელოვან მიმართულებას წარმოადგენს მოქალაქეთა საბაზისო, ღირსეული და უსაფრთხო საცხოვრებელი გარემოს შექმნა, რომლის მნიშვნელოვანი ნაწილია წყლის, წყალარინებისა და სანიაღვრე სისტემები.

ბათუმის წყალმომარაგების ქსელი დაახლოებით 285 კმ-ზე ვრცელდება. 2007 წლამდე, წყალარინების სისტემის მდგომარეობის გამო (ბოლო განახლებამდე), გადაუმუშავებელი წყლების მნიშვნელოვანი რაოდენობა ჩადიოდა მდინარეებსა და შავ ზღვაში.

ბათუმში 2008 წლიდან, გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკთან (KfW) თანამშრომლობით (შეღავათიანი სესხი/გრანტი), წარმატებით მიმდინარეობს ერთ-ერთი მასშტაბური ინფრასტრუქტურული პროექტი - ბათუმის წყალმომარაგებისა და წყალარინების რეაბილიტაცია, რაც მოიცავდა ასევე ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ქსელების განახლებასაც. პროექტის ფარგლებში დასრულებულია პროექტის პირველი, მეორე, მესამე და მეოთხე ფაზები, უშუალოდ 2021 წელს პროექტის მესამე და მეოთხე ფაზის ფარგლებში მიმდინარეობდა და დასრულდა წყალარინებისა და წყლის სისტემების მაგისტრალური და სამომხმარებლო ქსელის რეაბილიტაციის სამუშაოები, რომლის პარალელურად სახლების ქსელზე დაერთების მიზნით, განხორციელდა პროექტების თანადაფინანსება მუნიციპალური ბიუჯეტიდან. ყოველივე აღნიშნულმა გამოიწვია წყლის მენეჯმენტის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება წყლის ციკლის მასშტაბით. სასმელი წყლის ქსელის დიდი ნაწილი გაუმჯობესდა და ახლა წყლის დანაკარგი დაახლოებით 25% -ს შეადგენს. ეს ევროპულ მაჩვენებელს უტოლდება, მაგრამ მაინც საკმაოდ მაღალია ახალი ქსელისთვის.

გერმანია საქართველოს ფინანსური თანამშრომლობის ფარგლებში გაგრძელდება „ბათუმის წყალმომარაგებისა და წყალარინების რეაბილიტაციის“ პროექტი (მეხუთე ფაზა), რომლის ფარგლებში მოდევნო წლებში განხორციელდება ქალაქის შემოერთებულ

ტერიტორიებზე წყლის და კანალიზაციის სისტემების განვითარება-რეაბილიტაცია. რისთვისაც ჯამში დაიხარჯება: 53 მლნ. ევრო - შეღავათიანი სესხი KFW ბანკიდან, 25 მლნ. ევრო - თანადაფინანსება მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან და 2 მლნ. ევრო თანმდევი მომსახურებისთვის - გრანტი KFW ბანკიდან.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებშიც ხორციელდება პროგრამა:

მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 02 03

პროგრამის მიზანი:

ქალაქში მდგრადი კომუნალური სისტემის შექმნა

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- სანიაღვრე სისტემების რეაბილიტაცია და მოვლა-პატრონობა;
- წყლის სისტემების რეაბილიტაცია და ახლის მშენებლობა;
- კანალიზაციის სისტემების რეაბილიტაცია;
- ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაციის პროექტის თანადაფინანსება (KfW);

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

რეაბილიტირებულია წყლის, წყალარინებისა და სანიაღვრე სისტემის ინფრასტრუქ-ტურა, უზრუნველყოფილია უწყვეტი და მოთხოვნის შესაბამისი წყალმომარაგება

პროგრამა: ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა, ბინათმშენებლობა და ავარული შენობების რეაბილიტაცია-დემონტაჟი

პროგრამის დასაბუთება:

ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერის პროგრამით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელებით მოსახლეობას ექნება შესაძლებლობა მუნიციპალიტეტის თანადაფინანსებით გაიუმჯობესოს ან/და შეიქმნას უსაფრთხო და კომფორტული საცხოვ-რებელი პირობები.

პრიორიტეტის ფარგლებში კვლავ გაგრძელდება მრავალსართულიანი საცხოვრებელი კორპუსების სახურავების რეაბილიტაცია; მრავალსართულიანი/მრავალბინიანი სახლების კომუნალური სისტემის შეცვლა; მრავალსართულიან/მრავალბინიან სახლებში არსებული ამორტიზირებული ლიფტების დემონტაჟი და ახალი ლიფტების მონტაჟი; მრავალსართულიანი სახლების ეზოებისათვის ატრაქციონების შეძენა-მონტაჟი; მრავალსართულიანი/მრავალბინიანი სახლების ეზოების კეთილმოწყობისა და კომუნალური

სისტემის მოწესრიგება; მრავალსართულიანი სახლების ეზოებში გარე განათების მოწყობა; ქალაქში არსებულ სახლებზე დაზიანებული ფასადების რეაბილიტაცია;

ბათუმისთვის მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს ქალაქის მასშტაბით არსებული ამორტიზირებული, საცხოვრებლად გამოუსადეგარი, ავარიული საცხოვრებელი შენობები.

ძველი და არასტაბილური საცხოვრისის პრობლემების უსწრაფესი მოგვარების, ქალაქის მოსახლეობის ღირსეული საცხოვრებლით უზრუნველყოფისა და მათი ჯანმრთელობის ყოველმხრივი დაცვისათვის საქართველოს მთავრობამ, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობასთან და ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტთან ერტად დაიწყო ერთობლივი პროექტი „ბათუმი ავარიული სახლების გარეშე“, რომლის ფარგლებშიც დაახლოებით 140-ზე მეტ შენობას ჩაუტარდა ექსპერტიზა და მოქალაქეთა განცხადებების საფუძველზე კვლავ მიმდინარებს ეს პროცესი, დახლოებით 200 ოჯახი გადაყვანილია უასფრთხო ადგილას და მერიის დაფინანსებით მიმდინარეობს მათი საცხოვრისის ქირის გადახდა, ავარიული შენობებიდან რამდენიმე შენობას ჩაუტარდა გამაგრებითი სამუშაოები, განხორციელებულია ზოგიერთი შენობის დემონტაჟი, მომზადებულია საპროექტო დოკუმენტაცია და რამდენიმეზე შესყიდულია სამშენებლო სამუშაოები, ეს პროცესი ეტაპობრივად გაგრძელდება მომდევნო წლებში.

დაწყებულია„ხელმისაწვდომი საცხოვრისის“ („იაფი სახლის“) პროგრამის მესამე ეტაპი.

აღნიშნული ღონისძიებების განხორციელებით მოსახლეობას ექნება შესაძლებლობა მუნიციპალიტეტის თანადაფინანსებით გაიუმჯობესოს საცხოვრებელი პირობები.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 02 04

პროგრამის მიზანი:

პროგრამის მიზანია ქალაქის მასშტაბით ამორტიზირებული და ექსპლუატაციისათვის უვარგისი საბინაო ინფრასტრუქტურის შემცირება, ამასთანავე გრძელვადიან პერიოდში აუცილებელი პრობლემების მოგვარების შემდგომ, მოქალაქეთა პასუხისმგებლობის ამაღლების მხარდაჭერა, იმისათვის რომ დამოუკიდებლად განახორციელონ საერთო სარგებლობის საკუთრების მოვლა-პატრონობის ღონისძიებები.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა და საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება;

- საცხოვრებელი სახლების მშენებლობა.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

ქალაქში გაუმჯობესებულია საბინაო ფონდის ინფრასტრუქტურა და საცხოვრებელი გარემო.

პროგრამა: მუნიციპალური სასაფლაოების მოწყობა და მოვლა-პატრონობა

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება

პროგრამის დასაბუთება:

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტს მოვლა-პატრონობაში აქვს 44.3 ჰა მუნიციპალური სასაფლაოებისათვის განკუთვნილი ტერიტორია, სადაც ხორციელდება, როგორც მოვლა-პატრონობის, აგრეთვე ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციის ღონისძიებები. საჭიროა მუდმივი მუშაობა სასაფლაოების ინფრასტრუქტურის განახლება-გაუმჯობესებისა და ხელმისაწვდომი მომსახურების სერვისით უზრუნველყოფისათვის. სასაფლაოების პასპორტიზაციის დასრულებით მუნიციპალიტეტს ექნება ზუსტი და ამომწურავი ინფორმაცია თავისუფალი, უპატრონო და სამემკვიდრეო სასაფლაოების შესახებ. შექმნილი სრული ბაზითა და საფლავების ნომერაციით გაადვილდება საფლავების ძებნისა და მემკვიდრის დადგენის პროცესი. პასპორტიზაციით უკვე მიღებულია პირველი შედეგები, უსახელო საფლავების მოძიებასა და მეპატრონის დაზუსტების საქმეში, აგრეთვე მნიშვნელოვანია ერთიანი ელექტრონული სისტემის დანერგვა, სასაფლაოზე საფლავების დასუფთავების, მუშამესაფლავეების სპეციალური უნიფორმითა და ტანსაცმლით უზრუნველყოფა, საფლავებისათვის საჭირო მიწის ნაკვეთების გამოყოფა და დაკრძალვის პროცესზე ყოველდღიური მონიტორინგის განხორციელება.

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 02 05

პროგრამის მიზანი:

პროგრამის მიზანია მოკლევადიან პერიოდში უზრუნველყოს მუნიციპალური სასაფლაოების სერვისის ხარისხიანი და შეუფერხებელი მიწოდება და გრძელვადიან პერიოდში გადაჭრას ქალაქის სასაფლაოსთან დაკავშირებული პრობლემები.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- მუნიციპალური სასაფლაოების მოვლა-პატრონობა;

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

გაუმჯობესებულია მუნიციპალური სასაფლაოების სერვისის მიწოდება.

პროგრამა: ინფრასტრუქტურული პროექტების დაგეგმვა და მართვა

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება

პროგრამის დასაბუთება:

მუნიციპალიტეტისთვის მნიშვნელოვანია ინფრასტრუქტურული პროექტების ეფექტიანი დაგეგმვა და მართვა და რიგი ფუნქციების გატარება, კერძოდ: ა) მუნიციპალიტეტის საქალაქო მეურნეობის ინფრასტრუქტურის სტაბილური და შეუფერხებელი მუშაობისა და მომსახურების უზრუნველყოფა, მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობისა და კომუნალური საკითხების კოორდინაცია; ბ) კომპეტენციის ფარგლებში, მოქალაქეების საჭიროებებზე ორიენტირებული დარგობრივი სტრატეგიებისა და მუნიციპალური პროგრამების შემუშავებაში, ასევე მათ განხორციელებაში მონაწილეობის მიღება; გ) ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების, ტროტუარების, პარკების, სკვერების, შადრევნების, გარე განათების ობიექტების, სანიაღვრე არხების, წყალსაცავების, ხიდების და სხვა საქალაქო ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქცია, მშენებლობა-აღჭურვა და სხვა; დ) მუნიციპალიტეტში კეთილმოწყობის სფეროს პრობლემატიკისა და პროცესების კვლევა, დარგის განვითარებისათვის სამომავლო პერსპექტივების განსაზღვრა; ე) მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობის სექტორის განვითარება და რეაბილიტაციის პროექტების უზრუნველყოფა, დამტკიცებული მუნიციპალური პროგრამების რეალიზაცია; ასევე მუნიციპალიტეტმა უნდა უზრუნველყოს ხარისხიანი და დეტალური პროექტების შედგენის შედგენა; საპროექტო სამუშაოების მაღალი ხარისხით და დროულად განხორციელების შესრულება; პროექტის განხორციელებისას მოსალოდნელ და დამდგარ რისკებზე დროული რეაგირება.

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 02 06

პროგრამის მიზანი:

საქალაქო მეურნეობის მოვლა-პატრონობა, რეაბილიტაცია და განვითარება, ქალაქის ინფრასტრუქტურის განვითარების კოორდინაცია.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ა(ა)იპ -საქალაქო ინფრასტრუქტურისა და კეთილმოწყობის სამმართველო;
- საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენა, კვლევა და ექსპერტიზა;
- საკომპენსაციო თანხებით მოქალაქეთა უზრუნველყოფა.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის მოვლა-პატრონობის, რეაბილიტაციის და განვითარების პროგრამები ხორციელდება შეუფერხებლად.

პროგრამა: ქალაქის კეთილმოწყობა

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის განვითარება

პროგრამის დასაბუთება:

ქალაქ ბათუმში სათანადო ყურადღება ეთმობა ქალაქის სადღესასწაულო გაფორმებებს, რადგან აუცილებელია შეიქმნას ბათუმელებისათვის და ქალაქის სტუმრებისათვის სადღესასწაულო განწყობა. უკანასკნელ წლებში ქალაქში თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და შემოქმედებითი პოტენციალის სრულფასოვნად გამოყენების წყალობით გაჩნდა გაფორმების ახალი, უფრო სრულყოფილი საშუალებები. მათი მაქსიმალური დატვირთვით შესაძლებელი გახდება ქალაქის სივრცის ოპტიმალური და ეფექტური გამოყენება სადღესასწაულო და საინფორმაციო თვალსაზრისით.

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 02 07

პროგრამის მიზანი:

ქალაქის სადღესასწაულო გარემოს შექმნა და იერსახის მოწესრიგება.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ქალაქის გაფორმების ღონისძიებები;
- ქალაქის ურბანული ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვა.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

განხორციელებულია ქალაქის გაფორმების ღონისძიებები, გაუმჯობესებულია ქალაქის იერსახე და შექმნილია საღესასწაულო გარემო.

პრიორიტეტის დასახელება - ქალაქის დასუფთავება, ეკოლოგიური მდგომარეობისა და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება (03 00)

პრიორიტეტის კავშირი შემდეგ მიმართულებებთან:

1. ქალაქის კომუნალური სერვისების გაუმჯობესება;
2. ენერგოეფექტური ტექნოლოგიების დანერგვა და განვითარება. განახლებადი ენერგიის გამოყენების ზრდა
3. ქალაქის გამწვანებისა და გარემოს დაცვის ღონისძიებები

გაეროს მდგრადი განვითარების SDG მიზნები, რომელთა მიღწევასაც ემსახურება პრიორიტეტის ქვეშ მოქცეული პროგრამები:

1. მიზანი 6 - სუფთა წყალი და სანიტარია;
2. მიზანი 11 - მდგრადი ქალაქები და დასახლებები;
3. მიზანი 12 - მდგრადი მოხმარება და წარმოება;
4. მიზანი 13 - კლიმატის ცვლილების საწინააღმდეგო ქმედებები;

პრიორიტეტის დასაბუთება:

ქალაქში საცხოვრებელი გარემოს მდგრადი განვითარების მიზნით, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტისთვის პრიორიტეტულია ქალაქის ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესება - ღია/სარეკრეაციო სივრცეების შექმნა, მწვანე საფარის გაზრდა და შესაბამისი მართვის სისტემების დანერგვა. ასევე მნიშვნელოვანია ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის ეფექტური სისტემის დანერგვა ქალაქის მთელ ტერიტორიაზე.

ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტი 2019 წლის 24 მაისს შეუერთდა მერების შეთანხმების ოფისის ახალ ინიციატივას „მერების შეთანხმება კლიმატისა და ენერგეტიკისათვის“, რომელიც კლიმატის შერბილების ღონისძიებებთან ერთად ითვალისწინებს არსებულ კლიმატთან ადაპტაციის ღონისძიებების გატარების ვალდებულებას. კონკრეტულად, ხელმომწერი მუნიციპალიტეტი ვალდებულია:

- 2030 წლისათვის, მინიმუმ 30%-ით შეამციროს CO2-ის (და სხვა სათბური აირების) ემისია საკუთარი ტერიტორიიდან, ენერგოეფექტურობისა და ენერგიის განახლებადი წყაროების ათვისების ღონისძიებების საშუალებით;

- კლიმატის ცვლილების შედეგებთან შეგუებით აამაღლოს მუნიციპალიტეტის მედეგობა.

ამ ინიციატივის ფარგლებში კავკასიის რეგიონული გარემოსდაცვით ცენტრის (REC Caucasus) დახმარებით მუნიციპალიტეტი მუშაობს მდგრადი ენერგეტიკისა და კლიმატის სამოქმედო გეგმის (SECAP), მომზადებაზე, რომელიც დასრულების ეტაპზეა და უახლოს პერიოდში იგეგმება მისი წარდგენა საკრებულოსთვის, დასამტკიცებლად. გეგმის არსებობა ხელს შეუწყობს ენერგოეფექტურობის, ენერგიის განახლებადი წყაროების ათვისებისა და კლიმატის ცვლილების შედეგებთან შეგუების კონკრეტული ღონისძიებების დაგეგმვასა და მათ განსახორციელებლად საერთაშორისო დონორი/ფინანსური ორგანიზაციების მხარდაჭერის მოპოვებას/დამატებითი ფინანსური სახსრების მოძიებას, რითაც მიღწეულ იქნება მიზანი - მწვანე ეკონომიკის განვითარება და ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესება ქალაქში.

EBRD-ის გავლით შვედეთის განვითარებისა და თანამშრომლობის სააგენტოს (SIDA) მიერ დაფინანსებული პროექტის ფარგლებში, EBRD-ის მიერ შერჩეული კონსულტანტის - AECOM Limited-ის დახმარებით 2019 წლის ბოლოსთვის მომზადდა ბათუმის მწვანე ქალაქების სამოქმედო გეგმა (GCAP), რომლითაც განსაზღვრულია ქალაქის ეკოლოგიური მდგომარობის გაუმჯობესების პრიორიტეტული მიმართულებები და იდენტიფიცირებულია ყველაზე აქტუალური გარემოსდაცვითი გამოწვევები, შემუშავებულია შესაბამისი ღონისძიებები, რომელთა გათვალისწინება მუნიციპალურ ბიუჯეტში მოხდება ეტაპობრივად მომდევნო წლებში.

პროექტის - „ენერგოეფექტური ღონისძიები და ასევე ევროკავშირის ენერგოეფექტურ სტანდარტებთან დაახლოება“ ფარგლებში, რომელიც მიმდინარეობს გერმანია-საქართველოს ფინანსური თანამშრომლობით და რომელსაც გრანტის (გრანტი - 8 მლნ ევრო; ბათუმის მერიის თანადაფინანსება - დაახლოებით 1 მლნ ევრო (გადასახადები, ეზოს კეთილმოწყობა)) სახით დახმარებას უწევს გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკი (KfW), განხორციელდება პროექტის ფარგლეში შერჩეული (20-მდე) ბათუმის საბავშვო ბაღების ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებით მოდერნიზება (რეაბილიტაცია), რაც ასევე მოიცავს შენობების კაპიტალურ რეაბილიტაციას. 2020 წელს შერჩეულ იქნა პროექტის განმახორციელებელი კონსულტანტი, რომელთან გაფორმებული ხელშეკრულების ფარგლებში კონსულტანტმა მოამზადა 20 საბავშვო ბაღის კონსტრუქციული და ენერგოაუდიტის ანგარიშები. მიმდინარე წელს კონსულტანტის დახმარებით პირველ კლასტერში შემავალი ბაღების სარეაბილიტაციო სამუშაოების შესყიდვის მიზნით გამოცხადებული იყო საერთაშორისო ტენდერის პირველი ეტაპი - წინსაკვალიფიკაციო შერჩევა, თუმცა ტენდერი დასრულდა უარყოფითი შედეგით, ვინადან მასში მონაწილე ორი პრეტენდენტიდან ვერც ერთმა ვერ გაიარა წინასწარი კვალიფიკაციის ეტაპი. რის შემდგომაც ჩატარდა მოკვლევა და დღის წესრიგში დადგა სატენდერო დოკუმენტაციაში ცვლილებების შეტანისა და ორ ან სამ კლასტერზე ერთი ტენდერის გამოცხადების მიზანშეწონილობის (ასევე კონკრეტული ბაღების, მათი მდებარეობის გათვალისწინებით, სამ კლასტერში ხელახლა გადანაწილების) განხილვის საკითხი, რაც ამ დროისათვის დასრულების ეტაპზეა. ხელახალი ტენდერის გამოცხადება იგეგმება ნოემბერში, ტენდერში გამარჯვებულის გამოვლენის შემთხვევაში 2023 წელს სავარაუდოა სულ მცირე 7 ბაღის რეაბილიტაცია.

პრიორიტეტის საშუალოვადიანი მიზანი:

პრიორიტეტის მიზანია ქალაქის ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესება, ადამიანსა და გარემოზე დაბინძურების მავნე ზეგავლენის შემცირება.

სამოქმედო გეგმა:

პრიორიტეტის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი პროგრამების განხორციელება:

- ქალაქის დასუფთავების მომსახურების განვითარება;

- ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესება და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება.

გარდა საბიუჯეტო პროგრამების განხორციელებისა, პრიორიტეტის ფარგლებში გაგრძელდება თანამშრომლობა საერთაშორისო ორგანიზაციებთან განახლებადი ენერგიისა და ენერგოეფექტურობის ტექნოლოგიების დანერგვისა და გამოყენების ზრდის მიმართულებით.

პროგრამა: ქალაქის დასუფთავების მომსახურების განვითარება

პროგრამის დასაბუთება:

სიცოცხლისათვის უსაფრთხო გარემოს შექმნის, გარემოს დაბინძურებისგან დაცვისა და ქალაქის განვითარებისათვის აუცილებელია მისი იერსახის ჰიგიენური და ესთეტური მოწესრიგება, ქალაქის ქუჩებსა და სკვერებში სისუფთავის დაცვა, ეპიდემიური დაავადებების კერების მოსპობა. ისევე როგორც მთელი მსოფლიოსთვის ბათუმისთვისაც აქტუალურია ნარჩენების სწორად მართვა, დახარისხება და მათი შემდგომში გამოყენება. 2017 წელს ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტმა ოფიციალურად დაამტკიცა ბათუმის მუნიციპალური ნარჩენების მართვის 5 წლიანი გეგმა, რომელიც მიმართულია 2018-2022 წლებში ნარჩენების მართვის კუთხით დაგეგმილი ღონისძიებების განხორციელებაზე. UNDP-ს მხარდაჭერით დაიწყო მუშაობა 2023-2027 წლების ნარჩენების მართვის მუნიციპალურ გეგმაზე. საერთაშორისო პარტნიორებთან აქტიური თანამშრომლობით მიმდინარეობს საპილოტე პროექტები ნარჩენების სეპარირებულად შეგროვების მიზნით. აგრეთვე საერთაშორისო პარტნიორებთან მჭიდრო თანამშრომლობით შესყიდულია ნარჩენების სეპარირების ხაზი და საპრესი აპარატი, დაწყებულია ქალაქის ტერიტორიაზე მუნიციპალური ურნების განთავსების პროცესი ნარჩენების სეპარირებულად შეგროვების მიზნით.

პროგრამის ფარგლებში ჩვეულებრივ განხორციელდება ქალაქის ცალკეული ტერიტორიის, მწვანე საფარის, ქუჩების, სანაპირო ზოლის და სხვა საჯარო სივრცეების დაგვა-დასუფთავების, მორწყვა-მორეცხვის, თოვლის საფარისაგან გაწმენდვის სამუშაოები, საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა, ნაგავსაყრელის ექსპლუატაცია და სანიტარული მომსახურება, ასევე გაგრძელდება ნარჩენების მართვის გეგმით დასახული მიზნების, მათ შორის ბათუმის მუნიციპალიტეტში ნარჩენების დახარისხებულად შეგროვების (სეპარირება) და რეციკლირების სისტემების ეტაპობრივი დანერგვის მიღწევისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

ქალაქის დასუფთავება, ეკოლოგიური მდგომარეობისა და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება.

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 03 01

პროგრამის მიზანი:

ეკოლოგიურად სუფთა გარემოს უზრუნველყოფა

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ქალაქის დასუფთავება და ნარჩენების გატანა.

პროგრამის მოსალოდნელი საბოლოო შედეგი:

ქალაქში გაუმჯობესებულია ეკოლოგიური და საცხოვრებელი გარემო, უზუნველყოფილია დასუფთავების მუნიციპალური სერვისის ხარისხიანი ფუნქციონირება.

პროგრამა: ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესება და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

ქალაქის დასუფთავება, ეკოლოგიური მდგომარეობისა და სარეკრეაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება.

პროგრამის დასაბუთება:

მწვანე სივრცეებს დიდი წვლილი შეაქვთ გარემოს შენარჩუნებაში. ისინი ფილტრავენ დამაბინძურებლებსა და მტვერს, ასევე უზრუნველყოფენ დაბალი ტემპერატურის შენარჩუნებას ურბანულ ტერიტორიებზე. მწვანე სივრცეები არეგულირებს ჰაერის ხარისხსა და კლიმატს, ამცირებს გლობალური დათბობის უარყოფით ზეგავლენას. ქ. ბათუმის მერია უზრუნველყოფს გამწვანების გეგმის მომზადებას, დამტკიცებასა და განხორციელებას. სტრატეგიის დოკუმენტი დაეყრდნობა მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის დოკუმენტს და შესაბამისი მიმართულებების საფუძველზე შეიმუშავებს კონკრეტულ ღონისძიებებს ქალაქის მწვანე სივრცეების მოწყობის, არსებულის მოვლა-შენახვისა და განვითარების მიმართულებით. მუნიციპალიტეტი ეკოლოგიური მდგომარეობის მდგრადობის მიზნით მიერთებულია სხვადასხვა საერთაშორისო ინიციატივებსა და პროგრამებზე, რომელთა თანახმადაც იღებს გარკვეული სახის ვალდებულებებს. პროგრამის ფარგლებში გაგრძელდება ქალაქის მწვანე სივრცეებისა და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვის, არსებულის რეაბილიტაციისა და ახალი სივრცეების მოწყობის სამუშაოები.

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 03 02

პროგრამის მიზანი:

ქალაქში ეკოლოგიურად სუფთა გარემოს უზრუნველყოფა, სარეკრეაციო და ტურისტული ინფრასტრუქტურის და გამწვანებული ტერიტორიის გაფართოება

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- პარკების, სკვერებისა და მოედნების ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია და მშენებლობა;
- ქალაქის გამწვანების ღონისძიებები;
- ა(ა)იპ ბოტანიკური ბაღი;

პროგრამის მოსალოდნელი საბოლოო შედეგი:

ქალაქში გაუმჯობესებულია ეკოლოგიური და საცხოვრებელი გარემო.

პრიორიტეტის დასახელება - განათლება (04 00)

პრიორიტეტის კავშირი შემდეგ მიმართულებებთან:

1. ინკლუზიური და ბავშვის საუკეთესო ინტერესებზე ორიენტირებული სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სისტემის დანერგვა;
2. ინკლუზიური განათლების სისტემის განვითარების ხელშეწყობა;
3. ადამიანური კაპიტალის განვითარება.

გაეროს მდგრადი განვითარების SDG მიზნები, რომელთა მიღწევასაც ემსახურება პრიორიტეტის ქვეშ მოქცეული პროგრამები:

1. მიზანი 4 - ხარისხიანი განათლება;
2. მიზანი 5 - გენდერული თანასწორობა;
3. მიზანი 8 - ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა;

პრიორიტეტის დასაბუთება:

ქალაქის ეკონომიკური და სოციალური პროგრესის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი რესურსი ადამიანური კაპიტალია. განათლება ქალაქის განვითარებისთვის გამორჩეულად პრიორიტეტული, გრძელვადიან შედეგზე გათვლილი სფეროა. შესაბამისად, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტისათვის მნიშვნელოვანია უწყვეტი სწავლის სისტემის განვითარების ხელშეწყობა.

მუნიციპალიტეტისთვის მნიშვნელოვანია განათლების თანაბარი ხელმისაწვდომობა როგორც ადრეული, ასევე სკოლამდელი ასაკის ბავშვებისთვის. პროგრამის ფარგლებში იგეგმება ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სისტემის განვითარება.

სააღმზრდელო პროცესის სრულყოფილად წარმართვის მიზნით აღმზრდელ პედაგოგთა გადამზადება, ჯანსაღი და უსაფრთხო გარემოს შექმნა, თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სისტემის უზრუნველყოფა.

მართალია უმაღლესი და პროფესიული განათლება, თვითმმართველობის ექსკლუზიურ უფლებამოსილებას არ წარმოადგენს, თუმცა, ბათუმის, როგორც დინამიურად მზარდი ქალაქისთვის, აუცილებელია კონკურენტუნარიანი, შესაბამისი კვალიფიკაციის კადრების განვითარება, ახალგაზრდების პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა, მათი უცხოეთში სტაჟირებისა და დეფიციტურ და მოთხოვნად სპეციალობებზე მომზადება - გადამზადების ხელშეწყობა. შესაბამისად, მუნიციპალიტეტისთვის პრიორიტეტულია ასევე, შრომის ბაზრის მოთხოვნების შესაბამისი ადგილობრივი კადრების განვითარების ხელშეწყობა.

აღნიშნულიდან გამომდინარე ამ მიმართულებით კვლავ გაგრძელდება, როგორც განთლების სფეროში მუნიციპალიტეტის ექსკლუზიური უფლებამოსილებიდან გამომდინარე პროგრამების ასევე, პროფესიული და უმაღლესი განათლების ხელშემწყობი პროგრამების განხორციელება.

პრიორიტეტის საშუალოვადიანი მიზანი:

ადრეული და სკოლამდელი აღზრდის სისტემის რეფორმის შესაბამისად, უზრუნველყოს თანამედროვე და სტანდარტების შესაბამისი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სისტემის შექმნა და ფუნქციონირება.

ქალაქში ადამიანური კაპიტალის განვითარების ხელშეწყობა კონკურენტუნარიანი თანამედროვე, ცვალებად შრომის ბაზარზე ადაპტირებული სამუშაო ძალის განვითარება, რომლებიც შეძლებენ მიღებული ცოდნის, კვალიფიკაციისა და კომპეტენციების სრულ და საზოგადოებისთვის სასარგებლოდ რეალიზებას.

სამოქმედო გეგმა:

პრიორიტეტის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი პროგრამების განხორციელება:

- სკოლამდელი აღზრდა და განათლება;
- პროფესიული განვითარებისა და უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა.
- ზოგადი განათლების ხელშეწყობა;

პროგრამა: სკოლამდელი აღზრდა და განათლება

საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მიხედვით მუნიციპალიტეტის მართვაში არსებული ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა

და განათლების დაწესებულებების შექმნა და მათი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა თვითმმართველი ერთეულის საკუთარ უფლებამოსილებას წარმოადგენს.

სკოლამდელი განათლება ბავშვის აკადემიური და სოციალური განვითარების მნიშვნელოვანი საფეხურია. ბავშვს, რომელიც ხარისხიან სკოლამდელ აღზრდას გადის, გაცილებით უკეთესი მაჩვენებელი აქვს სკოლაში და შემდგომ. სკოლამდელ განათლებაში ინვესტირება არის ერთ-ერთი საუკეთესო ინვესტირება არა მხოლოდ ბავშვში, არამედ საზოგადოებაში. სკოლისათვის და შემდგომი ცხოვრებისათვის მზაობის ხელშეწყობა მრავალმხრივი პროცესია და ასაკობრივი თავისებურებების გათვალისწინებით, ბავშვის სრულფასოვან პიროვნებად ჩამოყალიბების მყარ საფუძველს წარმოადგენს. როდესაც ბავშვი სათანადოდ არის განვითარებული სასკოლო მზაობის კუთხით, იგი ბევრად უფრო წარმატებულია განათლების შემდეგ ეტაპებზე (სკოლა, უმაღლესი სასწავლებელი და სხვა) და ეს მნიშვნელოვნად განსაზღვრავს მის ცხოვრებისეულ წინსვლას. საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მიხედვით მუნიციპალიტეტის მართვაში არსებული ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებების შექმნა და მათი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა თვითმმართველი ერთეულის საკუთარ უფლებამოსილებას წარმოადგენს.

„ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონი განსაზღვრავს მუნიციპალიტეტის ვალდებულებებსა და უფლებამოსილებებს სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სფეროში. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ძლიერი და მდგრადი სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების სისტემის უზრუნველყოფა ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრიორიტეტს წარმოადგენს. ქალაქის განვითარებასთან ერთად, მოთხოვნა სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებებზე დღითიდღე იზრდება. არსებული მუნიციპალური საბავშვო ბაღები რთულად უმკლავდებიან მოთხოვნის სრულად დაკმაყოფილებას, რაც ქმნის ახალი ბაღების მშენებლობის აუცილებლობას. გარდა ამისა, სააღმზრდელო პროცესის ხარისხიანად მიწოდება მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის მუდმივ განახლებასა და აღმზრდელთა პერმანენტულ პროფესიულ გადამზადებას მოითხოვს. სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების განვითარებისათვის ასევე მნივნელოვანია ამ მიმართულებით სხვადასხვა საერთაშორისო და ადგილობრივი პროექტების განხორციელება, ურთიერთობების დამყარება, ინფორმაციის გაცვლა და გამოცდილების გაცნობა - გაზიარება, ქართულ და უცხოურ სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების საზოგადოებებს შორის თანამშრომლობის განვითარებას, ასევე, აღმზრდელთა დაფასება და სტიმულირება.

არსებული სიტუაციის ანალიზიდან და მოქალაქეთა საჭიროებებიდან გამომდინარე, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტისთვის პრიორიტეტულია სახელმწიფო სტანდარტების შესაბამისი, საყოველთაოდ და თანაბრად ხელმისაწვდომი, ინკლუზიური სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების მომსახურების მიწოდების უზრუნველყოფა.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

განათლება

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 04 01

პროგრამის მიზანი:

სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა და ბავშვების განვითარებაზე ორიენტირებული სააღმზრდელო და საგანმანათ-ლებლო გარემოს შექმნა

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ა(ა)იპ „საბავშვო ბაღების გაერთიანება“;
- საბავშვო ბაღების შენობების მშენებლობა და კაპიტალური რეაბილიტაცია;

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

გაზრდილია სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დაწესებულებების ხელმისაწვდომობა და შექმნილია ბავშვების განვითარებაზე ორიენტირებული სააღმზრდელო გარემო

პროგრამა: პროფესიული განვითარებისა და უმაღლესი განათლების ხელშეწყობა

ქალაქის ეკონომიკური და სოციალური პროგრესის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი რესურსი ადამიანური კაპიტალია. განათლება ქალაქის განვითარებისთვის გამორჩეულად პრიორიტეტული, გრძელვადიან შედეგზე გათვლილი სფეროა. შესაბამისად, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტისათვის მნიშვნელოვანია უწყვეტი სწავლის სისტემის განვითარებისა და შრომის ბაზრის მოთხოვნებზე ორიენტირებული ადამიანური კაპიტალის განვითარების ხელშეწყობა.

ამ ეტაპზე ქალაქში ფუნქციონირებს 3 სახელმწიფო და 10-მდე კერძო უმაღლესი სასწავ-ლო დაწესებულება, რომელთაგანაც ყველაზე დიდი ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელწიფო უნივერსიტეტია. ბათუმში ასევე ხელმისაწვდომია პროფესიული განათლება. უმაღლესი და პროფესიული განათლება, თვითმმართველობის ექსკლუზიურ უფლებამოსილებას არ წარმო-ადგენს, თუმცა, ბათუმის, როგორც დინამიურად მზარდი ქალაქისთვის, აუცილებელია კონკურენტუნარიანი, შესაბამისი კვალიფიკაციის კადრების განვითარება, ახალგაზრდების პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა, მათი უცხოეთში სტაჟირებისა და დეფიციტურ და მოთხოვნად სპეციალობებზე მომზადება - გადამზადების ხელშეწყობა, ბათუმელი ნიჭიერი და მიზანდასახული ახალგაზრდების სტიმულირების გზით მათი აკადემიური მოსწრების ამაღლება, ასევე საზღვარგარეთ სამაგისტრო პროგრამებზე სწავლების ხელშეწყობა.

მნიშვნელოვანია ასევე სათანადო ყურადღება მიექცეს ბათუმის უმაღლესი სასწავლებლების ცნობადობის გაზრდას განათლების საერთაშორისო ბაზარზე. მომდევნო ოთხი წლის განმავლობაში ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია, უფლებამოსილების ფარგლებში, ხელს შეუწყობს ქალაქ ბათუმში ახალი, ევროპული საგანმანათლებლო დაწესებულებების გახსნასა და ფუნქციონირებას, განახორციელებს ბათუმის უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების მიერ ინიცირებული იმ პროექტების მხარდაჭერას, რომლებიც ითვალისწინებენ ამ საგანმანათლებლო დაწესებულებათა ცნობადობის გაზრდას. პრიორიტეტის ფარგლებში ასევე განხორციელდება უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების სამეცნიერო საქმიანობის ხელშეწყობა (კონფერენციების, ფორუმების და ა.შ. თანადაფინანება), ლექტორ-მასწავლებელთა საერთაშორისო საგანმანათლებლო და სამეცნიერო ღონისძიებებში მონაწილეობის/უცხოეთში სტაჟირების ხელშეწყობა. ბათუმში არსებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებათა განვითარება და ცნობადობის გაზრდა, იქნება გარანტი უფრო მეტი უცხოელის მოზიდვისა ბათუმის უმაღლეს სასწავლებლებში.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

განათლება

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 04 02

პროგრამის მიზანი:

ახალგაზრდების კვალიფიკაციის ამაღლებისა და შრომის ბაზარზე კონკურენტუნარიანი ახალგაზრდა კადრების ზრდის ხელშეწყობა, ბათუმელ ახალგაზრდებს შორის აკადემიური მოსწრების ამაღლების სტიმულირება, ბათუმში მოქმედი უმაღლესი და პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ცნობადობისა და კონკურენტუნარიანობის გაზრდის მხარდაჭერა.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- პროფესიული განვითარების ხელშეწყობა;
- სტიპენდია წარმატებული სტუდენტებისათვის;
- საგანმანათლებლო და სამეცნიერო პროექტების ხელშეწყობა.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

ხელშეწყობილია ბათუმელი ახალგაზრდების პროფესიული განვითრება, წახალისებულია ბათუმელი სტუდენტები. ხელშეწყობილია ბათუმში მოქმედი უმაღლესი და პროფესიული საგანმანათლებლო დაწესებულებების ცნობადობა.

პრიორიტეტი: კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი (05 00)

გაეროს მდგრადი განვითარების SDG მიზნები, რომელთა მიღწევასაც ემსახურება პრიორიტეტის ქვეშ მოქცეული პროგრამები:

1. მიზანი 3 - ხელმისაწვდომი ჯანდაცვა;
2. მიზანი 4 - ხარისხიანი განათლება;
3. მიზანი 5 - გენდერული თანასწორობა;
4. მიზანი 11 - მდგრადი ქალაქები და დასახლებები;

პრიორიტეტის დასაბუთება:

ქალაქის კულტურულ მრავალფეროვნებას აქვს უდიდესი ტრადიცია, ტოლერანტული თანაცხოვრებისა და განვითარების პოზიტიური გამოცდილება. კულტურული მრავალფეროვნება წარმოადგენს ქალაქის სიმდიდრეს და დემოკრატიული და სტაბილური განვითარების რესურსს. სწორედ ამიტომ, ბათუმისათვის პრიორიტეტულია თვითგამოხატვის, მრავალფეროვნებისა და საზოგადოების ტრადიციული ღირებულებების დაცვა და კულტურათა შორის დიალოგის გაღრმავება.

ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრება საზოგადოების კეთილდღეობის უზრუნველყოფის აუცილებელ პირობად მოიაზრება და ფიზიკური და სულიერი გაჯანსაღების გზაზე გადადგმული ნაბიჯია. ბათუმის მერია ხელს შეუწყობს მასობრივი სპორტის განვითარების ღონისძიებების განხორციელებას, მნიშვნელოვანია ასევე, სპორტის სხვადასხვა სახეობების პოპულარიზაცია, შესაბამისი ინფრასტრუქტურის განვითარება და თანაბარი ხემისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

მუნიციპალიტეტისთვის მნიშვნელოვანია ახალგაზრდების ქალაქის საზოგადოებრივ, ეკონომიკურ, კულტურულ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში ჩართულობის ხელშეწყობა. ამ მიზნით 2022 წლის მარტში ბათუმის მერიაში შეიქმნა ახალგაზრდული საბჭო, რომელიც 14 დან 29 წლამდე 15 ახალგაზრდისაგან შედგება.

პრიორიტეტის ფარგლებში იგეგმება სამოქალაქო განათლებისა და ცნობიერების ამაღლების, შემეცნებითი და სხვა გასართობი ღონისძიებები.

პრიორიტეტის კავშირი შემდეგ მიმართულებებთან

1. კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ხელშეწყობა;

2. არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და მისი პოპულარიზაციის მხარდაჭერა;

3. კულტურული ღონისძიებების მხარდაჭერა;

4. შემოქმედებითი საქმიანობის განვითარების ხელშეწყობა;

5. მრავალეთნიკური კულტურის განვითარების მხარდაჭერა;

9.1 მასობრივი და მაღალი მიღწევების სპორტის განვითარების ხელშეწყობა;

9.2 განვითარებისა და თვითრეალიზაციის შესაძლებლობები ბათუმელი ახალგაზრდებისათვის.

პრიორიტეტის საშუალოვადიანი მიზანი:

კულტურასა და სპორტზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლთა შენარჩუნება და დაცვა, ახალგაზრდების განვითარებისა და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ჩართვის შესაძლებლობების განვითარება.

სამოქმედო გეგმა:

პრიორიტეტის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი პროგრამების განხორციელება:

- სპორტის განვითარების ხელშეწყობა;
- მუნიციპალური სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარება და მოვლა-პატრონობა;
- კულტურული ღონისძიებები და ფესტივალები;
- კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობის ხელშეწყობა;
- კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და განვითარება;
- ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობა.

პროგრამა: სპორტის განვითარების ხელშეწყობა

სპორტის სფეროში თვითმმართველი ერთეულის უფლებამოსილებები განსაზღვრულია კანონმდებლობით (საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი," საქართველოს კანონი ,,სპორტის შესახებ'' და საქართველოს მთავრობის 2014 წ. 04.04 #601 განკარგულება „სპორტის სახელმწიფო პოლიტიკის დოკუმენტის" დამტკიცების შესახებ).

საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის" მიხედვით მუნიციპალიტეტი უფლებამოსილია განახორციელოს ღონისძიებები ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების მიზნით.

ადამიანისათვის ფიზიკური აქტივობა აუცილებელია, იგი პირდაპირ გავლენას ახდენს მის როგორც ფიზიკურ, ისე გონებრივ განვითარებაზე, ის აძლიერებს იმუნიტეტს და ანვითარებს ტვინის უჯრედებს. სპორტი ხელს უწყობს სულიერად და ფიზიკურად ჰარმონიულად განვითარებული პიროვნების ფორმირებას, სპორტს გააჩნია როგორც აღმზრდელობითი, ისე გამაჯანსაღებელი ფუნქცია. სპორტით დაკავება საუკეთესო საშუალებაა ჭარბი წონის, სიგარეტზე დამოკიდებულების, თუ სხვა მანკიერი თვისების თავიდან ასარიდებლად.

სპორტის სახელმწიფო პოლიტიკის დოკუმენტის მიხედვით:

- ჯანდაცვის სტასტისტიკური მონაცემების საფუძველზე მოსახლეობაში პროგრესულად არის გაზრდილი არაგადამდებ დაავადებათა მაჩვენებლების სიხშირე, განსაკუთრებით ბავშვებსა და მოზარდებში (ტანადობის დარღვევა, სკოლიოზი, კიფოზი, ჭარბწონიანობა, გულსისხლძარღვთა, სიმსივნური და სხვა არაგადამდები დაავადებები).

- დაბალია მოსახლეობის ფიზიკური აქტივობისა და მასობრივ სპორტში ჩართულობის მაჩვენებლები, რასაც ადასტურებს „სოციოლოგიური და მარკეტინგული კვლევების ცენტრის“ მიერ 2013 წლის ზაფხულში ჩატარებული კვლევების მონაცემები. სიტუაციას აუარესებს ახალგაზრდებში სხვადასხვა არაჯანსაღ გასართობთა მზარდი პოპულარობა (კომპიუტერული თამაშები, ტოტალიზატორი, კაზინო და სხვა).

აღნიშნულის გათვალისწინებით, მუნიციპალიტეტისათვის მნიშვნელოვანია მოსახლეობაში და განსაკუთრებით მოზარდ თაობაში ფიზიკური აქტივობისა და განათლების ხელშეწყობა, ჯანსაღი ცხოვრების წესის პრინციპების დამკვიდრება, მასობრივი და მაღალი მიღწევების სპორტის პოპულარიზაცია.

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ხედვა სპორტის მიმართულებით უკავშირდება მასობრივ სპორტში ჩართვის ხელმისაწვდომობის ამაღლებას, რაც თავის მხრივ ხელს შეუწყობს ადგილობრივი პროფესიული სპორტული გაერთიანებების განვითარებას.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 05 01

პროგრამის მიზანი:

მასობრივი სპორტის განვითარების ხელშეწყობა, ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაცია, სპორტზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა და სპორტული მიღწევების გაუმჯობესების ხელშეწყობა.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- მასობრივი სპორტის განვითარების ხელშეწყობა;
- სპორტული საკლუბო გუნდების მხარდაჭერა;
- ა(ა)იპ საჭადრაკო კლუბი „ნონა“;
- ა(ა)იპ ბათუმის საცხენოსნო კლუბი;

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

უზრუნველყოფილია საზოგადოების ჩართულობა სპორტის სხვადასხვა სახეობებში. გაუმჯობესებულია ბათუმელი სპორტსმენების სპორტული მიღწევები.

პროგრამა: მუნიციპალური სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარება და მოვლა-პატრონობა

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტისათვის მნიშვნელოვან პრიორიტეტს წარმოადგენს ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება, მასობრივი სპორტის განვითარება და სპორტის ხელმისაწვდომობის გაზრდა. სპორტულ ცხოვრებაში მოსახლეობის ჩართულობა და სპორტის განვითარების ხელშეწყობა წარმოუდგენელია მოწესრიგებული და თანამედროვე სტანდარტების გათვალისწინებით მოწყობილი ინფრასტრუქტურისა და სპორტული ბაზების გარეშე. მიუხედავად იმისა, რომ წლებია ქალაქის მასშტაბით მოეწყო ათეულობით მინი სპორტული მოედანი, მაინც არასაკმარისია მათი რაოდენობა.

აღნიშნულის გათვალისწინებით ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია ხელს შეუწყობს მასობრივი სპორტის მნიშვნელობის შესახებ ცნობიერების ამაღლებას, უზრუნველყოფს მასობრივი სპორტულ-გამაჯანსაღებელი ღონისძიებების ჩატარებას, ასაკობრივი ჯგუფების განვითრების ხელშეწყობას, შშმ და განსაკუთრებული საჭიროებების მქონე პირთა ჩართვას სპორტულ აქტივობებში და მათთვის შესაბამისი სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარების ხელშეწყობას. იგეგმება არსებული სპორტული ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია-ადაპტირება და ახალი ინფრასტრუქტურის განვითარება.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 05 02

პროგრამის მიზანი:

მუნიციპალური სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარება, მშენებლობა-რეაბილიტაცია, და მოვლა-პატრონობა. სპორტული სექციების განმვითარების ხელშეწყობა.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ა(ა)იპ - ბათუმის სპორტული ცენტრი;
- სასპორტო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა და რეაბილიტაცია.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

გამართულია და განახლებულია მუნიციპალური სპორტული ინფრასტრუქტურა, ხელშეწყობილია ცენტრთან არსებული სპორტული სექციები.

პროგრამა: კულტურული ღონისძიებები და ფესტივალები

უკანასკნელი ათწლეულების განმავლობაში ქალაქში რეგულარულად იმართება საერთაშორისო და რეგიონული მასშტაბის ფესტივალები და კულტურული ღონისძიებები, რაც ქალაქის პოპულარიზაციას და ცნობადობის გაზრდას უწყობს ხელს. ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრიორიტეტს წარმოადგენს ბათუმის, როგორც შავი ზღვის რეგიონის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კულტურული ცენტრის განვითარება.

ბათუმის მუნიციპალიტეტისათვის უმნიშველოვანესი გამოწვევაა კულტურული მრავალფეროვნების დაცვა და სხვადასხვა კულტურის შეუზღუდავი თვითგამოხატვის უზრუნველყოფა, სპეციალურ საჭიროებათა მქონე პირებისა და ეთნიკური ჯგუფების ბათუმის კულტურულ ცხოვრებაში ჩართულობა, კულტურული მრავალფეროვნების ხელშეწყობა, კულტურის საყოველთაო ხელმისაწვდომობა საზოგადოებისთვის, რაც თავად კულტურის განვითარებისთვისაც ერთობ მნიშვნელოვანია.

მუნიციპალიტეტისათვის პრიორიტეტულია, ყველას მიეცეს თანაბარი შესაძლებლობა, ისარგებლოს მუნიციპალური სერვისებით, მონაწილოება მიიღოს მერიის მიერ გამოცხადებულ კონკურსებსა და მერიის მიერ ორგანიზებულ კულტურულ ღონისძიებებში.

პროგრამის მეშვეობით განხორციელდება კულტურის პოპულარიზაცია და გაიზრდება კულტურის ხელმისაწვდომობა, დაცული იქნება თვითგამოხატვის მრავალფეროვნება, ადგილობრივ ხელოვანებს მიეცემათ საკუთარი შესაძლებლობების გამოვლენის საშუალება, უზრუნელყოფილი იქნება კულტურულ ცხოვრებაში შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა და ეთნიკურ უმცირესობათა ჩართულობა, საზოგადოების ტრადიციული ღირებულებების დაცვა და სხვადასხვა კულტურის შეუზღუდავი თვითგამოხავატვისა და კულტურათა შორის დიალოგის გაღრმავება.

ვინაიდან კულტურული ტურიზმის როლი მეტად მნიშვნელოვანია ქალაქის განვითა-რებისათვის, მომდევნო ოთხი წლის განმავლობაში, ტურისტულ სეზონზე, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიის ორგანიზებითა და სხვადასხვა უწყებებთან კოორდინაციით მოეწ-ყობა მასშტაბური კულტურულ-სანახაობრივი ღონისძიებები, რომლებშიც მთელი სეზონის განმავლობაში ჩაერთვებიან პოპულარული ქართველი და უცხოელი შემოქმედები. კულტუ-რული აქტივობები მორგებული იქნება ყველა თაობის ადამიანებისათვის და სანახაობრივად საინტერესო და მრავალფეროვანი როგორც ადგილობრივი, ასევე უცხოელი სტუმრებისათვის.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:
კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი
პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები
პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 05 03

პროგრამის მიზანი:

ქალაქის კულტურული ცხოვრების გამრავალფეროვნება, ხელმისაწვდომობის ხელშეწყობა და პოპულარიზაცია.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- კულტურული ღონისძიებების მართვა;
- ღირსშესანიშნავ დღეებთან დაკავშირებული კულტურული ღონისძიებები;
- კულტურული მრავალფეროვნების ხელშეწყობა;
- საერთაშორისო ფესტივალების მხარდაჭერა;
- კულტურის სფეროში თავისუფალი ინიციატივების მხარდაჭერა;
- შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა ინკლუზიური შემოქმედებითი აქტივობების ხელშეწყობა

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

ხელშეწყობილია ქალაქში კულტურული პროექტების განხორციელება და ხელმისაწ-ვდომობა.

პროგრამა: კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობის ხელშეწყობა

საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მიხედვით მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ საკუთარ უფლებამოსილებას წარმოადგენს ადგილობრივი თვითმყოფადობის, შემოქმედებითი საქმიანობისა და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და განვითარება; მუნიციპალიტეტის მართვაში არსებული ბიბლიოთეკების ფუნქციონირების უზრუნველყოფა და ახალი ობიექტების მშენებლობა.

მრავალსაუკუნოვანი ქართული ფოლკლორი ღირსეულ ადგილს იკავებს საქართველოს კულტურულ მემკვიდრეობაში. მასში ასახულია ჩვენი ხალხის ყოფა-ცხოვრება, ქართველი ერის თვითმყოფადობა და ეთნოკულტურა.

თანამედროვე და კლასიკური მუსიკის ხელშეწყობით, ხელმისაწვდომია კულტურისა და შემოქმედების ტრადიციული და თანამედროვე ფორმების, ტრადიციული და ახალი ტექნოლოგიების თანაარსებობის, საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფების მონაწილეობის თანაბარი ხელშეწყობა. 2021 წელს ქ. ბათუმს UNESCO-ს მუსიკის ქალაქის წოდება მიენიჭა. ამ ტიტულით, ბათუმი პირველი ქალაქია საქართველოში, რომელიც UNESCO-ს შემოქმედებითი ქალაქების ქსელს შეუერთდა. ქსელის მიზანია საერთაშორისო თანამშრომლობის გაძლიერება ხელოვნების სფეროში. ამჟამად კავშირი აერთიანებს მსოფლიოს 90 ქვეყნის 295 ქალაქს, რომლებიც მედიახელოვნების, მუსიკის, კინემატოგრაფიის, გასტრონომიის, დიზაინის, ფოლკლორისა და ხელნაკეთი ნივთების მიმართულებით, პროექტებს ახორციელებენ.

ა(ა)იპ „აკაკი წერეთლის სახელობის ქალაქ ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკის“ სრულფასოვანი ფუნქციონირებით, ხელი შეეწყობა ეროვნული ლიტერატურის, მემკვიდრეობის დაცვის, კოლექციებისა და საარქივო მასალების გაციფრულებას, ინტერნეტ - ბიბლიოთეკების მრავალფუნქციურ დაწესებულებად ჩამოყალიბებას, მოსახლეობის საგანმანათლებლო საქმიანობას, სოციალიზაციისა და საჯარო მომსახურებათა ხელმისაწვდომობას.

ხელოვანთა პროფესიული განვითარებისა და ცნობადობის გაზრდისთვის მნივნელობანია მათი სხვადასხვა საერთაშორისო და ადგილობრივ კულტურულ პროექტებში მონაწილეობა, ურთიერთობების დამყარება, ინფორმაციის გაცვლა და გამოცდილების გაცნობა-გაზიარება.

შემოქმედებითი ინდუსტრიების განვითარება მრავალმხრივ მნიშვნელოვანია. მას მნიშვნელოვანი წვლილის შეტანა შუძლია სხვადასხვა სფეროს და ზოგადად ჩვენი ქალაქის წინსვლაში. შემოქმედებითი ინდუსტრიები გაზრდიან ქალაქის საერთაშორისო იმიჯს და კულტურული ტურიზმის ხელშეწყობის გზით გააძლიერებენ ეკონომიკას. განვითარებული შემოქმედებითი სექტორი უზრუნველყოფს კონკურენტუნარიანი პროდუქტების და მომსახურებების წარმოებას, როგორც კულტურის, ისე სხვა სექტორებში. შესაბამისად, შემოქმედებითი ინდუსტრიების ხელშეწყობა წარმოადგენს ჩვენი ქალაქის პრიორიტეტს.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 05 04

პროგრამის მიზანი:

კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობისა და შემოქმედებით ინდუსტრიების განვითარების ხელშეწყობა, ბათუმელ ხელოვანთა მხარდაჭერა.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ფოლკლორის ხელშეწყობა;
- თანამედროვე მუსიკის ხელშეწყობა;
- კლასიკური მუსიკის ხელშეწყობა;
- ხელოვანთა ხელშეწყობა;
- ა(ა)იპ - აკაკი წერეთლის სახელობის ქ. ბათუმის საჯარო ბიბლიოთეკა;
- შემოქმედებითი ინდუსტრიების ხელშეწყობა.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

ხელშეწყობილია კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებების საქმიანობა და გაზრდილია ბათუმელ ხელოვანთა ცნობადობა.

პროგრამა: კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა და განვითარება

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა განსაკუთრებულად მნიშვენლოვანია პატარა ქალაქებისთვის. ბათუმისათვის, როგორც ტურისტული ქალაქისათვის კულტურულ სანახაობათა, ტრადიციული არქიტექტურისა და ისტორიულ-კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა-შენარჩუნება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია. ბათუმის ძირითადი ღირსშესანიშნავი ადგილები, რომლებიც ტურისტების ინტერესის სფეროს წარმოადგენენ სწორედ კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებია. ბათუმს ტურისტული და მატერიალური კულტურის პოტენციალი აძლევს იმის შესაძლებლობებს, რომ ტურიზმის ბაზარზე ადგილი დაიკავოს, შექმნას ტურისტულ ბიზნესში ინვესტიციების განხორციელების და კონკურენციისთვის ხელსაყრელი გარემო პირობები, დამატებითი სამუშაო ადგილები და შემოსავალი, ხელი შეუწყოს ადგილობრივი შესაძლებლობების წარმოჩენას, რაც საბოლოო ჯამში ქალაქის განვითარებასა და ცხოვრების დონის გაუმჯობესებას შეუწყობს ხელს.

სსიპ აჭარის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოსგან მოწოდებული ინფორმაციის თანახმად, ბათუმში 277 მატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლია, მათგან 269 - ურბანული და 8 - საკულტო. ძეგლების უმეტესობა ავარიულ მდგომარეობაშია და ესაჭიროება რეაბილიტაცია.

საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ მე-16 მუხლის თანახმად, მუნიციპალიტეტის საკუთარი უფლებამოსილებაა ადგილობრივი მნიშვნელობის კულტურის ძეგლთა მოვლა-შენახვა, რეკონსტრუქცია და რეაბილიტაცია. აღნიშნული უფლებამოსილების აღსრულების მიზნით, 2017 წელს, სსიპ აჭარის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოსა და ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიას შორის გაფორმდა მემორანდუმი, რომლის ფარგლებში ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია მზადყოფნას გამოხატავს დააფინანსოს და რეაბილიტაცია ჩაუტაროს სააგენტოსთან ერთად შერჩეულ, ქ. ბათუმში არსებულ, კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებს.

კულტურული მემკვიდრეობის გამოვლენა, დაცვა, ინტერპრეტაცია და გამოყენება სოციალური და ეკონომიკური წინსვლის აუცილებელი პირობაა. კულტურული მემკვიდრეობა სულიერი და მატერიალური განვითარების მატიანე, ერის თვითშეგნების ჩამოყალიბებისა და თვითმყოფადი ეროვნული კულტურის უწყვეტობის წინაპირობა და კაცობრიობის საერთო საგანძურის განუყოფელი ნაწილია. ქალაქისათვის თავისი ისტორიული და კულტურული წარსულის დაცვა-შენარჩუნება უმნიშვნელოვანესია. ამდენად, მომდევნო ოთხი წლის განმავლობაში გაგრძელდება აღნიშნული პროგრამის განხორციელება.

პროგრამა ითვალისწინებს სსიპ აჭარის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის სააგენტოსთან მჭიდრო კოორდინაციით, სარეაბილიტაციო ძეგლების შერჩევას და სარეაბილიტაციო-სარესტავრაციო სამუშაოების განხორციელებას. ასევე, პროგრამის ფარგლებში, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის მიზნით, განხორციელდება კულტურულ-საგანმანათლებლო-სამეცნიერო საქმიანობის ხელშეწყობა და გამოიცემა კატალოგები, რომლებშიც ასახული იქნება ბათუმის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები, განხორციელდება კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისა და შენარჩუნების მიზნით განსახორციელებელი პროექტების ხელშეწყობა.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 05 05

პროგრამის მიზანი:

კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლთა შენარჩუნება და დაცვა. კულტურულ-საგანმანათლებლო-სამეცნიერო საქმიანობის ხელშეწყობა

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების რეაბილიტაცია;
- კულტურულ-საგანმანათლებლო-სამეცნიერო პროექტების მხარდაჭერა;
- არამატერიალური კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისა და შენარჩუნების მიზნით განსახორციელებელი პროექტების ხელშეწყობა.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

დაცული და შენარჩუნებულია კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები, ხელშეწყობილია კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობა.

პროგრამა: ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობა

ახალგაზრდების განვითარებისა და მონაწილეობის ხელშეწყობა ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური და დემოკრატიული განვითარების წინაპირობაა. რაც ქმნის იმის აუცილებელ საჭიროებას, რომ ხელშეწყობილი იქნას ახალგაზრდების პიროვნული, სოციალური, ინტელექტუალური და ღირებულებითი განვითარება, მხარდაჭერილი იქნას ახალგაზრდების შესაძლებლობების გამოვლენა და პოტენციალის რეალიზება და ხელშეწყობილი იქნას ახალგაზრდების ჩართვა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

თანამედროვე სამყაროში, გლობალიზაციის პირობებში, ახალგაზრდები უამრავი გამოწვევის წინაშე დგანან, სწრაფად ცვალებადი გარემო, ტექნოლოგიების განვითარება და კონკურენცია, განსაკუთრებით მაღალ მოთხოვნებს უყენებენ ახალგაზრდებს. ამიტომ, სახელმწიფოს მხრიდან გარდა ფორმალურისა, საჭიროა არსებობდეს ხელმისაწვდომი არაფორმალური საგანმანათლებლო პროგრამები იმისთვის, რომ უზრუნველყოფილი იყოს ახალგაზრდების სრულყოფილი განვითარების შესაძლებლობები და მათი აღჭურვა თანამედროვეობისა და მომავლისთვის საჭირო გამჭოლი კომპეტენციებით.

აღიარებულია, რომ სახელმწიფო უფლება-მოვალეობების განხორციელება, ხელისუფლების იმ ორგანოების მიერ უკეთ სრულდება, რომლებიც ყველაზე ახლოს არიან მოქალაქეებთან. ადგილობრივი თვითმმართველობა კი, ადგილობრივ ახალგაზრდებთან, ყველაზე დაახლოებული ორგანოა, რაც მუნიციპალიტეტს აძლევს იმის საშუალებას, ხელი შეუწყოს ადგილობრივი ახალგაზრდების განვითარებას.

სახელმწიფო ახალგაზრდობის პოლიტიკის თანახმად, საქართველოში ახალგაზრდის ასაკად განსაზღვრულია 14-29 წელი. აღნიშნული ასაკობრივი ჯგუფი, თავის მხვრივ იყოფა შემდეგ ასაკობრივ კატეგორიებად: 14 - 17, 18 - 21, 24 - 25, 26-29, ყოველი ასაკობრივი კატეგორია ხასიათდება განსხვავებული ინტერესებითა და საჭიროებებით.

ადამიანის ასაკობრივი განვითარების თეორიების თანახმად, სხვადასხვა ასაკში, ახალგაზრდებს განსხვავებული საჭიროებები და ინტერესები გააჩნიათ, შესაბამისად მნიშვნელოვანია, რომ ახალგაზრდების განვითარების ხელშეწყობისთვის საჭირო პროგრამების დაგეგმვის დროს, არსებული გამოწვევებისა და ინტერესთა კვლევებით დადასტურებული მტკიცებულებების გარდა, გათვალისწინებული იქნას ასაკობრივი განვითარებისთვის დამახასიათებელი თავისებურებებიც და ინტერესებიც. მაგალითად,

14-დან 18 წლამდე ასაკის განვითარების ასაკობრივი განვითარების მახასიათებლებია ინტერესის გამოვლენა იმ ცოდნის მიმართ, რაც ფორმალური განათლების ფარგლებს სცილდება, ახალგაზრდებს ამ ასაკში აქვთ შემოქმედებითობის მოთხოვნილება, ინტერესი მხატვრული ლიტერატურისადმი და თანატოლებთან ურთიერთობის მოთხოვნილება. უყალიბდებათ თვითშეფასება, მსოფლმხედველობა, ლოგიკური აზროვნება და წარმოსახვის უნარი.

18-დან 24 წლის ახალგაზრდების მთავარი საზრუნავი განათლების მიღებაა, რომელიც უზრუნველყოფს მათ ინტეგრაციას შრომის ბაზარზე. ამ ასაკში ახალგაზრდების ინტერესია ასევე, დამოუკიდებელი ცხოვრების დაწყება და საზოგადოების სრულფასოვან წევრად ჩამოყალიბება. ეს ასაკობრივი პერიოდი ასევე დაკავშირებულია ასოციალური ქცევის, სოციალურ ურთიერთობებში პრობლემების, წარუმატებელი კარიერული არჩევანის, სიღარიბისა და სხვა რისკებთან.

საზოგადოებაში ახალგაზრდების ინტეგრაცია დამოკიდებულია მასზე, თუ როგორ არის დაცული ახალგაზრდების საჭიროებები და ინტერესები სხვადასხვა სექტორებში, როგორიცაა დასაქმება, განათლება, სოციალური და ჯანმრთელობის დაცვა. აღნიშნულის მიღწევისთვის, ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორი სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ პირველ რიგში, ახალგაზრდები გათვითცნობიერებულნი და ინფორმირებულნი უნდა იყვნენ თავიანთი უფლებების შესახებ და აღჭურვილნი ყველა იმ კომპეტენციებით, რაც დაეხმარებათ მათ დაიცვან თავიანთი უფლებები და მოითხოვონ უკეთესი პირობები განათლების, დასაქმების, ჯანდაცვისა და სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებითვის და თავადაც, შეიტანონ წვლილი მდგომარეობის გაუმჯობესებაში. რისი მიღწევისთვისაც მათ ესაჭიროებათ მხარდაჭერა და არაფორმალურ განათლებასთან ხელმისაწვდომობა. 25 წელს ზემოთ ახალგაზრდების ძირითადი მიზანია იყვნენ საზოგადოების სრულფასოვანი, დამოუკიდებელი წევრები, მოახდინონ შრომის ბაზარზე მათი მდგომარეობის სტაბილიზაცია და დაიწყონ ოჯახური ცხოვრება.

როდესაც ახალგაზრდებს აქვთ განცდა, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობა მხარს უჭერს მათ განვითარებას, რეალიზებას და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მონაწილეობას, და მათი ინტერესების გათვალისწინებით მოქმედებს, ასეთ შემთხვევაში, ახალგაზრდების სოციალური პასუხიმგებლობა, მოქალაქოებრივი თვითშეგნება, პიროვნული განვითარების დონე, ეკონომიკური მდგომარეობა, თუ ყოფითი ცხოვრება თანდათანობით უმჯობესდება და იცვლება უკეთესობისკენ.

2021 წლის მონაცემებით, ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტში 14 - 29 წლის ასაკის 36 897 ახალგაზრდაა რეგისტრირებული. მათ განვითარებაზე ზრუნვა კი, პირდაპირ აისახება ქალაქისა და ქვეყნის მომავალ კულტურულ, სოციალურ, დემოკრატიულ, ეკონომიკურ და მდგრად განვითარებაზე.

საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის" მე-16 მუხლის მე-4 პუნქტის მიხედვით, მუნიციპალიტეტი უფლებამოსილია ადგილობრივ დონეზე ხელი შეუწყოს ახალგაზრდული პოლიტიკის განვითარებას.

საქართველოს პარლამენტის 2020 წლის 17 ივლისის №7054 დადგენილების „2020–2030 წლებისთვის საქართველოს ახალგაზრდული პოლიტიკის კონცეფცია“, თანახმად კი, ადგილობრივმა ხელისუფლებამ თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, ხელი უნდა შეუწყოს კონცეფციით განსაზღვრული სტრატეგიული პრიორიტეტების განხორციელებას, აგრეთვე მუნიციპალიტეტების დონეზე ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებას. კონცეფციით გათვალისწინებული მიზნების მისაღწევად კონცეფცია განსაზღვრავს 5 სტრატეგიულ პრიორიტეტს და 22 მოსალოდნელ შედეგს, მათ შორისაა: საზოგადოებრივ ცხოვრებასა და დემოკრატიულ პროცესებში ახალგაზრდების აქტიური მონაწილეობა, ახალგაზრდების

განვითარებისა და მათი პოტენციალის რეალიზების ხელშეწყობა, ახალგაზრდების ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა, ახალგაზრდების ეკონომიკური გაძლიერება, ცენტრალურ და მუნიციპალიტეტების დონეებზე სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის მართვის სრულყოფა. აღნიშნული სტრატეგიული მიმართულებების შესრულებაზე პასუხისმგებელი არიან საქართველოს ცენტრალური და ადგილობრივი ხელისუფლებები.

2021 წლის 13 აპრილს ქ.ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიასა და სსიპ - ახალგაზრდობის სააგენტოს შორის დადებული ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმის საფუძველზე, ბათუმის მუნიციპალიტეტის მიერ უნდა შემუშავდეს ახალგაზრდობის განვითარების მუნიციპალური სტრატეგიის დოკუმენტი, რომლიც დაეყრდნობა „2020–2030 წლებისთვის საქართველოს ახალგაზრდული პოლიტიკის კონცეფციას“, ლოკალურ დონეზე ჩატარებული კვლევის მტკიცებულებებს და დაინტერესებულ მხარეებთან კონსულტაციების შედეგებს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ქალაქ ბათუმში მცხოვრები ახალგაზრდების სრულფასოვანი განვითარების მხარდაჭრისა და ხელშეწყობის მიზნით, „ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობის" პროგრამის ფარგლებში, 2023-2026 წლებში ბათუმში მცხოვრები და რეგისტრირებული ახალგაზრდებისთვის იმოქმედებს ახალგაზრდული სივრცისა და არაფორმალური განათლების სერვისები (მასში გაერთიანებული იქნება ახალგაზრდებში საჭირო კომპეტენციების განვითარების ხელშემწყობი ღონისძიებები), რომლის ფარგლებშიც, იმოქმედებს თემატური კლუბები, ჩატარდება ტრენინგები, ვორქშოფები და სხვა აქტივობები. მხარდაჭერილი იქნება ინტელექტუალური და შემეცნებითი პროექტების ჩატარება და ხელშეწყობილი იქნება ახალგაზრდების მონაწილეობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, მათ შორის, იფუნქციონირებს ახალგაზრდული საბჭო, მოხალისეთა კლუბი, ჩატარდება ახალგაზრდული ფორუმი და დაფინანსდება ახალგაზრდების ინიციატივები, გარდა აღნიშნულისა, ახალგაზრდებს ექნებათ შესაძლებლობა შეიკრიბონ უსაფრთხო, თავისუფალ და საგანმანათლებო ახალგაზრდულ სივრცეში კერძოდ, ქვეპროგრამის „ახალგაზრდული ცენტრის" განხორციელებისთვის გამოყოფილ ფართში, იმსჯელონ აქტუალურ და მათთვის საინტერესო თემებზე, გამოავლინონ თავიანთი შესაძლებლობები, კულტურული მისწრაფებები და გაუზიარონ თანატოლებს თავიანთი ინტერესები და თავისუფალი დრო საინტერესოდ და პროდუქტიულად დახარჯონ. არაფორმალური განათლებისა და ახალგაზრდული სივრცეების სერვისებით ახალგაზრდების დაინტერესებისა და მიზიდვის მიზნით, უკვე არსებულ ახალგაზრდულ ცენტრში მოეწყობა გასართობი სივრცე, რაც ახლგაზრდების მოზიდვის მნიშვნელოვანი საშუალება იქნება და ახალგაზრდების ჩართულობასა და ახალგაზრდების განვითარების ხელშემწყობი პროგრამებით დაინტერესებას გაზრდის, ამავდროულად ხელს შეუწყობს ახალგაზრდების თავისუფალი დროის რაციონალურად გამოყენებას, დასვენებისა და გართობის უფლების რეალიზებას,

საერთო ინტერესების მქონე ახალგაზრდების დაახლოებასა და ერთობლივად ინიციატივებისა და იდეების განხილვას, პროექტების შექმნასა და განხორციელებას.

არაფორმალური განათლებისა და ახალგაზრდული სივრცის სერვისებზე რაც შეიძლება მეტი ახალგაზრდის ხელმისაწვდომობის მიზნით, ქალაქის ცენტრისგან დაშორებულ უბნებშიც მოეწყობა ახალგაზრდული სივრცეები, რომლებშიც ასევე ხელმისაწვდომი იქნება არაფორმალური განათლების სერვისიც, რაც საშუალებას მისცემს ქალაქის ცენტრიდან მოშორებით მცხოვრებ ახალგაზრდებს ადგილზე მიიღონ ის სერვისები, რასაც ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია ახალგაზრდების განვითარების მხარდაჭრის, კერძოდ კი ახალგაზრდული სივრცის ხელმისაწვდომობისა და არაფორმალური განათლების ხელშეწყობის ფარგლებში ახორციელებს.

დაგეგმილი ახალგაზრდული საქმიანობა ხელს შეუწყობს, ახალგაზრდების პიროვნულ, გონებრივ, ფიზიკურ, სოციალურ, კულტურულ, პროფესიულ თუ ეკონომიკურ განვითარებას და მნიშვნელოვნად უზრუნველყოფს დანაშაულის, დისკრიმინაციის, ძალადობის, არაჯანსაღი ცხოვრების წესისა და მავნე ნივთიერებების მოხმარების პრევენციას ახალგაზრდებში.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

კულტურა, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 05 06

პროგრამის მიზანი:

ახალგაზრდობის გააქტიურება და სამოქალაქო აქტივობებში ჩართვა, ახალგაზრდული ინიციატივების წახალისება, ახალგაზრდების შესაძლებლობების რეალიზება და მათი სამოქალაქო ცნობიერების ამაღლების ხელშეწყობა;

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ახალგაზრდული ცენტრი;
- ინტელექტუალური და შემეცნებითი პროექტების მხარდაჭერა;
- ახალგაზრდების დასაქმების ხელშეწყობა;

მიმდინარეობს მუშაობა შემდგომში დამატებით ახალგაზრდული სივრცეების მოწყობის, ახალგაზრდული ორგანიზაციების განვითარების ხელშეწყობის, ახალგაზრდული მუშაკების მუნიციპალური სერვისის დანერგვის, საინფორმაციო-საკომუნიკაციო და ინოვაციური ტექნოლოგიების სივრცის მოწყობის ქვეპროგრამების შექმნის მიზნით.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

შექმნილია ახალგაზრდების განვითარებაზე ორიენტირებული გარემო. უზრუნველყოფილია ახალგაზრდების საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ჩართულობა და ხელშეწყობილია მათი სამოქალაქო ინიციატივები.

პრიორიტეტის დასახელება - ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა (06 00)

პრიორიტეტის კავშირი შემდეგ მიმართულებებთან:

1. ჯანმრთელობის დაცვის სერვისებზე თანაბარი ხელმისაწვდომობის მხარდაჭერა და უსაფრთხო გარემოს შექმნა მოქალაქეებისათვის;

2. სოციალური თანასწორობის უზრუნველყოფის ხელშეწყობა;

3. სოციალური (საზოგადოებრივი) რისკების მართვის მექანიზმებისა და მოსახლეობის ცხოვრების დონის გაუმჯობესება, ცხოვრების გარანტირებული მინიმუმის შექმნა.

გაეროს მდგრადი განვითარების SDG მიზნები, რომლეთა მიღწევასაც ემსახურება პრიორიტეტის ქვეშ მოქცეული პროგრამები:

1. მიზანი 1 - სიღარიბის ყველა ფორმის აღმოფხვრა;
2. მიზანი 2 - შიმშილის აღმოფხვრა;
3. მიზანი 3 - ხელმისაწვდომი ჯანდაცვა;

პრიორიტეტის დასაბუთება:

მოსახლეობისთვის სამედიცინო მომსახურებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა და ასევე სოციალური უზრუნველყოფის სისტემის გაუმჯობესება საქართველოს მთავრობისთვის მნიშვნელოვან პრიორიტეტს წარმოადგენს, რაც განსაზღვრულია საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიით - „საქართველო- 2020“. ამ სფეროში პროგრამების დაგეგმვა-განხორციელება მიმდინარეობს ასევე, რეგიონული ხელისფლების დონეზეც, თუმცა, სახელმწიფო და რეგიონალური დაფინანსების პროგრამების არსებობის მიუხედავად, მოსახლეობის ნაწილს, დაბალი შემოსავლებისა და სამედიცინო მომსახურების მაღალი ფასების გამო, არ აქვს საშუალება დაფაროს ის ხარჯები, რომლებიც სრულად არ იფარება ამ პროგრამებით, შესაბამისად, მუნიციპალიტეტისათვის მნიშვნელოვანი და პრიორიტეტულია ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სფეროში პროგრამების განხორციელება.

აღსანიშნავია, რომ ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიამ 2019 წელს შეიმუშავა ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის პოლიტიკის დოკუმენტი, რომლიც ეფუძნება იმ ძირითად საერთაშორისო და ეროვნულ დონეზე აღიარებულ პრინციპებსა და ფასეულობებს,

რომელიც ითვალისწინებს ადამიანის უფლებათა დაცვას და სოციალური უთანასწორობის აღმოფხვრას.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის საშუალოვადიან პრიორიტეტს წამოადგენს სოციალური თანასწორობის უზრუნველყოფა ქალაქის მოსახლეობისთვის, რაც დაკავშირებულია მკურნალობასთან და რეაბილიტაციასთან არსებული ხარჯების შემცირებასთან სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვის, ასევე საზოგადოების მოწყვლადი ჯგუფებისა და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების სოციალურ რეაბილიტაციისა და საზოგადოებაში ინტეგრაციის ხელშეწყობა, მათთვის ცხოვრების ღირსეული პირობების შექმნისა და მინიმალური სტანდარტების დანერგვის მიზნით.

პრიორიტეტულია ასევე ავადობისა და სიკვდილიანობის ძირითადი მიზეზების პრევენცია, შესაძლებლობების შეზღუდვის შემცირება, ჯანმრთელობისთვის უსაფრთხო და ეპიდემიურად კეთილსაიმედო გარემოს უზრუნველყოფა, რაც საზოგადოების ჯანმრთელობის გაუმჯობესებასა და ცხოვრების ხარისხის ამაღლებას შეუწყობს ხელს. პრიორიტეტში აქცენტი ასევე გადატანილია სამედიცინო დაწესებულებების სერვისის ხარისხის ამაღლებასთან, კონკურენტუნარიანი დარგების გამოვლენასთან, რომელიც საფუძვლად შეიძლება დაედოს სამედიცინო ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობას და პაციენტთა მოზიდვას სხვადასხვა ქვეყნებიდან.

ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე, მომდევნო წლებში მუნიციპალიტეტი გააგრძელებს ამ მიმართულებით პროგრამების განხორციელებას

პრიორიტეტის საშუალოვადიანი მიზანი:

მოსახლეობის სიცოცხლის ხანგრძლივობისა და ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება; ავადობის და შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის განვითარების რისკის შემცირება; ჯანმრთელობისთვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფა; მოქალაქეთა ღირსეული ცხოვრების პირობების უზრუნველყოფა; მოსახლეობის სიღარიბით, ხანდაზმულობით და შეზღუდული შესაძლებლობებით გამოწვეული სოციალური რისკების შემცირება; დასაქმების ხელშეწყობა.

სამოქმედო გეგმა:

პრიორიტეტის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი პროგრამების განხორციელება:

- ჯანმრთელობის დაცვა;
- სოციალური უზრუნველყოფა;
- სანიტარული ზედამხედველობისა და ეპიდსიტუაციის მართვა.

პროგრამა: ჯანმრთელობის დაცვა

მოსახლეობისთვის სამედიცინო მომსახურებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს ქ. ბათუმის მოსახლეობის სამედიცინო დახმარება ძირითადად უზრუნველყოფილია სახელმწიფო ბიუჯეტით (საქართველოსა და აჭარის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროების პროგრამები) დაფინანსებული პროგრამებით, თუმცა რჩება სამედიცინო სერვისების ნაწილი, რომელთა სრულად დაფინასება აღნიშნული პროგრამების ფარგლებში ვერ ხერხდება.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის საშუალო ვადიან პრიორიტეტს წამოადგენს სოციალური თანასწორობის უზრუნველყოფა ქალაქის მოსახლეობისთვის, რაც დაკავშირებულია მკურნალობასთან და რეაბილიტაციასთან დაკავშირებული ხარჯების შემცირებასთან სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვის, ასევე საზოგადოების მოწყვლადი ჯგუფებისათვის და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებისთვის. მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტს ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის მიმართულებით ასევე წარმოადგენს ავადობისა და სიკვდილიანობის ძირითადი მიზეზების პრევენცია, ასევე შესაძლებლობების შეზღუდვის შემცირება, რაც საზოგადოების ჯანმრთელობის გაუმჯობესებასა და ცხოვრების ხარისხის ამაღლებას შეუწყობს ხელს. აღნიშნულის მიღწევა სრულიად შესაძლებელია აღნიშნული პროგრამით გათვალისწინებული მიზნობრივი ქვეპროგრამების მეშვეობით.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

ჯანმრთელობისა დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 06 01

პროგრამის მიზანი:

მოსახლეობის სიცოცხლის გახანგრძლივება და ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება; ავადობის პრევენცია და შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის განვითარების რისკის შემცირება. ჯანმრთელობის დაცვის სერვისებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება შემდეგი ქვეპროგრამები:

- მოწყვლადი სოციალური ჯგუფების მქონე პირთა მედიკამენტებითა და საკვები დანამატების კომპენსაციით უზრუნველყოფა;
- ონკოლოგიურ დაავადებათა ადრეული ფორმების დიაგნოსტიკა და პრევენცია;
- ფსიქიური პრობლემების მქონე პირთა ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაცია;
- მოწყვლადი ჯგუფების სტომატოლოგიური და ორთოპედიული მომსახურეობა;
- შ.შ.მ. სტატუსის ბავშვთა და ვეტერანთა საკურორტო სამკურნალო-რეაბილიტაცია;

- ახალშობილთა და ბავშვთა განვითარების შეფერხების პრევენცია და რეაბილიტაცია;
- ჰემოდიალიზის ცენტრის პაციენტთა და ლეიკემიით დაავადებულ ბავშვთა მატერიალური დახმარება;
- მოქალაქეთა ინდივიდუალური სამედიცინო დახმარება;
- თემზე დაფუძნებული მობილური გუნდის მომსახურება;

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

გაზრდილია ჯანმრთელობის დაცვის სერვისებზე ხელმისაწვდომობა, უზრუნველყოფილია დაავადებათა ადრეული გამოვლენა, პრევენცია და მკურნალობა

პროგრამა: სოციალური უზრუნველყოფა

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის საშუალოვადიან პრიორიტეტს წარმოადგენს სოციალური თანასწორობის უზრუნველყოფა ქალაქის მოსახლეობისთვის, სოციალური უზრუნველყოფის მიმართულებით, ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტი თანხვედრაში მოდის საქართველოს მთავრობის პრიორიტეტულ მიმართულებებთან და მიმართულია სოციალურად დაუცველი ოჯახების, საზოგადოების მოწყვლადი ჯგუფების და შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების საბაზისო სოციალური გარანტიებით, მინიმალური სტანდარტებით და მიზნობრივი სოციალური დახმარებით უზრუნველყოფისკენ. ქ. ბათუმის მოსახლეობის სოციალური უზრუნველყოფის ღონისძიებები ძირითადად ხორციელდება ცენტრალური ბიუჯეტით გათვალისწინებული პროგრამების ფარგლებში, თუმცა რჩება სოციალური უზრუნველყოფის მომსახურეობის ნაწილი, რომლის დაფინანსება აუცილებელია განხორციელდეს, როგორც ადგილობრივი თვითმმართველობის საკუთარი უფლებამოსილებიდან, ასევე მოსახლეობის მოწყვლადი ჯგუფების საჭიროებებიდან და გადაუდებელი აუცილებლობიდან გამომდინარე, რაც ძირითადად უზრუნველყოფილია სოციალური დაცვის მიზნობრივი ქვეპროგრამებით. პროგრამა უზრუნველყოფს ქალაქის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობის მოწყვლადი კატეგორიებისათვის (მკვეთრად გამოხატულ შშმ პირები და შშმ სტატუსის ბავშვები, ვეტერანები, მათთან გათანაბრებული პირები, ომში დაღუპულთა ოჯახის წევრები და მარჩენალდაკარგულები, სოციალურად დაუცველები, მრავალშვილიანი ოჯახები (5 და მეტი შვილი), მარტოხელა მშობლები და მათი შვილები და სხვები) სხვადასხვა სახის სერვისების მიწოდებას და მატერიალური დახმარებების გაწევას.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

ჯანმრთელობისა დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა.

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 06 02

პროგრამის მიზანი:

საზოგადოების ცალკეული კატეგორიების სოციალური პირობების გაუმჯობესება და მუნიციპალურ და კომუნალურ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- კომუნალური მომსახურების საფასურის სუბსიდირება
- მოწყვლადი სოციალური კატეგორიების მატერიალური დახმარებით უზრუნველყოფა;
- მუნიციპალური ტრანსპორტით მგზავრობის საფასურის სუბსიდირება;
- მზრუნველობას მოკლებულ ბენეფიციართა მოვლა-პატრონობა და მოვლის საჭიროების მქონე პირთა დახმარება;
- მუნიციპალური უფასო სასადილო;
- დროებითი ღამის თავშესაფარი;
- საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მხარდაჭერა;
- ერთჯერადი მატერიალური დახმარება;
- მოწყვლადი სოციალური კატეგორიებისათვის მინიმალური სოციალური პირობების შექმნა;
- შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების ასისტენტით მომსახურება;

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

გაზრდილია მუნიციპალურ და კომუნალურ სერვისებზე ხელმისაწვდომობა და გაუმჯობესებულია საზოგადოების ცალკეული კატეგორიების სოციალური პირობები. შემცირებულია მოსახლეობის სიღარიბით, ხანდაზმულობით და შეზღუდული შესაძლებლობებით გამოწვეული სოციალური რისკები.

პროგრამა: სანიტარული ზედამხედველობა და ეპიდსიტუაციის მართვა

სანიტარიულ - ჰიგიენური მდგომარეობის გაუმჯობესება და გადამდები დაავადებების პრევენცია პრიორიტეტულ მიმართულებებს წარმოადგენს ცხოვრებისათვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველყოფისათვის. პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლების, იტალიური ეზოებისა და სარდაფების დეზინსექცია და ქვეწარმავლების საწინააღმდეგო სპეციალური პრეპარატებით დამუშავება; ქ. ბათუმის ტერიტორიაზე განთავსებული საზოგადოებრივი მნიშვნელობის დაწესებულებების სანიტარულ-ჰიგიენური მონიტორინგი, უპატრონო ცხოველების (ძაღლების, კატების) პოპულაციის რეგულირების ღონისძიებები, მავნე მწერებისა და მღრღნელების მაქსიმალური შემცირების ღონისძიებები.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

ჯანმრთელობისა დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა.

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 06 03

პროგრამის მიზანი:

სანიტარიულ-ჰიგიენური მდგომარეობის გაუმჯობესება და ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს შექმნა, გადამდები დაავადებების პრევენცია.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში გაგრძელდება შემდეგი ღონისძიებების განხორციელება:

- ბათუმის ტერიტორიაზე არსებული დაწესებულებების სანიტარული მონიტორიგი;
- დეზინსექცია დერატიზაციის ღონისძიებები;
- უპატრონო შინაური ცხოველების მოვლა-პატრონობისა და პოპულაციის რეგულირების ღონისძიებები.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

შემცირებულია ინფექციურ დაავადებათა გავრცელების რისკ-ფაქტორები და უზრუნველყოფილია ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემო.

პრიორიტეტის დასახელება: ქალაქის ეკონომიკური და ურბანული განვითარება (07 00)

პრიორიტეტის კავშირი შემდეგ მიმართულებებთან:

1. ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა;
2. ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა;
3. საერთაშორისო თანამშრომლობა და ქსელური კავშირები;
4. ბათუმში ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცენტრების განვითარება;
5. ქალაქის შემოერთებული ტერიტორიების განვითარების ხელშეწყობა;
6. მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის შემუშავება და სამშენებლო პოლიტიკის გაუმჯობესება;
7. ძველი ბათუმის ისტორული განაშენიანების რეგულირების ზონაში კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების დაცვა და რეაბილიტაცია.

გაეროს მდგრადი განვითარების SDG მიზნები, რომელთა მიღწევასაც ემსახურება პრიორიტეტის ქვეშ მოქცეული პროგრამები:

1. მიზანი 1 - სიღარიბის ყველა ფორმის აღმოფხვრა;
2. მიზანი 2 - შიმშილის აღმოფხვრა;
3. მიზანი 3 - ხელმისაწვდომი ჯანდაცვა;
4. მიზანი 8 - ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა;
5. მიზანი 9 - მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა;

6. მიზანი 10 - შემცირებული უთანასწორობა;
7. მიზანი 11 - მდგრადი ქალაქები და დასახლებები;
8. მიზანი 17 - პარტნიორობა მიზნების მისაღწევად;

პრიორიტეტის დასაბუთება

ბოლო ათწლეულის განმავლობაში ბათუმი საქართველოს მუნიციპალტეტებს შორის მაღალი ეკონომიკური ზრდით გამოირჩევა, რაც განპირობებულია ტურიზმის სექტორის სწრაფი განვითარებით, უძრავ ქონებაში ინვესტირების ზრდით და სამშენებლო სექტორის გააქტიურებით. ქვეყანაში სიდიდით და მნიშვნელობით მეორე ქალაქის სტატუსის მიღწევის შემდეგ, ბათუმი დადგა განვითარებადი სექტორების ზრდის ტემპის შენელების საფრთხის, ეკონომიკის დივერსიფიკაციის, ქალაქის სივრცით განვითარების, ინფრასტრუქტურაში განხორციელებული ინვესტიციების საზოგადოების განვითარებასა და ქალაქის კონკურენტუნარიანობასთან სინქრონიზაციის აუცილებლობის წინაშე.

2018 წელს ბათუმი მიუერთდა ევროკავშირის ინიციატივას „მერები ეკონომიკური ზრდისთვის“ (M4EG), რომლის ფარგლებშიც 2019 წელს მომზადდა და საკრებულოს მიერ დამტკიცდა ადგილობრივი ეკონომიკის განვითარების გეგმა. აღნიშნული გეგმის მიხედვით, ბათუმში მზარდი ტენდენციით გამოირჩევა მოქმედი ბიზნეს სუბიექტების რაოდენობა ქ. ბათუმში. 2017 წელს მოქმედი ბიზნეს სუბიექტების რაოდენობა წინა წელთან შედარებით 13%-ით გაიზარდა. მთლიანი დამატებული ღირებულებისა და დასაქმების მიხდვით, ადგილობრივი ეკონომიკის წამყვან სექტორებს წარმოადგენს მშენებლობა, ვაჭრობა, ტურიზმი (HoReCa), მრეწველობა, ტრანსპორტი და კომუნიკაციები. ადგილობრივი ეკონომიკის თითქმის ყველა დარგი პირდაპირპროპორციულადაა მიბმული ტურიზმის სექტორზე. ამ დოკუმენტის სამოქმედო გეგმით გათვალსიწინებული ღონისძიებების ასახვა მოხდება მუნიციპალიტეტის შემდგომის წლების ბიუჯეტში.

ბათუმი, თბილისის შემდეგ ყველაზე მიმზიდველი მუნიციპალიტეტია პირდაპირი უცხოური ინვესტიციებისათვისაც. თუმცა საინვესტიციო პოტენციალის მაქსიმალურ და მდგრად გამოყენებას ხელს უშლის მიწათსარგებლობის გენერალური გეგმის, სივრცითი მოწყობის გეგმისა და შესაბამისი დარგობრივი კვლევების არარსებობა.

ქალაქ ბათუმის სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვის დოკუმენტაციის შემუშავებისა და დამტკიცების, აღნიშნულ დოკუმენტაციაზე დაყრდნობით ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობის ღონისძიებების განხორციელებით, ქალაქ ბათუმის მუნიციპალიტეტი ხელს შეუწყობს, რომ ქალაქი ბათუმი გახდეს ცხოვრების დონითა და ბიზნესის კეთების შესაძლებლობებით მიმზიდველი ქალაქი არამარტო ქვეყნის, არამედ რეგიონის მასშტაბით.

პრიორიტეტის საშუალოვადიანი მიზანი:

- ბიზნესისა და მეწარმეობის განვითარების სტიმულირება;

- ქალაქის ეკონომიკური პროფილის დივერსიფიკაცია და გაძლიერება;
- ინვესტიციების განხორციელების ხელშეწყობა;

სამოქმედო გეგმა:

პრიორიტეტის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი პროგრამების განხორციელება:

- ქალაქის ურბანული განვითარება;
- ქალაქის ეკონომიკური პროფილის გაძლიერება და ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა.

პროგრამა: ქალაქის ურბანული განვითარება

ქალაქის დასახლებული ტერიტორიების გეგმაზომიერი განაშენიანებისა და რაციონალური გამოყენების, ქალაქის მდგრადი განვითარების უზრუნველსაყოფად აუცილებელია ქალაქს გააჩნდეს სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვის დოკუმენტაცია, რომელიც უზუნველყოფს ერთის მხრივ ქალაქის, როგორც ისტორიულად ჩამოყალიბებული ორგანიზმის სივრცით-არქიტექტურული გარემოს, განაშენიანების ფორმებისა და იერსახის შენარჩუნებასა და განვითარებას, ასევე მეორეს მხრივ მისი ეკონომიკური პოტენციალის ზრდას, რაც განპირობებული იქნება ქალაქის ფუნქციონალური პროფილის კვლევისა და შესაბამისი პოტენციალის მქონე დარგების განვითარებით, რაც ასევე თავის მხრივ შეამცირებს რისკს ბათუმი გახდეს მონოფუნქციური - ეკონომიკის ერთ სექტორზე, კერძოდ, ტურიზმზე დამოკიდებული ქალაქი.

ამ დროისათვის ტენდერში განარჯვებული კომპანია „სითი ინსტიტუტი“ მუშაობს ქ. ბათუმის სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმვისა და განვითარების მართვის დოკუმენტაციის მომზადებაზე.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

ქალაქის ეკონომიკური და ურბანული განვითარება

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 07 01

პროგრამის მიზანი:

ქალაქის გეგმაზომიერი განვითარების უზრუნველყოფა.

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ქალაქმშენებლობითი დოკუმენტაციის შედგენა;

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

ქალაქის განვითარება ხორციელდება გეგმაზომიერად, დამტკიცებული სტრატეგიის შესაბამისად.

პროგრამა: ქალაქის ეკონომიკური პროფილის გაძლიერება და ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა

ქალაქის ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის, რაც გულისხმობს ქალაქწარმომქმნელი დარგების (როგორიცაა: მსუბუქი მრეწველობა) განვითარების (გაფართოვების) სტიმულირებას, ახალი სამუშაო ადგილების შექმნას, ბიზნეს გარემოს გაუმჯობესებას, მწვანე ეკონომიკური განვითარების სტიმულირებას, ასევე, ქალაქის შემოერთებული ტერიტორიების ურბანიზაციას, მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტმა განახორციელოს ბიზნესის განვითარების ხელშემწყობის ღონისძიებები.

„ბათუმი - ახალი სტარტაპ ეკოსისტემა საქართველოში“ - ქ. ბათუმი 2022 წლის დასაწყისში შერჩეულ იქნა გაეროს განვითარების პროგრამასთან (UNDP) თანამშრომლობით მიმდინარე ევროკავშირის რეგიონული ინიციატივის „მერები ეკონომიკური ზრდისთვის“ (M4EG) მეორე ფაზის ფარგლებში გამოცხადებულ კონკურსში „მუნიციპალური ტრანსფორმაციის პორტფელი“. კონკურსში გამარჯვებული მუნიციპალიტისთვის პროექტი ითვალისწინებს მუნიციპალური გარდაქმნის პორტფელის შექმასა და მათ დანერგვას, რისთვისაც ქ. ბათუმი 200,000.00 ევრომდე გრანტს მიიღებს. პროექტი განხორციელდება 2-3 წლის განმავლობაში, რამდენიმე ეტაპად.

მუნიციპალური ტრანსფორმაციის პორტფელის ფარგლებში ქალაქის განვითარების ხედვაა *„ბათუმი გახდება რეგიონის მასშტაბით საცხოვრებლად და ვიზიტორთათვის მიმზიდველი ქალაქი ინოვაციურ განვითარებაზე ორიენტირებული მზარდი ეკონომიკით.“*

პარტნიორების მიერ შემოთავაზებული ტრანსფორმაციის პორტფელის რამდენიმე მიმართულებას შორის შეირჩა **„ბათუმი - ახალი სტარტაპ ეკოსისტემა საქართველოში“.** აღნიშნული პორტფელი ქალაქის წინაშე არსებული კომპლექსური გამოწვევების საპასუხოდ, სტარტაპ ეკოსისტემის განვითარების მიმართულებით შეიმუშვებს სისტემურ და ინოვაციურ სტრატეგიულ მიდგომებს/მეთოდებს (პორტფელი), რომელიც გაითვალისწინებს არაერთჯერად ინსტრუმენტებს და ინტერვენციის გზებს მუდმივად ცვალებად გარემოში სოციალური და ეკონომიკური კეთილდღეობის განვითარების სტიმულირებისა და დინამიკის შენარჩუნებისთვის, ინოვაციური ტექნოლოგიების განვითარების, ხელმისაწვდომობის ზრდის და ადგილობრივ მოსახლეობაში, განსაკუთრებით ახალგაზრდებში პუპულარიზაციისთვის, ასევე ამ მიმართულებით ქალაქის ცნობადობის გაზრდისთვის რეგიონულ და საერთაშორისო ჭრილში, რესურსების და ახალ პარტნიორების მოზიდვისათვის. პორტფელზე მუშაობის პარალელურად განხორციელდება სხვადასხვა საპილოტე და სადემონსტრაციო ღონისძიებები.

ინდუსტრიული საწარმოო ბიზნეს ცენტრის მოწყობაა და ამოქმედება - ცენტრის მოსაწყობად შერჩეულია სამრეწველო ზონაში მდებარე აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მიერ მუნიციპალიტეტისათვის გადმოცემული ტერიტორია, ამავე ტერიტორიაზე იგეგმება გონიოს მხრიდან ქალაქში შემოსასვლელი რეგიონული/მგზავრთა გადასასხდომი ტერმინალის მოწყობაც, რაც უფრო მნიშვნელოვანი ხდება გზების (ახალი ქუჩები, მაგისტრალური გზა) მშენებლობის პარალელურად. აღნიშნულისათვის მიმდინარეობს მუშაობა ტერმინალისა და ბიზნეს ცენტრის ერთობლივი მოდელის მომზადებასა და მოწყობის პირობების შემუშავებაზე.

ბათუმის ისტორიული განაშენიანების საზღვრებში ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ცენტრების განვითარების მხარდაჭერა მოიცავს ქალაქის კონკრეტული უბნების განვითარების შესაძლებლობების კვლევისა (ქალაქის გენერალური გეგმის მომზადების ეტაპზე) და კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით მცირე კომერციული პროექტების განვითარების მხარდამჭერი პროექტების შემუშავება-განხორციელებას, თანადაფინანსების გზით.

ეკონომიკური ფორუმების ორგანიზება - პროგრამის ფარგლებში ბათუმის მუნიციპალიტეტი მომდევნო წლებში გააგრძელებს ადგილობრივი განვითარების ფორუმების ჩატარებას, რომელიც ეხება ქალაქის მდგრადი განვითარების ისეთ მნიშვნელოვან საკითხებს, როგორიცაა მდგრადი ურბანული ტრანსპორტი, მწვანე - ცირკულარული ეკონომიკა, საინვესტიციო შესაძლებლობები, სტარტაპ ეკოსისტემა და სხვა.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:
ქალაქის ეკონომიკური და ურბანული განვითარება
პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები
პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1
პროგრამული კოდი: 07 02
პროგრამის მიზანი:
ქალაქის ეკონომიკური განვითარება, ბიზნესის ხელშეწყობა.
პროგრამის აღწერა:
პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:
- ეკონომიკური ფორუმების ორგანიზება;
პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:
გაზრდილია სამეწარმეო და ბიზნეს აქტივობა.

პრიორიტეტის დასახელება: მუნიციპალური სერვისების განვითარება (08 00)

პრიორიტეტის კავშირი შემდეგ მიმართულებებთან:

1. მოქალაქეზე და მის საჭიროებებზე ორიენტირებული პოლიტიკა;
2. მუნიციპალური სერვისების გაუმჯობესება;
3. მუნიციპალური ქონების მართვა.

გაეროს მდგრადი განვითარების SDG მიზნები, რომელთა მიღწევასაც ემსახურება პრიორიტეტის ქვეშ მოქცეული პროგრამები:

1. მიზანი 10 - შემცირებული უთანასწორობა;
2. მიზანი 16 - მშვიდობა, სამართლიანობა და ძლიერი ინსტიტუტები;

პრიორიტეტის დასაბუთება:

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მდგრადი განვითარების და კონკურენტუნარიანობის მნიშვნელოვან საფუძველს ეფექტური მმართველობა და მუნიციპალური სამსახურების მიერ გაწეული მომსახურების მაღალი ხარისხი წარმოადგენს. მუნიციპალური მომსახურების ხარისხისა და ხელმისაწვდომობის ამაღლების პროცესში, განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება მდგრადი, ეფექტური და უსაფრთხო ელექტრონული მმართველობის სისტემების დანერგვას და განვითარებას. მოქალაქეთათვის, ასევე ბიზნეს სუბიექტებისათვის, ელექტრონული სერვისების დანერგვა მნიშვნელოვნად გაამარტივებს მუნიციპალური მომსახურების მიღების პროცესს, შეამცირებს მომსახურების მიღების ვადებს, გააუმჯობესებს კონტროლს გაწეულ მომსახურებაზე, ასევე მინიმუმამდე დაიყვანს საოპერაციო და ადამიანურ ხარვეზებს.

ამ მიმართულებით მომდევნო საშუალოვადიანი პერიოდის განმავლობაში ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტი გააგრძელებს წინა წლებში შემუშავებული ელექტრონული სერვისების დახვეწისა და ახალი ელექტრონული სერვისების დანერგვის პროცესს, ისე რომ უზრუნველყოს მუნიციპალიტეტის ყველა მომსახურების ელექტრონულად მიწოდება მოქალაქეებისათვის - „ერთი ფანჯრის“ პრინციპის ამოქმედება ყველა სახის მომსახურებაზე, ამ მიზნით გაგრძელდება ასევე, მოდერნიზებული სერვისცენტრების მშენებლობა.

მუნიციპალურ სერვისებთან ერთად მნიშვნელოვანია ინსპექტირების საკითხები, ინსპექციის მიზანია შესაბამისი წესდებითა და აქტებით მის უფლებამოსილებას მიკუთვნებულ სფეროებში დადგენილი წესების დაცვაზე ზედამხედველობის განხორციელება, დარღვევათა გამოვლენა და კანონმდებლობის შესაბამისად მათზე რეაგირება, დარღვევათა თავიდან ასაცილებლად პრევენციულ ღონისძიებათა დაგეგმვა და განხორციელება. ინსპექცია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ახორციელებს ბათუმის ტერიტორიაზე მშენებლობის, ქალაქის იერსახის, რეკლამის, აბრის, გარე ვაჭრობის, ნარჩენებით ქალაქის დანაგვიანების, აკუსტიკური ხმაურისა და პიროტექნიკური ნაკეთობის გამოყენებაზე ინსპექტირებას, კომპეტენციის ფარგლებში სანიტარიული კანონმდებლობის შესრულებაზე კონტროლის განხორციელებას.

მომდევნო წლებში კვლავ გაგრძელდება 2018 წლიდან ამოქმედებული თანამონაწილეობითი ბიუჯეტირების პროექტი ("მონაწილეობითი ბიუჯეტირების ელექტრონული პლატფორმა" - www.idea.batumi.ge), რომლის მიზანია მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ჩართვა ბიუჯეტის ნაწილის დაგეგმვაში და ქალაქის განვითარებისთვის სასარგებლო იდეების მოზიდვა. ბიუჯეტში აისახება ხმის მიცემის გზით მოქალაქეთა მიერ შერჩეული საუკეთესო იდეები (ღონისძიებები).

პრიორიტეტის საშუალო ვადიანი მიზანი:

მოქალაქეთა საჭიროებებზე მორგებული ეფექტური მუნიციპალური მომსახურების სისტემის დანერგვა და მუნიციპალური მომსახურების უწყვეტი მიწოდების უზრუნველყოფა.

სამოქმედო გეგმა:

- მუნიციპალური მომსახურების გაუმჯობესება;
- მუნიციპალური სერვისების მართვა;
- თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა მონაწილეობის გაძლიერება.

პროგრამა: მუნიციპალური მომსახურების მართვა და გაუმჯობესება

ადგილობრივ თვითმმართველ ერთეულს მუნიციპალური მომსახურების მიწოდების ვალდებულება აკისრია შესაბამისი კანონით დადგენილი უფლებამოსილების ფარგლებში. მუნიციპალური მომსახურების მიზანია მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე რეგისტრირებული მოქალაქეებისა და ამ ტერიტორიაზე განთავსებული იურიდიული პირების იმ ინტერესების დაკმაყოფილება, რომლებიც უკავშირდება ადგილობრივი მნიშვნელობის საკითხებს. აღნიშნულიდან გამომდინარე პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება: მუნიციპალური სერვისების ავტომატიზაცია და მომსახურების „ერთი ფანჯრის პრინციპი“-ს ამოქმედება, მომსახურების პროცესში ბიუროკრატიული ბარიერების შემცირება და მუნიციპალური მომსახურების სწრაფი და ხელმისაწვდომი მომსახურების მიწოდება, ელექტრონული სერვისების დანერგვა, ერთიანი ელექტრონული სერვისების და გეოსერვისების პორტალის შექმნა, მუნიციპალური სერვის ცენტრ(ებ)ის ამოქმედება, მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ერთეულებში მუნიციპალიტეტისათვის მიკუთვნებული ცალკეული უფლებამოსილების უშუალო განხორციელება, თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვა და ინფორმაციის სფეროში ერთიანი პოლიტიკის განხორციელება, მუნიციპალური ქონების ინვენტარიზაცია და მონაცემთა ბაზის წარმოება, მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული სასაწყობო მეურნეობის/ბაზების მართვა, მატერიალური ფასეულობების სასაწყობო ნაგებობაში განთავსება-გაცემა, აღრიცხვა და დაცვა-შენახვა.

ასევე განხორციელდება მუნიციციპალიტეტის მიერ ინსპექტირების ღონისძიებები შესაბამისი აქტებით განსაზღვრულ სფეროებში, კერძოდ: დადგენილი წესების დაცვაზე ზედამხედველობის განხორციელება, დარღვევათა გამოვლენა და კანონმდებლობის შესაბამისად მათზე რეაგირება, დარღვევათა თავიდან ასაცილებლად პრევენციულ ღონისძიებათა დაგეგმვა-განხორციელება. ინსპექტირება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით განხორციელდება ბათუმის ტერიტორიაზე მშენებლობის, ქალაქის იერსახის, რეკლამის, აბრის, გარე ვაჭრობის, ნარჩენებით ქალაქის დანაგვიანების, აკუსტიკური ხმაურისა და პიროტექნიკური ნაკეთობის გამოყენების მიმართულებით.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

მუნიციპალური სერვისების განვითარება

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 08 01

პროგრამის მიზანი:

მუნიციპალური სერვისების ხელმისაწვდომობისა და ეფექტურობის ზრდა

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- ელექტრონული სერვისების დანერგვა და განვითარება;
- ა(ა)იპ - მუნიციპალური სერვისების სააგენტო
- მუნიციპალური სერვის-ცენტრების მშენებლობა;
- თვითმმართველობის საკუთრებაში არსებული ქონების მართვა;
- ა(ა)იპ - ბათუმის მუნიციპალური ინსპექცია.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

დანერგილია მოქალაქეთა საჭიროებებზე მორგებული ეფექტური მუნიციპალური მომსახურების სისტემა.

პროგრამა: თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა მონაწილეობის გაძლიერება

მონაწილეობითი ბიუჯეტი, როგორც თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა ჩართულობის ალტერნატიული მექანიზმი, წარმოადგენს ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის საბიუჯეტო პროცესის ნაწილს, რომლის ფარგლებშიც მოქალაქეთა უშუალო მონაწილეობით მუშავდება და განისაზღვრება ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მიერ განსახორციელებელი პროექტები. მონაწილეობითი ბიუჯეტირების პროცესი ხორციელდება ქ, ბათუმის მუნიციპალიტეტის მონაწილეობითი ბიუჯეტირების ელექტრონული პლატფორმის გამოყენებით, ასევე პირდაპირი ხმის მიცემის გზით.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

მუნიციპალური სერვისების განვითარება

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 08 02

პროგრამის მიზანი:

ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელების პროცესში მოქალაქეთა ჩართულობის ხელშეწყობა

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- მონაწილეობითი ბიუჯეტით შერჩეული პროექტის დაფინანსება;

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

გაზრდილია მოქალაქეთა ჩართულობა ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელების პროცესში.

პრიორიტეტის დასახელება: წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების დაფინანსება (01 00)

პრიორიტეტის კავშირი შემდეგ მიმართულებებთან:

1. მოქალაქეზე და მის საჭიროებებზე ორიენტირებული პოლიტიკა;
2. მუნიციპალური სერვისების გაუმჯობესება;
3. მუნიციპალური ქონების მართვა.

პრიორიტეტის დასაბუთება:

ქ. ბათუმის მუნიციპალიტეტის მდგრადი განვითარების და კონკურენტუნარიანობის მნიშვნელოვან საფუძველს ეფექტური მმართველობა და მუნიციპალური სამსახურების მიერ გაწეული მომსახურების მაღალი ხარისხი წარმოადგენს.

აღნიშნული სფეროს გამართული ფუნქციონირება მუნიციპალიტეტის საქმიანობის ეფექტურად წარმართვის ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორია, სადაც მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება მოსახლეობის ჩართულობის სისტემების შექმნას და უზრუნველყოფას, საბიუჯეტო პროცესის გაუმჯობესებას, მიმდინარე პროცესების მართვას და სხვა ფაქტორებს.

პრიორიტეტის ფარგლებში განხორციელდება წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების დაფინანსება. ამავე პრიორიტეტიდან ფინანსდება ისეთი ხარჯები, როგორიცაა სარეზერვო ფონდი, წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდი, სასესხო

ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა, წვევამდელთა ტრანსპორტირება, საზოგადოების ინფორმირებულობის ამაღლება, მუნიციპალიტეტის საჯარო მოსამსახურეთა პროფესიული განვითარება.

პრიორიტეტის საშუალო ვადიანი მიზანი:

მოქალაქეთა საჭიროებებზე მორგებული ეფექტური მუნიციპალური მომსახურების სისტემის დანერგვა და მუნიციპალური მომსახურების უწყვეტი მიწოდების უზრუნველყოფა.

სამოქმედო გეგმა:

- მუნიციპალური მომსახურების გაუმჯობესება;
- მუნიციპალური სერვისების მართვა;
- თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა მონაწილეობის გაძლიერება.

პროგრამა: სასესხო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკიდან (KfW) მიღებული სესხების საპროცენტო და სესხების ძირი თანხის დაფარვა წელიწადში ორჯერ არაუგვიანეს 20-30 ივნისისა და 20-30 დეკემბრისა. სესხის მომსახურების პირობები განისაზღვრება შესაბამისი სასესხო ხელშეკრულებით. აღნიშნულის ფარგლებში განხორციელდა ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაცია. რომელიც მოიცავს . ბათუმში კომუნალური ინფრასტრუქტურის დაწესებულებათა რეაბილიტაციის I-IV ფაზებს.

ასევე დაგეგმილია ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან (EBRD) მიღებული სესხების საპროცენტო და სესხების ძირი თანხის დაფარვა. სესხის ფარგლებში ხორციელდება ბათუმის ავტობუსების პროექტის დაფინანსება.

პრიორიტეტის დასახელება, რომლის ფარგლებში ხორციელდება პროგრამა:

წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების დაფინანსება

პროგრამის განხორციელების ვადები: 2023-2026 წლები

პროგრამის ბიუჯეტი: იხ. დანართი 1

პროგრამული კოდი: 01 03

პროგრამის მიზანი:

მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული სასესხო ვალდებულებების დადგენილ ვადებში დაფარვა

პროგრამის აღწერა:

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

- გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკიდან (KfW) მიღებული სესხების მომსახურება;

- ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკიდან (EBRD) მიღებული სესხის მომსახურება.

პროგრამის მოსალოდნელი (საბოლოო) შედეგი:

შემცირებულია არსებული სასესხო ვალდებულებები.